

PLUNGĖS MIESTO KOMPLEKSNĖS PLĖTROS 2014-2020 M. GALIMYBIŲ STUDIJA

Užsakovas:

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija

Vykdytojas:

Ūkio subjektų grupė

Socialinė įmonė

UAB „Eurointegracijos projektai“

Socialinė įmonė

UAB „Lyderio grupė“

2014, Vilnius

TURINYS

_Toc376994677

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS.....	4
LENTELIŲ SĄRAŠAS	5
ĮVADAS.....	7
SANTRAUKA	8
I. ESAMOS SITUACIJOS ANALIZĖ	13
1.1. Aktualių strateginių dokumentų apžvalga.....	13
1.2. Bendra Plungės miesto apžvalga	18
1.3. Plungės miesto viešosios infrastruktūros apžvalga	27
1.4. Poreikių analizė.....	31
1.4.1. Miesto kompleksinės plėtros poreikiai	31
1.4.2. Projekto tikslinės grupės	32
II. PLUNGĖS MIESTO KOMPLEKSINĖS PLĖTROS VIZIJA	37
III. OPTIMALIAUSIO SPRENDIMO PARINKIMAS	38
3.1. Alternatyvų aprašymas	38
3.2. Alternatyvų analizė	55
IV. PASIRINKTO SPRENDIMO ĮGYVENDINIMAS	65
4.1. Finansavimo planas	65
4.2. Finansinis vertinimas	68
4.2.1. Projekto finansinio įvertinimo prielaidos	68
4.2.2. Finansinis projekto įvertinimas.....	71
4.2.3. Pasirinkto optimalaus sprendimo naudos įvertinimas.....	82
4.3. Kompleksinės plėtros projektų įgyvendinimo planas.....	83
4.4. Pagrindiniai reikalavimai darbams ir paslaugoms	88
4.5. Projektų įgyvendinimo procesų valdymas.....	91
V. RIZIKOS ĮVERTINIMAS.....	93
5.1. Rizikos analizė.....	93
5.2. Jautrumo įvertinimas.....	98
PAGRINDINĖS IŠVADOS IR PASIŪLYMAI	102
PRIEDAI	105

1 priedas. Plungės mieste numatytos įgyvendinti strateginio plėtros plano priemonės.....	105
2 priedas. Plungės miesto viešosios infrastruktūros objektai	107
3 priedas. Preliminarus statybos skaičiuojamosios kainos nustatymas.....	110
4 priedas. Plungės miesto pasirinktos alternatyvos objektų esamos būklės aprašymas ir fotofiksacijos.....	117

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS

1 pav. Plungės miesto, Plungės savivaldybės ir Telšių regiono geografinė padėtis.....	18
2 pav. Gyventojų skaičius Plungės mieste, 2007-2013 m.	19
3 pav. Gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes, 2013 m. pr.	20
4 pav. Gimusiųjų ir mirusiųjų skaičius Plungės mieste, 2007-2012 m.	21
5 pav. Išvykusiųjų skaičius Plungės mieste, 2008-2012 m.	21
6 pav. Bedarbių skaičius Plungės mieste, 2007-2013 m.	22
7 pav. Socialinės rizikos šeimų ir vaikų socialinės rizikos šeimose skaičius Plungės mieste, 2007-2012 m.	23
8 pav. Apgyvendintų turistų skaičius apgyvendinimo įstaigose Plungės rajono savivaldybėje, 2007-2012 m.	24
9 pav. Užregistruotų nusikalstamų veikų ir viešosios tvarkos pažeidimų skaičius Plungės mieste, 2010-2012 m.	25
10 pav. Išmestų teršalų į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių kiekis Plungės rajono savivaldybėje, t, 2007-2012 m.	25
11 pav. Kelių sudėtis Plungės mieste, 2012 m. pab.	26
12 pav. Plungės miesto objektai.....	27
13 pav. Identifikuoti Plungės miesto kompleksinės plėtros poreikiai.....	32
14 pav. I alternatyvos žemėlapis	39
15 pav. II alternatyvos žemėlapis	44
16 pav. III alternatyvos žemėlapis	49

LENTELIŲ SĄRAŠAS

1 lentelė. Aktualių strateginių dokumentų apžvalga.....	13
2 lentelė. Socialinės pašalpos gavėjų skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų, 2007-2012 m.....	22
3 lentelė. Tikslinės grupės ir identifikuoti jų poreikiai.....	33
4 lentelė. Plungės miesto kompleksinės plėtros tikslai ir uždaviniai	37
5 lentelė. I alternatyvos projektai, jų veiklos, rezultatai, poveikiai ir investicijų poreikis.....	41
6 lentelė. II alternatyvos projektai, jų veiklos, rezultatai, poveikiai ir investicijų poreikis.....	46
7 lentelė. III alternatyvos projektai, jų veiklos, rezultatai, poveikiai ir investicijų poreikis.....	51
8 lentelė. Kokybinių kriterijų įvertinimas balais	55
9 lentelė. Žymėjimai, kriterijų grupių svoriai, tipai ir kryptys.....	55
10 lentelė. Kriterijai ir jų tipų, krypčių ir svorių nustatymas	55
11 lentelė. Alternatyvų įvertinimas pagal daugiakriterinės analizės kriterijus	57
12 lentelė. Daugiakriterinės alternatyvų analizės sprendiniai	64
13 lentelė. Plungės miesto kompleksinės plėtros projektų finansavimo struktūra.....	65
14 lentelė. Plungės miesto kompleksinės plėtros projektų finansavimo planas	67
15 lentelė. Reprzentacinių aikščių, rekreacinės zonos ir kitų viešųjų erdvių einamojo remonto ir eksploatacijos išlaidos, tūkst. Lt	69
16 lentelė. Susisiekimo infrastruktūros einamojo remonto išlaidos, tūkst. Lt.....	70
17 lentelė. Apšvietimo išlaidos, tūkst. Lt.....	70
18 lentelė. Sąlygos finansiniam vertinimui.....	71
19 lentelė. Projekto biudžetas, Lt.....	72
20 lentelė. Projektavimo ir inžinerinių paslaugų detalizavimas, Lt.....	73
21 lentelė. Pagrindinių projekto veiklų išsidėstymas per investicijų metus, tūkst. Lt	75
22 lentelė. Nusidėvėjimo ir likutinės vertės apskaičiavimas	76
23 lentelė. Projekto įgyvendinimo finansinis vertinimas	77
24 lentelė. Projekto įgyvendinimo viešųjų lėšų suvestinė	81
25 lentelė. Projekto įgyvendinimo finansinės analizės rodikliai	81
26 lentelė. Kompleksinės plėtros projektų įgyvendinimo planas	86
27 lentelė. Projekto valdymo komandos narių funkcijos ir atsakomybės	91
28 lentelė. Statybos rizikų grupė ir jos valdymo priemonės	93

29 lentelė. Tinkamumo rizikų grupė ir jos valdymo priemonės	95
30 lentelė. Paklausos rizikų grupė ir jos valdymo priemonės	96
31 lentelė. Makroekonominių rizikų grupė ir jos valdymo priemonės	96
32 lentelė. Projekto tęstinumo rizikų grupė ir jos valdymo priemonės	97
33 lentelė. Kitos rizikos ir jų valdymo priemonės.....	98
34 lentelė. Projekto jautrumo analizės rezultatai FGDV (I) pokyčiui	100
35 lentelė. Projekto jautrumo analizės rezultatai	101

ĮVADAS

Ši galimybių studija parengta vykdant Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir įmonių grupės, sudarytos iš UAB „Lyderio grupė“ ir UAB „Eurointegracijos projektai“, 2013 m. spalio 11 d. pasirašytą paslaugų teikimo sutartį Nr. 1S-485. Šia sutartimi įmonių grupė įsipareigoja parengti dešimties savivaldybių centrų ar kitų miestų, tame tarpe ir Plungės miesto, kompleksinės plėtros galimybių studijas.

Plungės miesto kompleksinės plėtros 2014-2020 metams galimybių studija yra viena iš dešimties bandomųjų (pavyzdinių) studijų, kurios pagrindu ateityje būtų galima rengti savivaldybių centrų ir kitų miestų (kuriuose gyvena nuo 6 iki 100 tūkst. gyventojų) viešosios infrastruktūros atnaujinimo projektus, siekiant gauti 2014-2020 metų Europos Sąjungos struktūrinę paramą. Plungės miestas priskiriamas pirmai objektų grupei – savivaldybių centrams.

Pagrindinis galimybių studijos tikslas – parengti racionalią, socialiai ir ekonomiškai pagrįstą Plungės miesto kompleksinio vystymo koncepciją 2014-2020 metams.

Pagrindiniai uždaviniai:

- atlikti Plungės miesto esamos situacijos analizę;
- identifikuoti miesto kompleksinio vystymo tikslinę teritoriją ir plėtotinus objektus 2014-2020 metams¹;
- parinkti optimaliausią kompleksinės plėtros sprendimą ir jį detalizuoti laiko, finansiniu ir kitokiais aspektais.

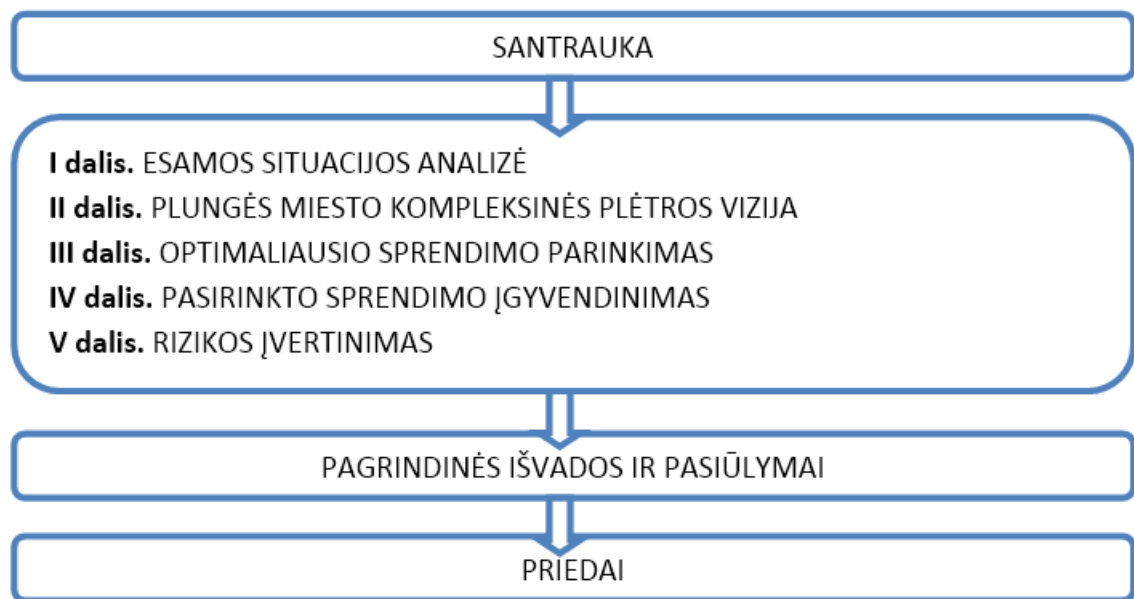
Vadovaudamasi šia galimybių studija, Plungės rajono savivaldybės administracija galėtų siekti 2014-2020 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos Plungės miesto viešosioms erdvėms planuoti, apleistoms teritorijoms tvarkyti ir nuosekliai vystyti urbanistinę infrastruktūrą.

¹ Nustatoma, kad Plungės miesto kompleksinės plėtros tikslinė teritorija – visas miestas (administracinėse ribose). Šioje studijoje nustatomi prioritetingi tikslinės teritorijos vystymo arealai

SANTRAUKA

Šioje studijoje išsikeltos tikslo siekiama atliekant aktualių strateginių dokumentų analizę, bendrą Plungės miesto apžvalgą, apimančią demografinių, verslo, viešojo saugumo, kelių infrastruktūros esamos situacijos analizę, apžvelgiant visą Plungės miesto viešąją infrastruktūrą. Taip pat atliekama miesto kompleksinės plėtros poreikių analizė, identifikuojama miesto kompleksinės plėtros vizija 2014-2020 metams. Siekiant tikslo buvo atliekama alternatyvų analizė ir parenkamas optimaliausias sprendimas, kurio įgyvendinimas detaliai išanalizuojamas.

Galimybių studijos struktūra. Galimybių studiją sudaro santrauka, penkios pagrindinės dalys, išvados ir priedai.

Pirmoje studijos dalyje pateikiama esama Plungės miesto situacijos analizė, apimanti šiuos keturis poskyrius:

- Aktualių strateginių dokumentų apžvalga. Šiame poskyryje pateikiama glausta šių parengtų ir galiojančių nacionalinių strateginių dokumentų apžvalga: 2014–2020 metų Nacionalinė pažangos programa, Strategija „Europa 2020“, Lietuvos Pažangos Strategija „Lietuva 2030“, 2011–2020 metų valstybinė sporto plėtros strategija, Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas. Taip pat pateikiama Plungės rajono savivaldybės ir Plungės miesto strateginio planavimo dokumentų apžvalga, kurioje nagrinėjamas Telšių apskrities teritorijos bendrasis (generalinis) planas, Plungės rajono savivaldybės teritorijos ir Plungės miesto teritorijos bendrieji planai, Telšių regiono 2014–2020 metų plėtros plano projektas, Plungės rajono savivaldybės 2010–2017 metų strateginio plėtros plano atnaujinimo projektas, galiojantys specialieji planai ir koncepcijos. Apžvalgoje didžiausias dėmesys skiriamas minėtų dokumentų pažangos sričių, prioritetų, tikslų bei uždavinių, susijusių su Plungės miesto vystymu, nagrinėjimui.

- Bendra Plungės miesto apžvalga. Šiame poskyryje, remiantis Lietuvos statistikos departamento, Lietuvos darbo biržos, Plungės rajono savivaldybės administracijos pateiktais

duomenimis, trumpai pristatoma miesto geografinė padėtis, pateikiami analitiniai duomenys apie Plungės miestą, vadovaujantis demografiniais, socialiniais, užimtumo, verslo, finansų, aplinkosaugos, transporto, viešojo saugumo ir kitais rodikliais. Atlikta apžvalga parodė, kad Plungės mieste pastebimas gana spartus gyventojų senėjimo procesas. Nustatyta, kad viena pagrindinių gyventojų mažėjimo priežasčių Plungės mieste – auganti emigracija. Plungės mieste pastebimas sparčiai augantis nusikalstamumas, lyginant su Lietuvos rodikliu, todėl mieste turėtų būti skatinami saugumo didinimo projektai. Akcentuojama ir tai, kad aplinkos oro kokybė Plungės mieste yra gana bloga, pagrindinis taršos šaltinis – taršių transporto priemonių judėjimas.

- Plungės miesto viešosios infrastruktūros apžvalga. Rengiant šį poskyrį, iš prieinamų šaltinių buvo surinkta ir pagal pateiktas grupes susisteminta visa Plungės miesto viešoji infrastruktūra, aprašyta jos būklė, prieinamumas, atskleista problematika bei identifikuotas plėtros poreikis. Poskyrio pabaigoje pateiktas apžvalgos apibendrinimas ir bendras visų viešosios infrastruktūros objektų buvimo vietą reprezentuojantis žemėlapis.

- Poreikių analizė. Remiantis strateginių dokumentų apžvalga, bendra Plungės miesto analize, viešosios infrastruktūros apžvalga, identifikuotos ir suformuluotos miesto kompleksinės plėtros problemos: rekreacinių, poilsio, laisvalaikio, sveikatinimo (įskaitant sporto) erdvių būklė; viešųjų paslaugų prieinamumo vertinimas; verslui patrauklios aplinkos kūrimas; reprezentacinių erdvių vystymas. Taip pat išskirtos dvi tikslinės grupės (miesto gyventojai ir miesto verslininkai) ir identifikuoti bei detalizuoti jų poreikiai. Įvertinus Plungės miesto kompleksinės plėtros galimybes ir tikslinių grupių poreikius, išskirtos potencialios miesto kompleksinės plėtros teritorijos bei objektai, erdvės. Analizės pabaigoje glaustai pateiktos pagrindinės išvados.

Antroje studijos dalyje, remiantis anksčiau atliktomis analizėmis, susitikimų su Plungės rajono savivaldybės administracijos darbo grupe metu aptarta informacija, atsižvelgiant į Plungės rajono savivaldybės viziją, pateiktą Plungės rajono savivaldybės 2010-2017 m. strateginiame plėtros plane, suformuota Plungės miesto kompleksinės plėtros vizija 2014-2020 metams: **Plungė – jaunatviškas ir patrauklus miestas, kuriame patogų kurti šeimą ir įgyvendinti naujas idėjas.** Taip pat išskirti miesto kompleksinės plėtros tikslai ir uždaviniai.

Trečioje studijos dalyje pateikiamas siūlomų Plungės miesto kompleksinės plėtros alternatyvų aprašymas. Alternatyvos formuojamos atliktų aplinkos ir poreikių analizių bei suformuotos vizijos, tikslų ir uždavinių pagrindu. Alternatyvos formuojamos atskiroms teritorijoms, įvertinant kiekvienos jų atitikimą vienodiems tikslinių grupių poreikiams. Šioje galimybių studijoje trys alternatyvos sudaromos iš aukščiau identifikuotų Plungės miesto kompleksinės plėtros projektų 2014-2020 m. laikotarpiui. Suformuotos alternatyvos pateikiamos miesto žemėlapiuose. Plungės miesto kompleksinės plėtros studijoje nagrinėjamos trys alternatyvos:

	I alternatyva	II alternatyva	III alternatyva
	minimalus kompleksinės plėtros projektų įgyvendinimo planas	vidutinis kompleksinės plėtros projektų įgyvendinimo planas	maksimalus kompleksinės plėtros projektų įgyvendinimo planas
Rekreacinių ir poilsio teritorijų plėtra	Skvero su prieigomis prie Babrungo upės krioklio	Skvero su prieigomis prie Babrungo upės krioklio	Skvero su prieigomis prie Babrungo upės krioklio

	<u>I alternatyva</u>	<u>II alternatyva</u>	<u>III alternatyva</u>
	sutvarkymas, Lurdo atnaujinimas, Palankės kūdrų su prieigomis teritorijos, Čiurlionio skvero, Babrungo upės ir Gandingos HE „Plungės jūros“ aplinkos ir prieigų sutvarkymas	sutvarkymas, Čiurlionio skvero sutvarkymas	sutvarkymas, Lurdo atnaujinimas, Palankės kūdrų su prieigomis teritorijos, Čiurlionio skvero, Babrungo upės ir Gandingos HE „Plungės jūros“ aplinkos ir prieigų sutvarkymas
Reprezentacinių erdvių plėtra, verslui palankios aplinkos sukūrimas	Babrungo slėnio estrados su prieigomis, Laisvės alėjos, Vytauto gatvės, Paprūdžio gatvės su prieigomis, Miesto centrinės aikštės prieigų sutvarkymas	Babrungo slėnio estrados su prieigomis, Laisvės alėjos, Vytauto gatvės sutvarkymas, Plungės dvaro komplekso teritorijos sutvarkymas	Babrungo slėnio estrados su prieigomis, Laisvės alėjos, Vytauto gatvės, Paprūdžio gatvės su prieigomis, Miesto centrinės aikštės prieigų sutvarkymas, Plungės dvaro komplekso teritorijos sutvarkymas
Sporto infrastruktūra plėtra	Plungės miesto centrinio stadiono rekonstrukcija, Irklavimo bazės ir jos prieigų sutvarkymas	Plungės miesto centrinio stadiono rekonstrukcija	Plungės miesto centrinio stadiono rekonstrukcija, Irklavimo bazės ir jos prieigų sutvarkymas
Susisiekimo sistemos optimizavimas, modernizavimas, saugumo užtikrinimas	Miesto centrinės dalies saugumo didinimas (vaizdo kamerų įrengimas), miesto centrinės dalies dviračių takų sistemos sukūrimas, Autobusų stoties aplinkos sutvarkymas, Birutės gatvės tilto remontas	Miesto centrinės dalies saugumo didinimas (vaizdo kamerų įrengimas), miesto centrinės dalies dviračių takų sistemos sukūrimas, rekreacinio pažintinio dviračių-pėsčiųjų tako įrengimas, Birutės gatvės tilto remontas	Miesto centrinės dalies saugumo didinimas (vaizdo kamerų įrengimas), miesto centrinės dalies dviračių takų sistemos sukūrimas, Autobusų stoties aplinkos sutvarkymas, Birutės gatvės tilto remontas, rekreacinių pažintinių dviračių-pėsčiųjų takų įrengimas, Lentpjūvės gatvės, Salantų gatvės sutvarkymas

Šiame galimybių studijos skyriuje visos anksčiau aprašytos ir pristatytos alternatyvos yra palyginamos tarpusavyje pagal iš anksto aiškiai nustatytus kriterijus. Alternatyvos palyginamos ir optimaliausia alternatyva priimama taikant daugiakriterinę alternatyvų analizę.

Palyginus analizuojamas alternatyvas, išaiškėjo, kad optimaliausia ir priimtinausia yra I alternatyva, kuri daugiakriterinio vertinimo metu įvertinta aukščiausiu balu. Kitos alternatyvos, surinkusios mažesnę balų skaičių, buvo atmetos.

Dėl didelės pasirinktos alternatyvos projektų apimties ir skirtingo sudėtingumo, rekomenduojama projektus išskaidyti į 3 įgyvendinimo laikotarpius, kurie galėtų atrodyti šitaip:

Etapas	Projekto pavadinimas
I etapas	Babrungo slėnio estrados su prieigomis sutvarkymas
	Laisvės alėjos sutvarkymas
	Vytauto gatvės sutvarkymas
	Čiurlionio skvero sutvarkymas
II etapas	Plungės miesto centrinio stadiono rekonstrukcija
	Autobusų stoties aplinkos sutvarkymas
	Skvero su prieigomis prie Babrungo upės krioklio sutvarkymas
	Irkavimo bazės prieigų sutvarkymas
	Lurdo atnaujinimas
	Palankės kūdrų su prieigomis teritorijos sutvarkymas
	Paprūdžio gatvės su prieigomis sutvarkymas
III etapas	Babrungo upės ir Gandingos HE „Plungės jūros“ aplinkos ir prieigų sutvarkymas
	Miesto centrinės aikštės prieigų sutvarkymas
	Miesto centrinės dalies saugumo didinimas (vaizdo kameros)
	Centrinės dalies dviračių tinklų sistemos sukūrimas
	Birutės gatvės tilto remontas

Ketvirtame studijos skyriuje pristatomas pasirinkto sprendimo įgyvendinimas:

- Finansavimo planas. Aprašytas planuojamų kompleksinės plėtros projektų investavimo poreikis pagal veiklas, nustatytas bendras investicijų poreikis 2014-2020 m. laikotarpiui. Identifikuoti kompleksinės plėtros projektų finansavimo šaltiniai, finansavimo struktūra. Sudarytas finansavimo planas, paskirstant išlaidų poreikį pagal numatytų įgyvendinti kompleksinės plėtros projektų veiklas laike.

- Finansinis vertinimas. Atlikus siūlomų sprendinių alternatyvų analizę ir nustačius optimaliausią alternatyvą, atlikta jos finansinė analizė.

Finansinės analizės tikslas – atsižvelgus į projekto grynuosius pinigų srautus, įvertinti projekto finansinį stabilumą, apskaičiuoti projekto finansinę vidinės grąžos normą (FVGN), projekto finansinę grynąją dabartinę vertę (FGDV), kapitalo grynąją dabartinę vertę (FGDV (K)) bei kapitalo vidinės grąžos normą (FVGN(K)).

- Kompleksinės plėtros projektų įgyvendinimo planas. Pristatytos visų kompleksinės plėtros projektų veiklos. Sudarytas ir grafiniu būdu pateiktas identifikuotų veiklų įgyvendinimo planas.

- Pagrindiniai reikalavimai darbams ir paslaugoms. Pateikti nustatyti reikalavimai prekių, paslaugų ar darbų techninėms, kokybės, teikimo ar atlikimo ir kt. savybėms. Pristatyti reikalavimų darbams ir paslaugoms užtikrinimo valdymas, atsakomybės.

- Projektų įgyvendinimo procesų valdymas. Pateikta projektų valdymo schema, projektų valdymo komanda, apibrėžtos komandos narių funkcijos ir atsakomybės projekte.

Įgyvendinus pasirinktą alternatyvą, bus sukurta patraukli viešoji infrastruktūra, pagerinta Plungės miesto gyvenamoji ir investicinė aplinka, suformuotas savitas miesto veidas. Miesto gyventojai ir svečiai turės galimybę turiningai leisti laisvalaikį patraukliose erdvėse, reprezentatyviose, sutvarkytose aikštėse ir aikštelėse, skveruose. Išvystyta infrastruktūra prie

vandens telkinių leis tenkinti ir rekreacinius, sveikatinimo bei sportavimo poreikius, panaudojant kraštovaizdį ir vandens išteklius neišvažiuojant už miesto ribų – beveik pačiame miesto centre. Taip pat pagerės Plungės miesto įvaizdis. Patraukli, išvystyta viešoji infrastruktūra pritrauks daugiau investuotojų, skatins verslo kūrimą ir vystymą mieste. Svarbu pažymėti, kad pasirinkta alternatyva tęs 2004-2013 m. įgyvendintus/įgyvendinamus viešosios infrastruktūros plėtros projektus Plungės mieste, užtikrinant miesto vystymo kompleksiskumą ir integralumą.

I. ESAMOS SITUACIJOS ANALIZĖ

1.1. Aktualių strateginių dokumentų apžvalga

Šiame poskyryje pateikiama aktuali strateginių dokumentų, susijusių su Plungės miesto kompleksine plėtra, apžvalga (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. Aktualių strateginių dokumentų apžvalga

Dokumento pavadinimas	Dokumento atitiktis projekto uždavinių įgyvendinimui
2014–2020 metų Nacionalinė pažangos programa	<p>Programoje išskiriami 3 horizontalieji prioritetai: „Kultūra“, „Regioninė plėtra“ ir „Sveikata visiems“. Šiam projektui aktualaus prioriteto „Regioninė plėtra“ bendrasis tikslas - užtikrinti tolygią, tvarią ir į skirtumų mažinimą orientuotą regionų plėtrą, o vienas iš bendrajam tikslui pasiekti numatytų tikslų yra didinti teritorinę sanglaudą regionuose. Šio tikslo pasiekimui suformuluoti 2 uždaviniai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gerinti kaimo vietovių gyvenamąją aplinką (kompleksinį kaimo vietovių vystymą ir plėtrą); • spręsti tikslinėms teritorijoms (gyvenamosioms vietovėms) būdingas problemas – didinti jų konkurencingumą ir gyvenamosios vietos patrauklumą, skatinti jų ekonomikos augimą. <p>Siekiant didinti didžiųjų miestų investicinį patrauklumą ir taip prisidėti prie jų tarptautinio konkurencingumo bei ekonominio augimo, numatomos investicijos į šių miestų viešąją infrastruktūrą jų viešosioms erdvėms plėtoti, apleistoms teritorijoms sutvarkyti, jų urbanistinę infrastruktūrą nuosekliai vystyti. Didėjanti teritorinė sanglauda ir subalansuotas ekonomikos augimas bus įmanomi tik didinant ir mažesnių šalies miestų patrauklumą. Įgyvendinant šį uždavinį, siekiama kartu investuoti tiek į didžiųjų miestų, tiek ir į savivaldybių centrų ir kitų miestų viešąją infrastruktūrą, kad sprendžiant vienu vietovių problemas nebūtų didinamos problemos kitose.</p>
Strategija „Europa 2020“	<p>„Europa 2020“ – tai Europos Sąjungos dešimties metų ekonomikos augimo strategija. Ja siekiama ne tik įveikti daugelyje valstybių narių tebesitęsiančią ekonomikos krizę, bet ir šalinti ES augimo modelio trūkumus bei sudaryti sąlygas kitokiam – pažangesniam, tvaresniam ir labiau integraciniam – augimui. Šioje strategijoje išskirti trys, vienas kitą papildantys, prioritetai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pažangus augimas žiniomis ir inovacijomis pagrįsto ūkio vystymas; • tvarus augimas - tausiau išteklius naudojančio, ekologiškesnio ir konkurencingesnio ūkio skatinimas; • integracinis augimas: didelio užimtumo ūkio, kuriame užtikrinta socialinė ir teritorinė sanglauda, skatinimas. <p>Siekiant įvardintų prioritetų įgyvendinimo, būtini įvairūs veiksmai nacionaliniu, ES ir tarptautiniu lygmeniu, todėl strategijoje pristatytos septynios pavyzdinės iniciatyvos, skirtos pažangai, atsižvelgus į kiekvieną prioritetinę temą, skatinti. Šio projekto ribose aktualios iniciatyvos yra šios:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Tausiai išteklius naudojanti Europa“. Siekiama padėti atsieti ekonomikos augimą nuo išteklių naudojimo, remti perėjimą prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ūkio, didinti

Dokumento pavadinimas	Dokumento atitiktis projekto uždavinių įgyvendinimui
	<p>atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, modernizuoti mūsų transporto sektorių ir skatinti energijos vartojimo efektyvumą.</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Globalizacijos erai pritaikyta pramonės politika“. Ja siekiama kurti geresnę verslo aplinką, visų pirma MVĮ, remti tvirtos ir tvarios pramonės bazės kūrimą, kad Lietuva galėtų konkuruoti pasauliniu mastu. • „Naujų įgūdžių ir darbo vietų kūrimo darbotvarkė“. Jos tikslas - modernizuoti darbo rinkas ir žmonėms suteikti daugiau galių sudarant galimybes tobulinti įgūdžius bet kuriuo gyvenimo etapu, kad būtų didinamas darbo jėgos aktyvumas, darbo pasiūla labiau atitiktų paklausą, pasitelkiant darbo jėgos judumą. • „Europos kovos su skurdu planas“. Iniciatyvos tikslas – užtikrinti socialinę ir teritorinę sanglaudą, kad visi galėtų pasinaudoti augimo ir naujų darbo vietų teikimais privalumais, o skurstantys ir socialiai atskirti asmenys gyventų oriai ir aktyviai dalyvautų visuomeniniame gyvenime. <p>Neatsižvelgiant į išsivystymo ir gyvenimo lygį, siūlomos priemonės yra aktualios kiekvienai vietai. Investicijos į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą, inovacijas, švietimą ir mažai išteklių naudojančias technologijas duos naudos tradiciniams ūkio sektoriams, kaimo vietovėms, taip pat daug įgūdžių reikalaujantiems arba paslaugų ūkiams. Įgyvendintos minėtos veiklos sustiprins ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą.</p>
<p>Lietuvos Pažangos Strategija „Lietuva 2030“</p>	<p>Strategija yra pagrindinis ir svarbiausias ilgalaikis strateginis dokumentas. Ji remiasi Nacionalinio saugumo Strategijos nuostatomis. Visos valstybės valdymo institucijos, nepaisant jų valdymo lygmenų, turi prisidėti prie šios strategijos įgyvendinimo – dinamiško ir visuotinio proceso, skatinančio nuolat generuoti idėjas ir atlikti konkrečius darbus. Įgyvendinant strategijos nuostatas, ypatingai svarbus vaidmuo s tenka savivaldybių institucijoms.</p> <p>Studijos rengimas susijęs su veiklios, solidarios ir besimokančios visuomenės, verslo aplinkos, socialinės verslo atsakomybės, darnaus išteklių panaudojimo, ekonomikos integralumo, atviro ir įgaliojimų suteikiančio, visuomenės poreikius atitinkančio valdymo pokyčių iniciatyvomis ir jų pasiekimui numatytais priemonėmis atitinkamoje srityje. Inicatyvomis siekiama:</p> <ul style="list-style-type: none"> • užtikrinti aukštą gyvenimo kokybę ir įsidarbinimo galimybes visos šalies gyventojams (nesvarbu, kurioje vietovėje jie gyventų), modernizuojant ir kuriant infrastruktūrą bei skatinant smulkią ir vidutinį verslo plėtrą skirtinguose šalies regionuose. Visoje šalies teritorijoje siekti vienodų socialinės ir ekonominės aplinkos standartų; • veiksmingam paslaugų teikimui užtikrinti naujausių technologijų panaudojimą. Viešąsias paslaugas teikti ir elektroninėje erdvėje; • skatinti susitarimus su vietos bendruomene dėl paslaugų teikimo masto ir kokybės standartų; • plačiai įtraukti piliečius nustatant paslaugų teikimo būdus ir tobulinimo procesus, nuolat atlikti piliečių pasitenkinimo teikiamomis paslaugomis vertinimus, pasiekti abipusį susitarimą dėl paslaugų teikimo standartų ir masto; • sudaryti realias galimybes viešąsias paslaugas teikti ne tik valdžios institucijoms, bet ir bendruomenėms, nevyriausybinėms organizacijoms ir privačiam sektoriui; • sukurti mechanizmus, padėsiančius įtraukti piliečius ir kitas

Dokumento pavadinimas	Dokumento atitiktis projekto uždavinių įgyvendinimui
	<p>suinteresuotas grupes nustatant visuomenės poreikius ir užtikrinant jų dalyvavimą dialoguose;</p> <ul style="list-style-type: none"> • kurti sąlygas verslo, švietimo, mokslo ir kultūros integracijai, sudaryti palankias sąlygas kūrybos ir kultūros pramonės plėtrai šalyje bei konkurencingumui tarptautinėse rinkose; • diegti pažangias, išteklius tausojančias ir aplinkos taršą bei klimato kaitą mažinančias technologijas ir gaminius pramonės, energetikos ir transporto sektoriuose; • visoje šalyje plėtoti aukštos kokybės kultūros paslaugas, siekiant užtikrinti kultūros įvairovę ir jos prieinamumą. Skatinti kultūros ir įvairių gyvenimo sričių partnerystę, panaudojant kūrybos produktus ir kultūros paslaugas; • stiprinti bendruomenes ir nevyriausybinės organizacijas, ugdyti bendruomenių lyderius ir remti pilietines iniciatyvas. <p>Mažinti socialinę atskirtį, kuriant ir įgyvendinant nacionalines skurdo mažinimo programas.</p>
<p>2011–2020 metų valstybinė sporto plėtros strategija</p>	<p>Strategijos tikslas – sukurti ir (arba) atnaujinti sporto infrastruktūrą, kad ji būtų tolygiai išplėta visuose Lietuvos regionuose, prieinama kiekvienam gyventojui jo aplinkoje ir sudarytų tinkamas sportavimo sąlygas įvairaus amžiaus žmonėms, neįgaliesiems, mėgėjams ir profesionaliems sportininkams. Šiam tikslui pasiekti numatyti uždaviniai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lietuvos gamtines ir rekreacines sąlygas plačiau pritaikyti mėgėjų ir profesionaliajam sportui, nustatant prioritetus investicijų projektams, kuriems įgyvendinti nereikia didelių lėšų kuriant sporto infrastruktūrą ir panaudojant Lietuvos gamtinės aplinkos pranašumus; • nustatyti ir įgyvendinti minimalius reikalavimus, taikomus vietos sporto ir sveikatinimo infrastruktūrai, planuojant ir atliekant artimiausios gyvenamosios aplinkos pertvarkymus, ypač daug dėmesio skiriant vaikų, paauglių ir pagyvenusių žmonių sveikos gyvensenos ugdymui ir sportavimui.
<p>Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas</p>	<p>Svarbiausias Bendrojo plano principas yra užtikrinti tvarią šalies teritorijos raidą, vadovaujantis šiomis strateginėmis visuomenės ir ūkio plėtotės prielaidomis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuo geriau panaudoti turimą šalies teritorijos potencialą; • nedaryti žalos šalies teritorijos gamtinei bei kultūrinei aplinkai; • nepažeisti dabartinės ir būsimų kartų teritorinių interesų; • koordinuoti teritorijos naudojimą ir apsaugą šalies lygiu (kartu atsižvelgiant į visos Europos pastangas); • išsaugoti bei stiprinti šalies teritorijos savitumą. <p>Svarbiausiam strateginiam principui įgyvendinti būtinos šios strateginės šalies raidos kryptys:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) gyventojų gyvenimo kokybės gerinimas plėtojant socialinę ir kultūrinę bei techninę infrastruktūrą; 2) šalies ekonomikos augimo skatinimas ūkinę veiklą diferencijuojant pagal teritorinio potencialo ypatumus, taikant funkcinę konversiją bei ekologiškas technologijas; 3) aplinkos kokybės užtikrinimas optimizuojant gamtonaudą, plėtojant aplinkosaugą bei išsaugant ir didinant kraštovaizdžio savitumą. <p>Plungės teritorija (Plungės – Telšių rekreacinis arealas) priskiriama labai didelio ir didelio potencialo rekreaciniam arealui, sudarančiam nacionalinės</p>

Dokumento pavadinimas	Dokumento atitiktis projekto uždavinių įgyvendinimui
Telšių apskrities teritorijos bendrasis (generalinis) planas	svarbos rekreacines sistemas. Bendrajame plane numatyti šie svarbiausi teritorinio vystymo apskrityje tikslai, susiję su vietos gyventojų poreikių tenkinimu: <ul style="list-style-type: none"> • sudaryti sąlygas gyventojams ir verslo subjektams didinti jų mobilumą – išplėsti pakelės infrastruktūros įstaigų tinklą, užtikrinti gyventojams saugų susisiekimą automobiliais ir dviračiais, keliuose taikyti inžinerines saugaus eismo priemones; • gerinti pramonės ir verslo aplinką; • gausinti gamtos išteklius ir gerinti jų kokybę – didinti apskrities teritorijos miškingumą, saugoti ir puoselėti natūralias ir pusiau natūralias gamtines teritorijas, formuoti rekreacinius išteklius regiono upių ir ežerų pakrantėse; • išlaikyti ir stiprinti turimą sveiką aplinką, kraštovaizdžio, biologinės įvairovės ir gamtinio karkaso palaikymo sistemą; • užtikrinti apskrities savitumus formuojančių gamtinės ir kultūrinės aplinkos vertybių efektyvią apsaugą ir racionalų naudojimą; • užtikrinti tikslingą ir darnią gyvenamųjų vietovių erdvinės struktūros raidą, pagrįstą šalies erdvinio urbanistinio stuburo palaikymo ir tolygaus socialinio ekonominio ir urbanistinio aktyvumo centrų išdėstymo darna, atsižvelgiant į gamtinį karkasą.
Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas	Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane nustatyta, kad Plungės miestas yra a kategorijos urbanistinio karkaso vystomas miestas. Plungės miestas yra faktinis rajono centras, vykdamas ir vietinio centro funkcijas gretimoms gyvenamosioms vietovėms. Į Plungės miesto teritoriją tikslinga įjungti ir su miestu funkciškai susijusias gyvenamąsias vietas (Varkaliai, Babrungas) bendrai išsprendžiant inžinerinių tinklų ir kitų komunikacijų klausimus.
Plungės miesto bendrasis planas	Plungės miestas yra rajono centras ir atlieka vietinio centro funkcijas gretimoms gyvenamosioms vietovėms, turtingas savo kultūrinio paveldu, tradicijomis. Numatomas darnus miesto vystymas, panaudojant turimą gamtinį karkasą ir miesto infrastruktūrą: <ul style="list-style-type: none"> • Plungės miesto plėtra nukreipta į esamų teritorijų funkcinių subalansavimą, teritorijos aptarnavimo pagerinimą sukuriant ir išvystant paslaugų ir aptarnavimo centrų sistemą, naujų teritorijų plėtros planavimą pagal darnios plėtros principus, dabartinės susisiekimo sistemos tobulinimą ir papildymą. • Polifunkcinis, aiškios struktūros miestas, kuriame suderinta patraukli gyvenamoji aplinka su verslo, visuomeninėmis, rekreacinėmis zonomis ir išplėta socialine infrastruktūra. • Miestas su optimaliai išplėta želdynų sistema – miškais, parkais, šlaitais, žaliosiomis jungtimis, gerinančiomis aplinkos būklę ir pritaikytomis poilsiui bei rekreacijai. • Miesto gatvių struktūra aiški ir patogė, su gerai organizuotu eismu. Daugelyje visuomeninių ir gyvenamųjų teritorijų prioritetas teikiamas bevarikliam transportui bei pėsčiųjų eismui.
Telšių regiono 2014–2020 metų plėtros plano projektas	Telšių regiono 2014-2020 m. plėtros plano projekte, kurį aprobavo Telšių regiono plėtros taryba, apibrėžta, kad Telšių regione didelis dėmesys skiriamas patrauklių sąlygų gyventi ir verslui vystyti sukūrimui regiono gyventojams, sanglaudos didėjimui, 2014-2020 m. laikotarpiu modernizuojant viešąsias paslaugas teikiančių įstaigų infrastruktūrą,

Dokumento pavadinimas	Dokumento atitiktis projekto uždavinių įgyvendinimui
	<p>gerinant jų prieinamumą, skatinant bendruomeninį aktyvumą ir iniciatyvas sprendžiant bendras problemas, kompleksiskai plėtojant apskrities savivaldybių centrus, kaimo vietas bei stiprinant ryšius tarp jų. To siekiama, įgyvendinant tokius svarbius prioritetus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Viešųjų paslaugų kokybė ir bendruomenės aktyvumas • Sanglaudos ekonominis didėjimas lyginant su šalimi. <p>Numatant Plungės miesto kompleksinės plėtros principus ir programas, svarbu laikytis tokių Telšių regiono plėtros plano projekte apibrėžtų tikslų ir uždavinių:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Didinti pagrindinių savivaldybių centrų konkurencingumą ir patrauklumą, skatinant ekonomikos augimą, kad taptų patraukliais investuoti • Bendruomenės aktyvumas ir iniciatyvos sprendžiant bendras problemas
<p>Plungės rajono savivaldybės 2010–2017 metų strateginis plėtros planas (2013 m. atliekamas plėtros plano atnaujinimas; įvertinama pagal 2013-11-20 d. versiją)</p>	<p>Strateginiame plėtros plane įvardinta Plungės rajono vizija – Plungės rajonas – vietovė, kurioje patrauklu gyventi, dirbti ir ilsėtis. Vizijos įgyvendinimui suformuluoti 3 prioritetai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rajono infrastruktūra • Žmogiškieji išteklių • Ekonominė aplinka <p>Numatant Plungės miesto kompleksinės plėtros principus ir programas, svarbu laikytis tokių Telšių regiono plėtros plano projekte apibrėžtų tikslų ir uždavinių:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dviračių ir pėsčiųjų tinklo plėtra • Vykdyti eismo saugumą gerinančias priemones • Sukurti efektyvią transporto priemonių laikymo sistemą • Sudaryti sąlygas subalansuotai aplinkos plėtrai užtikrinti; Užtikrinti darnųjį rajono vystymą, rengiant planavimo dokumentus • Užtikrinti saugumą viešose erdvėse • Plėtoti masiniam ir profesionalų sportui reikalingą infrastruktūrą ir remti sporto veiklas • Stiprinti bendruomenių vaidmenį • Skatinti pramonės ir SVV verslą <p>1 priede pateikiamas priemonių, numatomų įgyvendinti Plungės mieste, sąrašas.</p>
<p>Plungės miesto ir jo prieigų transporto srautų ir infrastruktūros specialusis planas, 2010 m.</p>	<p>Specialiajame plane numatytos šie pagrindiniai Plungės miesto transporto sistemos optimizavimo principai, kurių privalu laikytis kompleksiskai tvarkant miestą šios galimybių studijos rėmuose:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sukurti subalansuotą miesto susisiekimo sistemą, prioritetą teikiant efektyvesniam, , mažiau infrastruktūros reikalaujančiam bei mažesnį neigiamą poveikį aplinkai darančiam transportui • Spręsti parkavimo problemas miesto centrinėje dalyje bei daugiabučių namų kvartaluose, formuoti automobilių statymo ir laikymo principus • Suformuoti pagrindines pėsčiųjų ir dviračių trasas, užtikrinant svarbiausių miesto objektų pasiekiamumą, plėsti dviračių parkavimo ir aptarnavimo sistemą, skatinti gyventojus aktyviau naudotis šia ekologiška transporto rūšimi. • Išvystyti dviračių parkavimo ir aptarnavimo sistemą, sudaryti patogias dviračių laikymo sąlygas prie traukos objektų, užtikrinti takų apšvietimą tamsiuoju paros metu • Vystyti informacinę dviračių sistemą, naudojant vizualinę informaciją

Dokumento pavadinimas	Dokumento atitikties projekto uždavinių įgyvendinimui
	dviračių trasose, pačias trasas identifikuoti miesto žemėlapiuose ir planuose
Plungės miesto centrinės dalies sutvarkymo specialusis planas (konceptija; 2012 m.)	<p>Specialiajame plane numatyta, kad Plungės miesto urbanistinės struktūros elementai pagal svarbą yra šie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parkas su dvaro sodyba • Istorinių dominančių kompleksas (bažnyčia, varpinė– objektai, dominuojantys centrinės miesto dalies miestovaizdyje) • Vytauto-Birutės gatvių kvartalų kompleksas • Centrinė aikštė ir ją formuojančių kvartalų užstatymas bei gatvių tinklas • Dabartinė J. Tumo-Vaižganto g. Trasa nuo sankryžos su Mozūros g. iki centrinės aikštės • Tereno formos (Babrungo slėnis, Vytauto g. aukštuma, slėnių šlaitai ir terasos) <p>Babrungo upės slėnis gali būti pritaikomas parkui, funkcionuoti kaip žalioji jungtis tarp miesto centrinės dalies ir periferinių teritorijų. Parko želdynų masyvas yra kultūros paveldo vertybės sudėtinė dalis. Ežerėlių ir upelio fragmentų grandinė centrinėje miesto dalyje gali funkcionuoti kaip žalioji jungtis. Apleistos šių vandens telkinių pakrančių zonos gali tapti bendramiestiniais želdynais, viešosiomis vietomis. Būtinai šių apleistų teritorijų regeneravimas. Gondingos hidroelektrinės tvenkinio pakrantės gali būti išnaudojamos aktyviam žmonių poilsiui. Tam būtina atitinkama inžinerinė infrastruktūra - krantinės, takai, priėjimai prie vandens telkinio ir kt.</p>

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

1.2. Bendra Plungės miesto apžvalga

Geografinė apžvalga. Plungė – miestas šiaurės vakarų Lietuvoje, Telšių regione, 27 km į vakarus nuo Telšių, abipus Babrungo upės (žr. 1 paveikslą). Plungės miestas užima apie 30 km² plotą.

1 pav. Plungės miesto, Plungės savivaldybės ir Telšių regiono geografinė padėtis

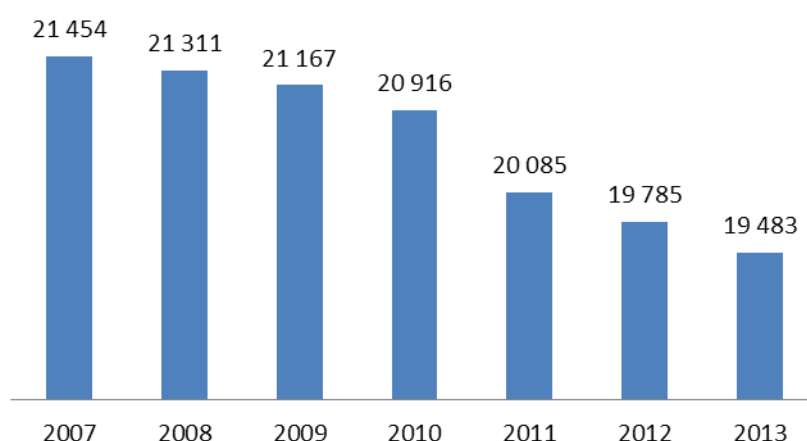
Šaltinis: lt.wikipedia.org

Plungės miestas yra strategiškai patogioje geografinėje padėtyje – 27 km atstumu nutolęs nuo regiono centro Telšių ir 62 km atstumu nuo vieno iš didžiausių Lietuvos miestų – Klaipėdos. Miesto šiauriniu pakraščiu driekiasi geležinkelio linija Šiauliai – Klaipėda.

Plungės miestas išskirtas atskira Plungės miesto seniūnija. Plungės miesto seniūnija, kartu su dar kitomis 9 seniūnijomis, sudaro Plungės rajono savivaldybę. Šalia miesto eina keliai A11 Šiauliai-Palanga, E272 Vilnius-Panevėžys-Šiauliai-Palanga-Klaipėda, Nr. 164 Mažeikiai-Plungė-Tauragė, Nr. 166 Plungė-Vėžaičiai, Nr. 169 Skudodas-Plungė, yra geležinkelio stotis. Miesto pagrindiniai viešieji objektai: miesto centrinis stadionas, Oginskių dvaro rūmai ir parkas, jame įsikūręs Žemaičių dailės muziejus, Plungės parkas (gamtos paminklas – Perkūno ažuolas). Centre – Senamiesčio aikštė, Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia (pastatyta 1933 m.) su varpine (1850 m.; architektūros paminklas), link rytų – senosios kapinės ir Gandingos HE tvenkinys, pačiuose pietuose – ligoninės kompleksas.

Plungė tampa vis patrauklesniu turizmo centru. VŠĮ Terra Publica 2013 m. sudarytame sąrašė Plungė įvardinta kaip 20-a patraukliausia Lietuvos vieta vietiniam turizmui. Suteiktas BAB+ reitingas. Viena lankomiausių Plungės vietų - Plungės dvaro ir parko ansamblis.

Demografinė apžvalga. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2013 m. pradžioje Plungės mieste gyveno 19 483 gyventojai (gyventojų skaičius perskaičiuotas remiantis Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatais). 2007-2013 m. laikotarpiu gyventojų skaičius Plungėje sumažėjo 9,2 proc. (žr. 2 paveikslą). Pastebėta, kad spartus gyventojų skaičiaus mažėjimas analizuojamu laikotarpiu buvo užfiksuotas ir Plungės rajone bei Telšių regione: atitinkamai 9,5 proc. ir 10,4 proc. Šalyje tuo pačiu laikotarpiu gyventojų skaičiaus mažėjimas buvo ne toks ženklus ir siekė 8,6 proc. Gauti duomenys leidžia daryti išvadą, kad aktualu į Plungės miestą pritraukti daugiau gyventojų. Viena iš galimybių galėtų būti viešosios infrastruktūros tvarkymas mieste, kas leistų padidinti miesto patrauklumą.

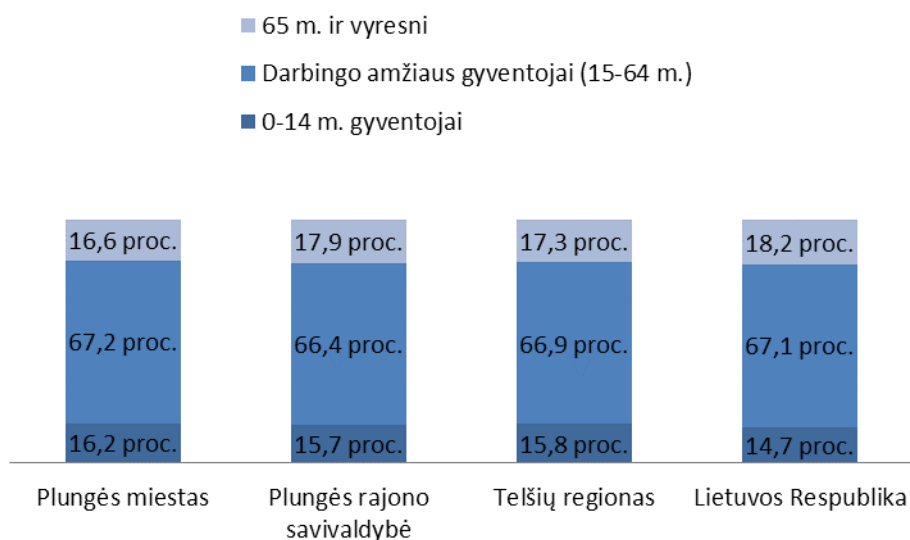

2 pav. Gyventojų skaičius Plungės mieste, 2007-2013 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, www.stat.gov.lt, 2013

2007-2013 m. laikotarpiu Plungės mieste buvo užfiksuotas vaikų (0-14 m.) ir darbingo amžiaus (15-64 m.) gyventojų skaičiaus mažėjimas, o pensinio amžiaus (65 m. ir vyresni) gyventojų

skaičius išaugo. Pastebėta, kad Plungėje analizuojamu laikotarpiu vaikų sumažėjo dvigubai daugiau nei darbingo amžiaus asmenų (atitinkamai 22,0 proc. ir 9,0 proc.), o pensinio amžiaus gyventojų skaičius išaugo 7,2 proc. Tuo tarpu regione mažėjo visų amžiaus grupių gyventojų, o savivaldybėje ir šalyje pastebimos panašios tendencijos kaip ir mieste, išskyrus, kad pensinio amžiaus gyventojų skaičius didėjo ne taip žymiai (savivaldybėje – 0,5 proc., o šalyje – 0,2 proc.). Gauti duomenys leidžia daryti išvadą, kad Plungės mieste sparčiai vyksta gyventojų senėjimo procesas. Nepaisant to, Plungės miestas savivaldybės, regiono ir visos šalies kontekste išsiskiria mažiausia 65 m. ir vyresnio amžiaus gyventojų dalimi nuo visų miesto gyventojų ir didžiausia vaikų bei darbingo amžiaus gyventojų dalimi.

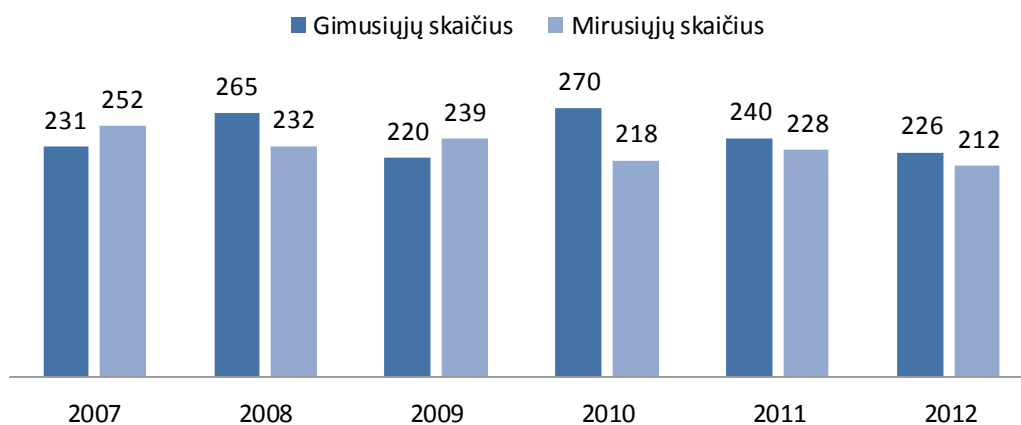

3 pav. Gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes, 2013 m. pr.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, www.stat.gov.lt, 2013

2007-2012 m. laikotarpiu Plungės mieste gimusiųjų skaičius kito labai netolygiai (žr. 4 paveikslą). Atlikta analizė parodė, kad nagrinėjamu laikotarpiu mažiausiai gimusiųjų Plungėje užregistruota 2009 m., daugiausiai – 2010 m., atitinkamai 220 ir 270 gimusių kūdikių. 2012 m., lyginant su 2007 m., mieste gimė 2,2 proc. mažiau kūdikių. Šis rodiklis buvo mažiausias lyginamų teritorijų tarpe, nes savivaldybėje gimusiųjų skaičius sumažėjo 16,0 proc., regione – 7,4 proc., šalyje – 5,8 proc. Plungės miestas išsiskyrė didžiausiu gimusiųjų skaičiumi, tenkančiu 1 000-iui gyventojų. 2012 m. šis rodiklis Plungėje siekė 11,4 asm./1 000-iui gyv., savivaldybėje – 10,3 asm./1 000-iui gyv., regione – 10,7 asm./1 000-iui gyv., šalyje – 10,1 asm./1 000-iui gyv.

2007-2012 m. mirusiųjų skaičius mažėjo visose analizuojamose teritorijose. Atitinkamai mieste – 15,9 proc., savivaldybėje – 20,5 proc., regione – 12,8 proc., šalyje – 10,3 proc. Pagal mirusiųjų skaičių, tenkantį 1 000-iui gyventojų, 2012 m. Plungės mieste buvo užfiksuotas mažiausias rodiklis – 10,7 asm./1 000-iui gyv., kai lyginamose teritorijose šis rodiklis siekė 12,1-13,6 asm./1 000-iui gyv.

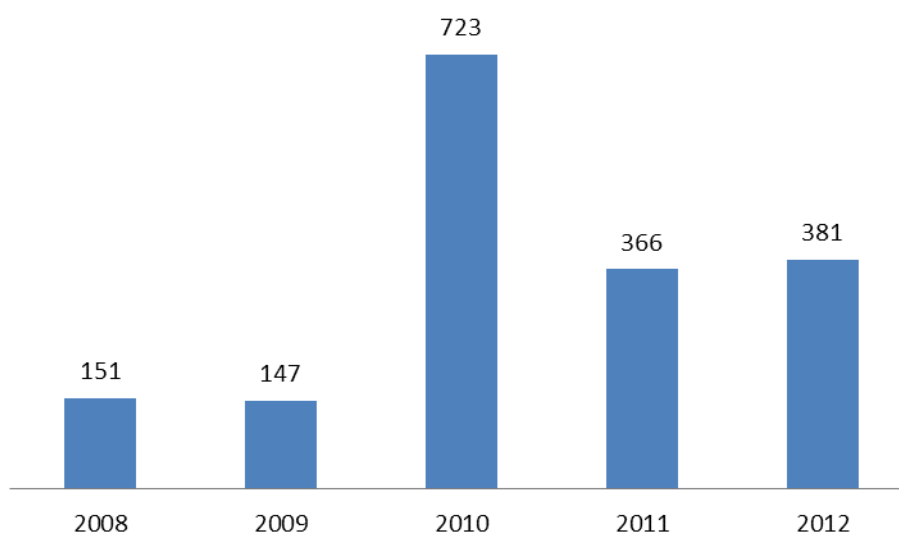

4 pav. Gimusiųjų ir mirusiųjų skaičius Plungės mieste, 2007-2012 m.

Šaltinis: Plungės rajono savivaldybės administracija

Viena pagrindinių Plungės miesto gyventojų mažėjimo priežasčių, kaip ir visoje šalyje, yra emigracija. 2008-2012 m. savo išvykimą iš Plungės miesto deklaravo 1 768 asmenys (žr. 5 paveikslą). Atlikta analizė parodė, kad didžiausias išvykusiųjų skaičius iš Plungės miesto užfiksuotas 2010 m., 2011 m. šis skaičius sumažėjo, bet 2012 m. vėl išaugo. Tai, kad didžiausias išvykusiųjų skaičius užfiksuotas 2010 m., lėmė tuomet įstatymu nustatyta prievolė nuolatiniams šalies gyventojams mokėti privalomojo sveikatos draudimo įmokas, todėl savo išvykimą deklaravo ir ankstesniais metais išvykę emigrantai.

2008-2012 m. laikotarpiu analizuojamose teritoriniuose vienetuose išvykusiųjų skaičius labiausiai išaugo Plungės mieste. Minėtu laikotarpiu mieste šis rodiklis išaugo 2,5 karto, kai tuo tarpu savivaldybėje ir regione augimas buvo neįžymus (atitinkamai 2,9 proc. ir 7,2 proc.), o šalyje emigrantų skaičius išaugo daugiau nei penktadaliu (22,3 proc.).

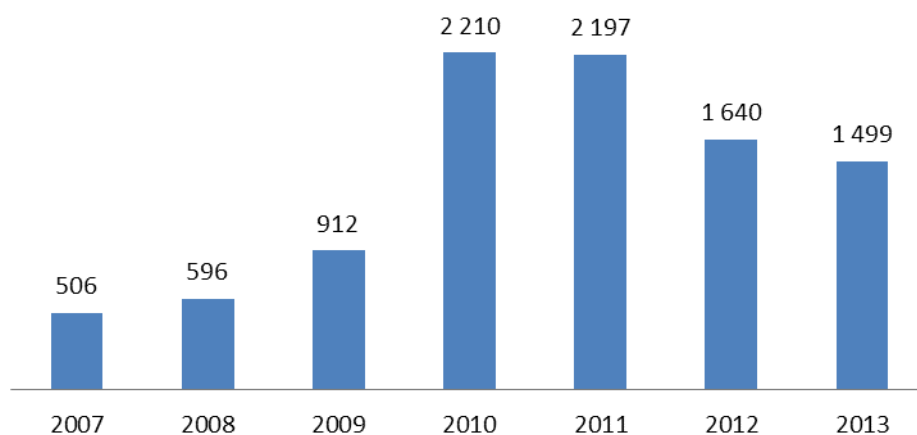
5 pav. Išvykusiųjų skaičius Plungės mieste, 2008-2012 m.

Šaltinis: Plungės miesto seniūnija

Socialinė apžvalga. Šiame skyriuje nagrinėjama registruotų bedarbių, socialinės pašalpos gavėjų, tenkančių 1 000-iai gyventojų, socialinės rizikos šeimų ir vaikų, augančių socialinės rizikos šeimose skaičių dinamika miesto, savivaldybės, regiono ir šalies kontekste.

2007-2013 m. laikotarpiu Plungės mieste daugiausiai bedarbių buvo užregistruota 2010-2011 m. (tai lėmė sunki ekonominė situacija šalyje) ir nuo tada registruotų bedarbių skaičius palaipsniui mažėjo (žr. 6 paveikslą). Gauti duomenys rodo teigiamą tendenciją registruotų bedarbių atžvilgiu Plungės mieste.

2007-2012 m. laikotarpiu registruotų bedarbių skaičius panašiai augo visose nagrinėjamose teritorijose: mieste – 3,2 karto, savivaldybėje – 3,3 karto, regione – 3,4 karto, šalyje – 3,2 karto.

6 pav. Bedarbių skaičius Plungės mieste, 2007-2013 m.

Šaltinis: Plungės teritorinė darbo birža

Analizuojant socialinių pašalpų gavėjų skaičių, tenkantį 1 000-iai gyventojų, 2012 m. šis rodiklis Plungės mieste siekė 67,3 asm./1 000-iai gyv. (žr. 2 lentelę). Tai mažiausias rodiklis lyginamų teritorijų tarpe. Nepaisant to, 2007-2012 m. laikotarpiu būtent Plungėje labiausiai augo socialinių pašalpų gavėjų skaičius, tenkantis 1 000-iai gyventojų – 10,5 karto, tuo tarpu savivaldybėje šis rodiklis augo 8,5 karto, regione ir šalyje – 6,5 karto.

2 lentelė. Socialinės pašalpos gavėjų skaičius, tenkantis 1 000-iai gyventojų, 2007-2012 m.

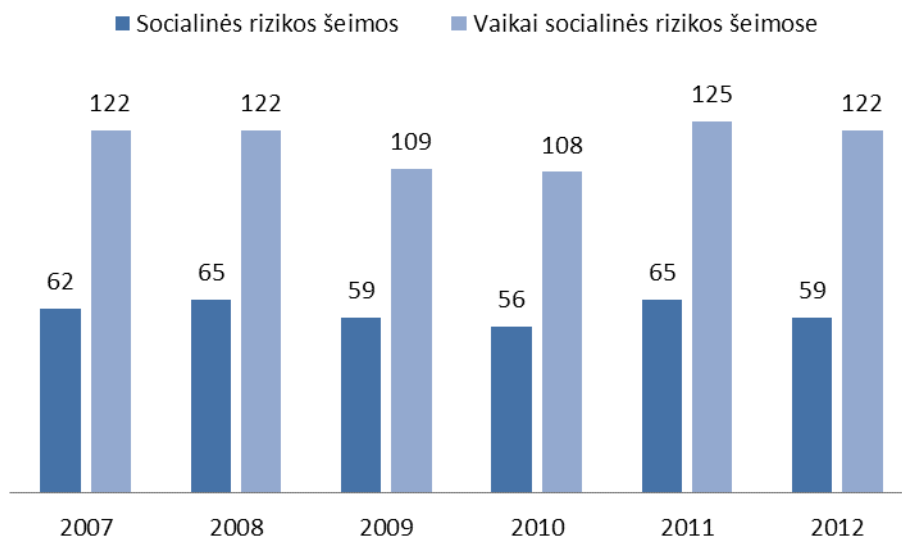
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lietuvos Respublika	11,3	11,6	23,1	57,7	72,4	73,9
Tauragės regionas	16,2	18,7	40,0	97,0	107,1	104,6
Plungės rajono savivaldybė	10,3	12,4	30,4	77,3	81,6	87,7
Plungės miestas	6,4	7,6	26,4	67,5	66,3	67,3

Šaltinis: Plungės rajono savivaldybės administracija; Lietuvos statistikos departamentas, www.stat.gov.lt, 2013

2007-2012 m. laikotarpiu socialinės rizikos šeimų skaičius mažėjo visos nagrinėjamose teritorijose, tačiau Plungės mieste šis rodiklis mažėjo mažiausiai – 4,8 proc. (žr. 7 paveikslą). Tuo pačiu laikotarpiu socialinės rizikos šeimų skaičius savivaldybėje sumažėjo 9,4 proc., regione – 13,8 proc., šalyje – 13,1 proc.

Vaikų, augančių socialinės rizikos šeimose, skaičius 2012 m. pabaigoje Plungės mieste išliko toks pats kaip ir 2007 m. pabaigoje – 122 vaikai. Tuo tarpu lyginamose teritorijose šis rodiklis sumažėjo: savivaldybėje – 8,7 proc., regione – 21,8 proc., šalyje – 23,6 proc.

Atlikta socialinės rizikos šeimų ir vaikų socialinės rizikos šeimose skaičių pokyčio analizė rodo, kad Plungės mieste socialinės rizikos šeimų situacija yra prasčiausia lyginamų teritorijų tarpe.

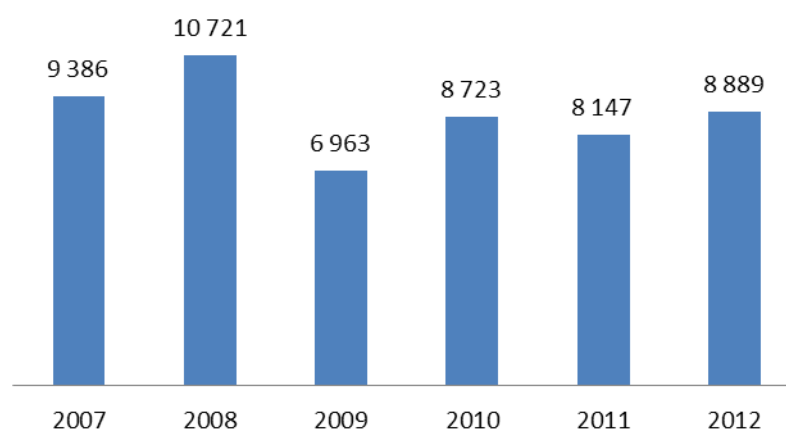
7 pav. Socialinės rizikos šeimų ir vaikų socialinės rizikos šeimose skaičius Plungės mieste, 2007-2012 m.

Šaltinis: Plungės rajono savivaldybės administracija

Verslo apžvalga. Šiame skyriuje analizuojama veikiančių ir registruotų ūkio subjektų skaičiaus dinamika, maitinimo ir apgyvendinimo įstaigų skaičius bei apgyvendintų turistų apgyvendinimo įstaigose skaičiaus pokyčiai.

2007-2013 m. veikiančių ūkio subjektų skaičius Plungės rajono savivaldybėje išaugo 8,7 proc. Šis rodiklis lenkia regiono rodiklį (regione veikiančių ūkio subjektų skaičius augo 7,4 proc.), tačiau atsilieka nuo šalies rodiklio (šalyje – 13,6 proc.). Analizuojant 2009-2012 m. registruotų ūkio subjektų skaičiaus pokytį, pastebimos panašios tendencijos. Minimiu laikotarpiu didžiausias registruotų ūkio subjektų skaičiaus augimas pastebimas šalyje (6,7 proc.), mažesnis savivaldybėje (2,8 proc.) ir mažiausias regione – 1,2 proc. Atlikta ūkio subjektų analizė rodo, kad reikėtų siekti sukurti palankias sąlygas verslo plėtrai. Vienas iš sukūrimo būdų – miesto patrauklumo didinimas.

2013 m. Plungės mieste veikė 11 maitinimo paslaugas teikiančių įstaigų ir 5 apgyvendinimo įstaigos, tuo tarpu Plungės rajono savivaldybėje veikė atitinkamai 29 ir 11 įstaigų. 2007-2012 m. Plungės rajono savivaldybėje 5,3 proc. sumažėjo apgyvendintų turistų skaičius apgyvendinimo įstaigose (nuo 9 386 iki 8 889 turistų), kai tuo tarpu regione šis rodiklis sumažėjo nežymiai – 1,3 proc., o šalyje išaugo 11,1 proc. (žr. 8 paveikslą).

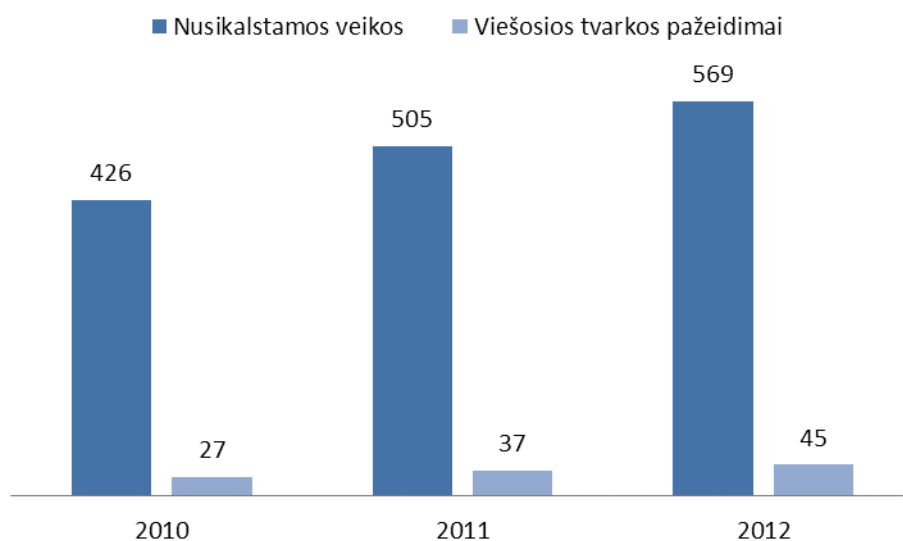
8 pav. Apgyvendintų turistų skaičius apgyvendinimo įstaigose Plungės rajono savivaldybėje, 2007-2012 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, www.stat.gov.lt, 2013

Viešasis saugumas. 2010-2012 m. laikotarpiu nusikalstamumas Plungės mieste augo. 2012 m., lyginant su 2010 m., užregistruotų nusikalstamų veikų skaičius išaugo 33,6 proc. (žr. 9 paveikslą). Labiau nusikalstamų veikų skaičius augo tik regione (41,0 proc.), o savivaldybėje ir šalyje šis rodiklis buvo mažesnis nei mieste (atitinkamai 24,5 proc. ir 6,2 proc.).

Didžiausią užregistruotų nusikalstamų veikų dalį Plungėje sudarė vagystės, nesunkūs sveikatos sutrikdymai, viešosios tvarkos pažeidimai ir kitos nusikalstamos veikos. Atkreiptinas dėmesys, kad fiksuojamas kasmetinis augančių nesunkių sveikatos sutrikdymų skaičius: 2010-2012 m. laikotarpiu jų skaičius išaugo 3,6 karto (nuo 33 iki 118). Tuo pačiu laikotarpiu viešosios tvarkos pažeidimų skaičius Plungės mieste išaugo 66,7 proc. Pagal šį rodiklį miestas užima antrą vietą: pirmavo regionas (81,8 proc.), o mažiausias augimas užfiksuotas savivaldybėje ir šalyje (atitinkamai 41,0 proc. ir 29,6 proc.).

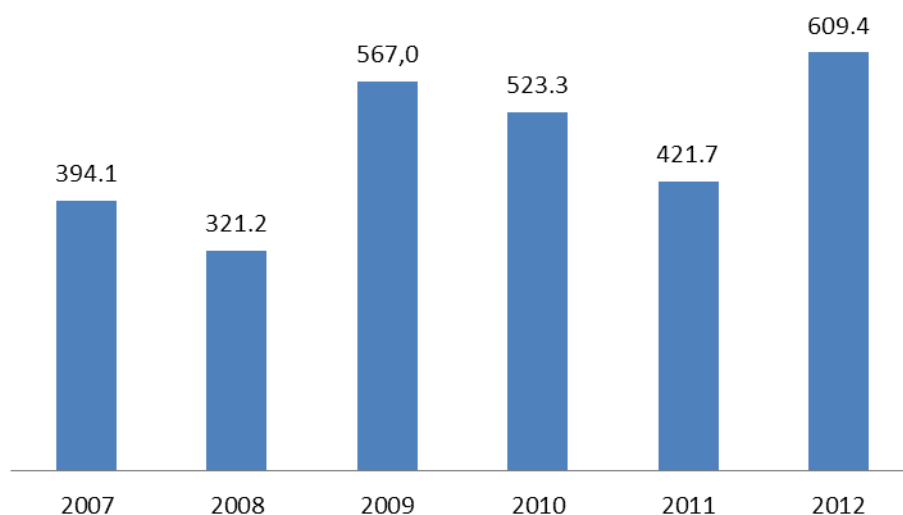
Nepakankamai efektyviai prižiūrimos, neapšviestos miesto erdvės gali lemti augantį nusikalstamumą Plungės mieste. Siekiant sumažinti nusikalstamumą viešose erdvėse tikslinga investuoti į apleistos, neprižiūrėtos viešosios infrastruktūros sutvarkymą.

9 pav. Užregistruotų nusikalstamų veikų ir viešosios tvarkos pažeidimų skaičius Plungės mieste, 2010-2012 m.

Šaltinis: Informatikos ir ryšių departamentas prie LR VRM

Aplinkosauga. 2007-2012 m. laikotarpiu Plungės rajono savivaldybėje išmestų teršalų į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių kiekis išaugo 54,6 proc. (žr. 10 paveikslą). Atlikta analizė rodo, kad didžiausias išmestų teršalų kiekis buvo 2012 m.

10 pav. Išmestų teršalų į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių kiekis Plungės rajono savivaldybėje, t, 2007-2012 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, www.stat.gov.lt, 2013

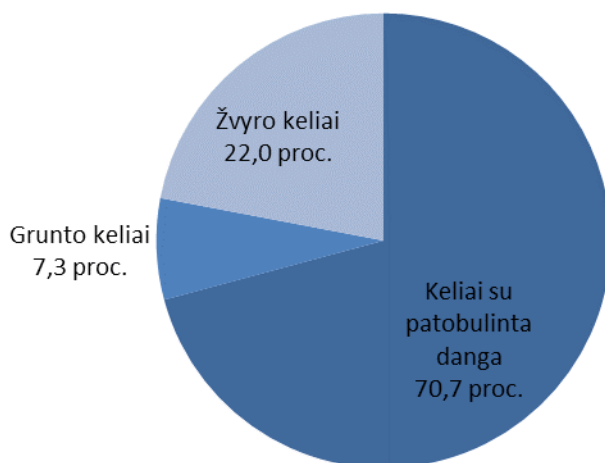
Plungės miesto aplinkos oro kokybė pasižymi gana dideliu užterštumu. Remiantis Plungės rajono savivaldybės aplinkos oro kokybės valdymo 2011-2017 m. programos duomenimis, pagrindiniai stacionarūs oro teršėjai Plungės mieste yra UAB „Plungės bioenergija“, UAB „Plungės kooperatinė prekyba“ ir UAB „Plungės šilumos tinklai“. 2010 m. šios įmonės į aplinkos orą išmetė

491,019 t teršalų, kas sudarė 93,8 proc. visų savivaldybėje į atmosferą išmestų teršalų iš stacionarių taršos šaltinių.

Aplinkos orą teršia ir mobilieji taršos šaltiniai – autotransporto išmetamos dujos. Didžiausias aplinkos oro užterštumas yra centrinėje Plungės miesto dalyje.

Kelių infrastruktūra. Plungės rajono savivaldybės administracijos duomenimis, 2012 m. pabaigoje Plungės miesto vietinių kelių ir gatvių ilgis sudarė 83,03 km., jų dalis su įrengta kelio danga sudarė 92,7 proc. visų kelių ir gatvių: 70,7 proc. su patobulinta danga ir 22,0 proc. su žvyro danga (žr. 11 paveikslą). Pagal šį rodiklį miestas lenkė savivaldybės (63,5 proc.), regiono (69,7 proc.) ir šalies (81,1 proc.) rodiklius.

Siekiant sumažinti aplinkos oro taršą Plungėje, reikėtų modernizuoti kelius mieste, kad nuo kelio dangos pakiltų kuo mažiau dulkių.

11 pav. Kelių sudėtis Plungės mieste, 2012 m. pab.

Šaltinis: Plungės rajono savivaldybės administracija

Išvados:

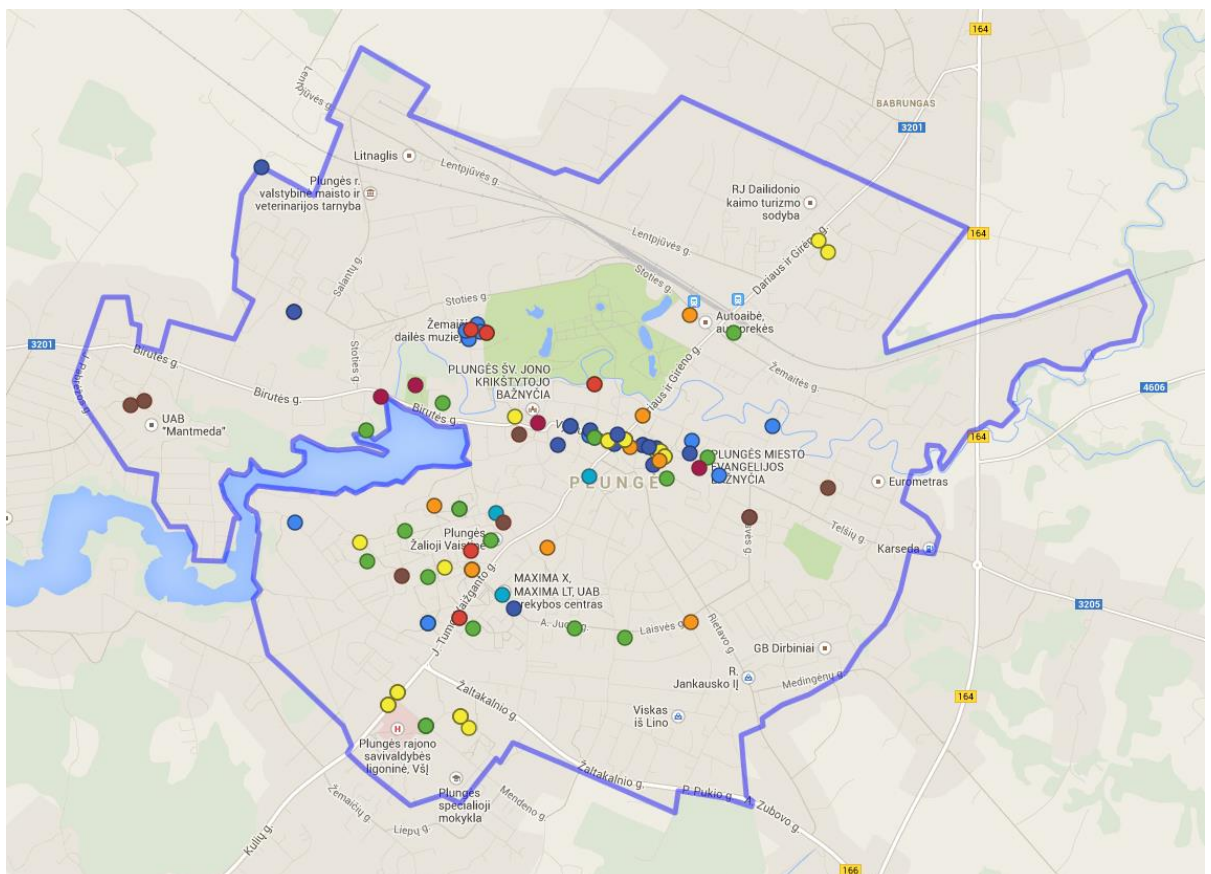
- Plungės miestas yra patogioje geografinėje padėtyje, įsikūręs greta trečio pagal dydį šalies miesto – Klaipėdos;
- Plungės miesto gyventojų skaičiaus mažėjimas yra spartesnis, nei šalyje;
- Plungės mieste, kaip ir visoje Lietuvoje, pastebimas gyventojų senėjimo procesas, tačiau Plungės mieste jis vyksta spartesniu tempu;
- Plungės miestas savivaldybės, regiono ir šalies kontekste išsiskiria didžiausia vaikų ir darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus dalimi;
- Plungės mieste pastebima gerėjanti demografinė padėtis – palyginti su kitomis nagrinėjamomis teritorijomis, užfiksuotas didžiausias gimusiųjų skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų ir mažiausias mirusiųjų skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų;
- Viena pagrindinių gyventojų mažėjimo priežasčių Plungės mieste – auganti emigracija;

- Plungės mieste, palyginti su kitomis nagrinėjamomis teritorijomis, fiksuojamas mažiausias socialinės pašalpos gavėjų skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų;
- Plungės mieste pastebimas sparčiai augantis nusikalstamumas, lyginant su Lietuvos rodikliu;
- Aplinkos oro kokybė Plungės mieste yra gana bloga, pagrindinis taršos šaltinis – taršių transporto priemonių judėjimas.

1.3. Plungės miesto viešosios infrastruktūros apžvalga

Šioje galimybių studijos dalyje pristatoma Plungės miesto viešoji infrastruktūra, parodoma šios infrastruktūros esama būklė, problematika.

Visos viešosios infrastruktūros objektų grupės ir į jas patenkantys objektai, pagal kuriuos buvo analizuota miesto viešoji infrastruktūra, pateikiami – priede Nr. 2.

12 pav. Plungės miesto objektai

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“, remiantis maps.google.com

● - Sveikatos ir socialinės įstaigos	● - Verslo objektai
● - Švietimo įstaigos	● - Maitinimo ir apgyvendinimo paslaugų įstaigos
● - Kultūros įstaigos	● - Prekybos įstaigos
● - Sporto įstaigos ir infrastruktūra	● - Gyventojų ir verslo aptarnavimo įstaigos
● - Maldos namai	

Kultūros įstaigos. Plungės kultūros įstaigų tinklą sudaro viešoji biblioteka, kultūros centras, muziejai. Kultūros įstaigų tinklas yra nusistovėjęs. Atsižvelgiant į šios galimybių studijos kontekstą bei pasitariant su Plungės rajono savivaldybės administracijos suformuota darbo grupe, prieita išvadų, kad pagrindiniai veiksmai, susiję su šios infrastruktūros gerinimu, turėtų būti nukreipti į kultūros paslaugų prieinamumo didinimą, pagerinant susisiekimo sąlygas – privažiavimo kelius, prieigas, įrengiant automobilių stovėjimo aikšteles ir dviračių takus. Plėtojant kultūros įstaigų tinklą ir tenkinant gyventojų kultūros poreikius, aktualu nenaudojamas erdves ir objektus pritaikyti šiai veiklai – plečiant kultūros reikmėms naudojamas teritorijas, kuriant įdomias erdves, galinčias tapti traukos centrais.

Atskirai paminėtina miesto centre išsidėsčiusi Plungės Mykolo Oginskio dvaro sodyba, kurios teritorija apima 58 ha. Dvaras rašytiniuose šaltiniuose minimas nuo XVI a. II pusės. Žinoma, kad jis XVIII a. priklausė Vilniaus vyskupui Ignatui Masalskiui, vėliau – Apolonijai Masalskytei ir jos vyrui grafiui Vincentui Potockiui. 1806 m. valdos atiteko Platonui Zubovui. 1873 m. dvarą su miesteliu nusipirko kunigaikštis Mykolas Oginskis. Dvaro statinius juosia mišraus išplanavimo parkas. Jis pradėtas formuoti XVIII a. panaudojant Babrungo upę bei šaltinius. Taip buvo sukurta septynių tvenkinių, tarpusavyje sujungtų užtvankomis-tilteliais, sistema. Parke buvo pasodinta daug egzotinių ir vietinių rūšių medžių bei krūmų. Iš kultūros srities ES priemonių į šį objektą (kompleksą) investuota apie 20 mln. Lt, todėl siekiant kompleksiško ir objekto įveiklinimo būtina sutvarkyti prieigas ir skatinti socialines, sveikatos, švietimo ir kitas paslaugas esamuose objektuose.

Maldos namai. Plungės mieste yra 4 objektai, priskirtini maldos namų kategorijai: Plungės Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia, Plungės miesto Evangelijos bažnyčia, Visų Šventųjų koplyčia ir Plungės lurdas. Dėl geografinės padėties didžiausią vystymo potencialą turi mieste centre esanti Plungės Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia ir pagrindinių gatvių ašyje, prie upės esantis Plungės lurdas. Numatant viešosios infrastruktūros kūrimo ir plėtros veiksmus, aktualu užtikrinti šių objektų prieinamumą, patrauklų estetinį pateikimą, kompleksškai įjungiant šiuos objektus į urbanistinį karkasą, formuoti sprendimus, leidžiančius kompleksškai spręsti tikslinių grupių poreikius.

Švietimo įstaigos. Plungės mieste, atsižvelgiant į vaikų skaičių ir gyventojų koncentraciją, yra gerai išvystytas švietimo įstaigų tinklas – ikimokyklinio ugdymo, bendrojo lavinimo, papildomo ugdymo įstaigos ir pagalbos institucijos. Švietimo įstaigų koncentracija, kaip ir pagrindinių viešųjų objektų mieste, yra centrinėje miesto dalyje, Plungės dvaro komplekso prieigose ir pagrindinių miesto gatvių ašyje. Toks įstaigų išsidėstymas leidžia užtikrinti švietimo įstaigų prieinamumą, vystyti šių įstaigų infrastruktūrą. Šios galimybių studijos kontekste svarbu atkreipti dėmesį į šiuos aspektus:

- pagrindinis akcentas – švietimo įstaigų aplinkos ir prieigų sutvarkymas;
- turėtų būti įgyvendinami kompleksiniai sprendimai, apimant ir mokinių neformaliojo švietimo, rekreacijos, sporto, kultūros ir pan. poreikius toje pačioje teritorijoje;
- Plungės rajono savivaldybės administracija įgyvendina ir planuoja įvairius švietimo paslaugų kokybės gerinimo veiksmus bei priemones, todėl ši galimybių studija koncentruojasi į

švietimo įstaigų koncentraciją, pagalbinę infrastruktūrą ir prieinamumą, o ne paslaugų turinį ar pačių įstaigų pastatų būklę.

Sporto centrai, įstaigos ir sporto infrastruktūra. Plungės miesto sporto objektai apima skirtingus tiek sporto mėgėjų, tiek profesionalų poreikius, įvairias sporto šakas: futbolas, krepšinis, dziudo, lengvoji atletika, tenisas, žirgų sportas ir kt. Mieste yra tiek uždaros sporto aikštelės, tiek atviri sporto objektai ar net kompleksai: regbio stadionas, miesto centrinis stadionas, specializuota dziudo salė, dirbtinės dangos futbolo aikštė, teniso aikštelė, universali dirbtinės dangos aikštelė, „Žirgyno“ sporto salė, irklavimo bazė ir kt. Geografiniu požiūriu Plungės miesto sporto objektai koncentruojasi miesto centrinėje dalyje ir jos prieigose, tačiau dalis infrastruktūros įrengta palei pagrindines miesto gatves ir toliau nuo centro.

Miesto sporto infrastruktūros būklė yra bloga:

- dauguma sporto objektų (ypač – stambių) – avarinės būklės;
- didelė dalies sporto objektų neatitinka higienos normų;
- dėl prastos būklės netenkina gyventojų sporto poreikių.

Pažymėtina ir tai, kad ne tik mieste, bet ir rajone jaučiamas poreikis statyti sporto kompleksą (Plungės rajono savivaldybė yra parengusi techninį projektą tokiam kompleksui), kuriame galėtų būti organizuojami aukšto lygio sporto ir kultūros renginiai, sudaromos tinkamos sąlygos sportininkų rengimui.

Dėl šių priežasčių sporto infrastruktūros tinklo sukūrimas ir tinkamas vystymas yra vienas iš Plungės rajono savivaldybių prioritetinių tikslų. Kompleksinės plėtros projektuose turėtų būti numatomi veiksmai, susiję su:

- pagrindinių sporto objektų pavertimu multifunkciniais traukos centrais, galinčius šalia sporto ir sveikatinimo patenkinti gyventojų rekreacinius, pramogų, kultūrinius ir kitokius poreikius (pvz., naujo sporto komplekso vystymas, miesto centrinio stadiono rekonstrukcija panaudojant kultūros reikmėms);
- retesnių, unikalių sporto šakų ir kryptių vystymu (pvz., irklavimo bazė, žirgų sportas), kuriant sporto ir pramogų traukos objektus;
- kiek įmanoma plėtoti bendruomeninę sporto infrastruktūrą – gyvenamųjų kvartalų ir mikrorajonų principu (pvz., lauko treniruoklių, multifunkcinių sporto aikštelių įrengimas);
- išnaudoti turimus vandens išteklius ir viešąją infrastruktūrą kompleksiniams projektams planuoti.

Sveikatos ir socialinių paslaugų įstaigos. Plungės miestas pasižymi išplėtotu viešųjų ir privačių sveikatos priežiūros įstaigų ir socialines paslaugas teikiančių subjektų tinklu. Kaip ir kitų viešųjų paslaugų atveju, šios įstaigos koncentruojasi ten, kur didesnė gyventojų koncentracija, sudarytos sąlygos lengvai paslaugomis pasinaudoti. Taigi, didelė dalis įstaigų sukoncentruota miesto centrinėje dalyje, taip pat prie pagrindinių gatvių. Atsižvelgiant į šios galimybių studijos kontekstą, jokie sveikatos ar socialinių įstaigų modernizavimo ar panašūs veiksmai nėra planuojami.

Gamtos, kraštovaizdžio ir rekreaciniai objektai; reprezentacinės miestų erdvės. Mieste gausu reprezentacinių erdvių, lankytinų objektų ir rekreacinių objektų, gana didelis ir jų bendrasis plotas bei vaidmuo miesto kasdieniame gyvenime:

- reprezentacinės erdvės ir lankytini objektai: Babrungo slėnio estrada su Laisvės alėja, Plungės dvaro kompleksas (įskaitant parko teritoriją), miesto centrinė aikštė su prieigomis. Mieste yra ir kitų neurbanizuotų pavienių žemės sklypų – prie stambesnių objektų, miesto želdiniai, skverai ir pan.;

- vandens išteklių ir susiję objektai: Babrungo upės slėnis ir jame esančios teritorijos bei objektai, Gandingos HE tvenkinys, Plungės miesto tvenkinys, 4 Plungės parko tvenkiniai, Plungės miesto HE tvenkinys, irklavimo bazė.

Dalis objektų buvo tvarkyti ar tvarkomi 2004-2013 m. laikotarpiu, tačiau nė vienas objektas nėra sutvarkytas iki galo: kai kur nesutvarkytos prieigos (pvz., miesto centrinės aikštės), nėra suformuota miesto (ar bent centrinės dalies) dviračių takų sistema. Dėl šios priežasties tikslinga įvertinti galimybes įtraukti atskirus objektus į kompleksinės plėtros projektų alternatyvas – visų objektų tvarkymas užimtų ilgesnį (nei 2014-2020 m.) laikotarpį ir viršytų tiek Plungės rajono savivaldybės, tiek ES paramos vienam teritorijai pagal šią programą finansines galimybes. Pastebėtina ir tai, kad šioje objektų kategorijoje dominuoja teritorijos, turinčios prieigas prie vandens išteklių – rekomenduojama bet kurioje formuojamoje alternatyvoje numatyti projektus, susijusius su vandens išteklių pritaikymu gyventojų ir svečių rekreacijos, kultūros, sporto ir sveikatinimo, pramogų poreikiams.

Kelių infrastruktūra. Plungės miestas dėl savo geografinės padėties ir istoriškai suformuotų sąlygų turi gerai išplėtotą gatvių tinklą – ypač miesto centrinėje dalyje. Miesto pagrindinių gatvių tinklą sudaro J. Tumo-Vaižganto/Dariaus ir Girėno gatvės, Birutės/Vytauto gatvės, Telšių ir Rietavo gatvės. Kadangi šiomis gatvėmis vyksta intensyvus automobilių judėjimas, didėja miesto oro tarša, transporto keliamas triukšmas. Gatvių dangų būklė, ne visur suformuotos galimybės judėjimui dviračiais, nepakankamas automobilių parkavimo vietų skaičius, ne visur įrengtas apšvietimas išlieka miesto vystymo problema. Kadangi dalis gatvių yra ne regiono keliai ir nepriklauso savivaldybės kompetencijai, Plungės rajono savivaldybės administracija turi labai ribotas galimybes planuoti šių gatvių modernizavimo priemones. Šios galimybių studijos rėmuose aktualu vykdyti veiksmus, nukreiptus į susisiekimo sistemos gerinimą šiomis kryptimis:

- padidinti atnaujinamų ir įrengiamų objektų prieinamumą – sutvarkyti privažiavimo kelius, šaligatvius;

- sudaryti sąlygas kuo didesnėje miesto teritorijoje saugiai judėti dviračiais ir palikti šią transporto priemonę;

- įrengti pagrindinių gatvių tinklo prieigas tokiu būdu, kad būtų iš dalies sumažintas miesto centro apkrovimas automobiliais, paskatinti pėsčiųjų zonų atsiradimą;

- padidinti automobilių parkavimo vietų skaičių – ypač šalia modernizuojamų ir stambesnių traukos viešųjų objektų.

Svarbiausi verslo objektai, gyventojų ir verslo aptarnavimo įstaigos. Šių įstaigų geografinė vieta ir koncentracija atkartoja pagrindinių viešųjų objektų tendencijas – įstaigos įsikūrusios

daugiausia miesto centrinėje dalyje ir prie pagrindinių gatvių. Kuriant palankesnes gyventojų ir verslininkų aptarnavimo sąlygas, gerinant investicinę ir verslo aplinką, tikslinga investuoti į:

- verslui strategiškai svarbių objektų atsiradimą ir tvarkymą;
- esamų verslo subjektų prieigų sutvarkymą;
- prieinamumo didinimą – kuriant trūkstamas automobilių stovėjimo aikšteles, privažiavimo kelius ir pan.

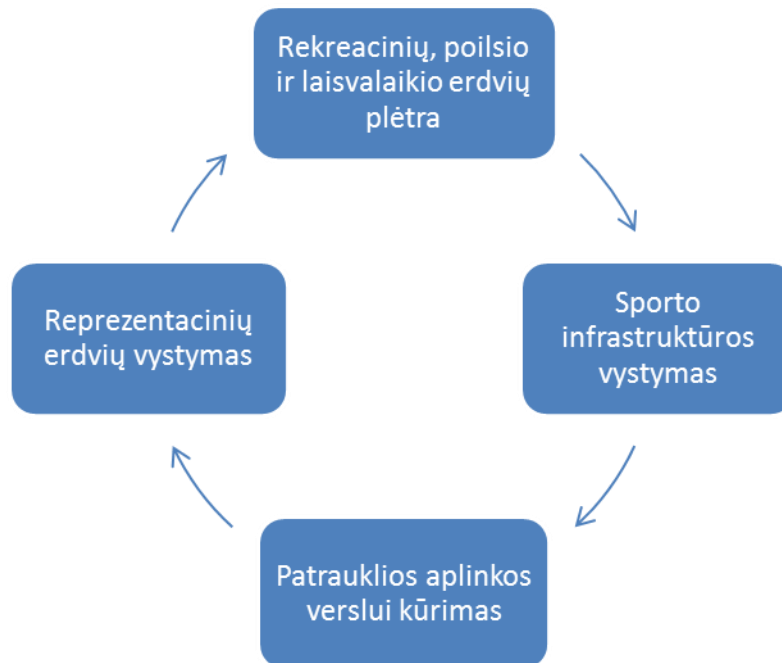
Išvados:

- Kaip matyti 12 paveiksle, dauguma Plungės miesto viešosios infrastruktūros objektų, verslo, prekybos ir paslaugų bei jų aptarnavimo įstaigų koncentruojasi centrinėje miesto dalyje, kas leidžia daryti prielaidą, kad centras pritraukia daug lankytojų, pasižymi geru pasiekiamumu, išvystytu susisiekimo tinklu. Nemaža dalis objektų sutelkta ir prie pagrindinių miesto gatvių – šių miesto gatvių tinklas yra gana intensyviai naudojamas, užtikrina viso miesto funkcionavimą.
- Atlikta apžvalga atskleidė rekreacinių, reprezentacinių erdvių plėtros, sporto infrastruktūros vystymo potencialą. Taip pat pastebimas gyvenamosios ir verslo aplinkos gerėjimas, susijęs su tęstine susisiekimo infrastruktūros plėtra, esamos viešosios infrastruktūros atnaujinimu, modernizavimu.
- Remiantis atlikta analize bei pokalbių su Plungės rajono savivaldybės administracijos suformuota darbo grupe prieita išvadų, kad kompleksinės plėtros projektai turėtų būti įgyvendinami laikantis šių principų: panaudoti turimus vandens išteklius, pagerinti miesto centrinės dalies prieigas, sudaryti sąlygas sporto objektų plėtrai, užtikrinti reprezentacinių erdvių multifunktionalumą (kultūros, rekreacijos ir poilsio, sveikatinimo, sporto ir kitokių gyventojų poreikių tenkinimui).
- Geografiniu principu didžiausias vystymo potencialas išlieka miesto centrinėje dalyje ir jos prieigose, prie vandens išteklių (Babrungo upė, tvenkiniai, „Plungės jūra“ ir kt.).

1.4. Poreikių analizė

1.4.1. Miesto kompleksinės plėtros poreikiai

Atlikus strateginių dokumentų, bendrą Plungės miesto bei miesto viešosios infrastruktūros apžvalgą, susitikimų su Plungės rajono savivaldybės darbo grupe metu buvo nustatytas Plungės miesto kompleksinės plėtros poreikis (žr. 13 paveikslą).

13 pav. Identifikuoti Plungės miesto kompleksinės plėtros poreikiai

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

13 pav. apibrėžtų poreikių realizavimo principai ir rekomendacijos nustatyti 1.3 šios galimybių studijos dalyje.

Vykdamat viešosios infrastruktūros plėtros projektus, svarbu atkreipti dėmesį ir į šiuos aspektus:

- Vystomi objektai turėtų būti prieinami, todėl kartu turėtų būti vykdomi susisiekimo gerinimo darbai (plėtojant dviračių ir pėsčiųjų takų tinklą, miesto gatves);
- Vystomi objektai ir teritorijos turėtų būti saugūs, todėl lygiagrečiai turėtų būti vykdomi aptvėrimo (kur aktualu), apšvietimo, vaizdo kamerų įrengimo ir pan. darbai;
- Turėtų būti sutvarkytos ir vystomų objektų prieigos – pvz., įrengtos automobilių parkavimo vietos, dviračių stovai ir pan.

1.4.2. Projekto tikslinės grupės

Rengiant Plungės miesto kompleksinės plėtros 2014-2020 metams galimybių studiją, siekiama identifikuoti prioritetinius tikslinės teritorijos vystymo arealus ir juose numatomus įgyvendinti kompleksinės plėtros projektus. Kadangi atsižvelgus į studijos išvadas bus įgyvendinama Plungės miesto kompleksinė plėtra, šios studijos rezultatai ir pasiūlymai turi ne tik leisti formuoti teigiamą miesto įvaizdį, didinti gyvenamosios vietovės patrauklumą, bet ir tenkinti su šiomis sritimis susijusių tikslinių grupių poreikius. Siekiant išsiaiškinti tikslinės grupės poreikius, visų pirma būtina identifikuoti tikslines grupes.

Identifikuojant tikslines grupes, buvo atsižvelgta į studijoje nagrinėjamų sričių specifiką ir atliktas strateginių dokumentų, bendros Plungės miesto bei miesto viešosios infrastruktūros apžvalgas, taip pat į susitikimų su darbo grupe metu išskirtas problemas. Šioje galimybių studijoje yra išskirtos šios projekto tikslinės grupės:

- Plungės miesto gyventojai;
- Plungės miesto verslininkai.

Atlikus strateginių dokumentų, bendrą Plungės miesto bei miesto pagrindinės viešosios infrastruktūros apžvalgas, susitikimų su Plungės rajono savivaldybės darbo grupe metu buvo apibrėžtos pagrindinės tikslinės grupės, į kurių poreikius turėtų būti orientuoti miesto kompleksinės plėtros projektai (žr. 3 lentelę).

3 lentelė. Tikslinės grupės ir identifikuoti jų poreikiai

Tikslinė grupė	Identifikuoti poreikiai	Poreikių detalizavimas
Plungės miesto gyventojai	Rekreaciniai, poilsio ir laisvalaikio poreikiai	<p>Plungės mieste gausu rekreacijos ir poilsio išteklių – Oginskių dvaro parkas, skverai, Babrungo upės pakrantės, „Plungės jūra“. Vandens ištekliai sudaro žaliąją erdvę, kurioje vietos gyventojai gali ilsėtis, pažinti miestą, tenkinti savo rekreacinius, laisvalaikio ir sporto poreikius. Deja, šis teritorijos nėra tinkamai pritaikytos bendruomenės poreikiams:</p> <ul style="list-style-type: none"> - trūksta kokybiško ir saugaus priėjimo prie vandens - trūksta bendruomeninės infrastruktūros (suoliukų, pasivaikščiojimo ir dviračių takų, pavėsinių, apžvalgos vietų, maudyklų ir kt.) <p>Svarbu pažymėti ir tai, kad turimi ištekliai turėtų būti tinkamai pristatyti – kad būtų pateikta išsami informacija apie sutvarkytus objektus, įrengtos tinkamos nuorodos, informacinės lentelės ir pan. Tai suteiktų ir papildomos naudos – gyventojai geriau pažintų savo gyvenamąją aplinką, galėtų prisidėti prie miesto tvarkymo iniciatyvų (teiktų idėjas, dalyvautų konkursuose, viešosiose tvarkybos iniciatyvose ir kt.)</p>
	Sportiniai poreikiai	<p>Plungės miesto gyventojų sportiniai poreikiai gali būti išskiriami į 2 grupes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mėgėjų sportinė veikla; - profesionali sportinė veikla. <p>Šiuo metu Plungės mieste trūksta kokybiškos sporto infrastruktūros tiek mėgėjams, tiek profesionalams:</p> <ul style="list-style-type: none"> - miesto centrinis stadionas yra avarinės būklės, jame negali būti tinkamai organizuojama sportinė veikla profesionalams (uždarų patalpų infrastruktūra neužtikrina visų poreikių) - mėgėjams skirta sporto infrastruktūra sutvarkyta tik viename objekte, t.y. mieste trūksta sporto aikštelių įvairioms sporto šakoms, universalių sporto aikštelių, lauko treniruoklių ir panašios sporto infrastruktūros, kuri galėtų būti įrengiama gyvenamųjų kvartalų pagrindu <p>Užtikrinant miesto tvarkymo kompleksumą, būtina įrengti kokybišką sporto infrastruktūrą prieinamose vietose, kad</p>

Tikslinė grupė	Identifikuoti poreikiai	Poreikių detalizavimas
		<p>didesnis gyventojų skaičius galėtų naudotis sporto ir sveikatingumo objektais. Rekomenduojama atkreipti dėmesį į objektų tinklo geografiją – juos įrengiant arčiau gyvenamųjų kvartalų, arčiau didesnės gyventojų koncentracijos ir pan.</p> <p>Turėtų būti išnaudojama ir esama irklavimo bazė, kadangi joje organizuojamos sporto šakos suteikia miesto gyventojams daugiau privalumų, palyginti su kitais miestais, kur nėra tokių vandens išteklių.</p>
	Viešųjų paslaugų prieinamumo poreikiai	<p>Didesnė dalies viešąsias paslaugas teikiančių subjektų sukoncentruota miesto centre, tačiau priėjimas prie kai kurių objektų yra apsunkintas – trūksta automobilių stovėjimo aikštelių, gatvės nepritaikytos judėjimui dviračiais, kai kurių gatvių dangos kelia grėsmę transporto priemonėms ir pan.</p> <p>Atskirai paminėtina problema, susijusi su miestui svarbių masinių renginių organizavimu – esama infrastruktūra Babrungo upės slėnyje yra nusidėvėjusi (įskaitant vietas žiūrovams), nėra tualetų, kitų buitinių ir pagalbinių patalpų. Prie šios erdvės trūksta automobilių parkavimo vietų, nesutvarkytos ir prieigos. Kitų vietų masinių renginių organizavimui po atviru dangumi Plungėje nėra.</p> <p>Kompleksiškai sprendžiant miesto viešųjų paslaugų prieinamumo problemas, tikslinga koncentruotai investuoti į racionalią susisiekimo sistemą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vietų, kur didžiausia tokių įstaigų koncentracija, pagrindinių gatvių (dangų ir šaligatvių) atnaujinimą, dviračių takų įrengimą - automobilių stovėjimo aikštelių prie pagrindinių objektų įrengimą ir atnaujinimą - dviračių stovų įrengimą prie pagrindinių objektų
	Saugumo poreikiai	<p>Plungės mieste nuosekliai vykdoma saugumo užtikrinimo problema – įrengiamas ir rekonstruojamas apšvietimas, plečiamas vaizdo kameromis stebimų teritorijų tinklas. Policijos komisariato atstovai pastebi, kad tokie veiksmai žymiai prisideda prie nusikalstamumo situacijos gerinimo (ypač nusikalstamų veikų viešosiose vietose mažinimo). Vis dėlto net miesto centre gausu vietų, kuriose neužtikrinamas gyventojų saugumas – teritorijos neapšviestos, trūksta vaizdo kamerų aprėpties.</p> <p>Tikslinga gerinti apšvietimo ir vaizdo kamerų sistemų būklę ir aprėptį, didesnį dėmesį skiriant reprezentacinėms ir kitoms didesnėms miesto erdvėms.</p>
Plungės miesto verslo sektoriaus atstovai	Patrauklios verslui aplinkos poreikiai	<p>Viena svarbiausių darnaus verslo vystymo sąlygų – patraukli aplinka. Aukščiau minėta analizė parodė, kad daugiausia verslo įstaigų sutelkta miesto centre, tačiau susiduriama su aplinkos patrauklumo trūkumu. Plungės mieste nesutvarkytos rekreacinės, reprezentacinės erdvės, todėl mažėja jų lankytojų skaičius ir trumpinamas lankytojų lankymosi centrinėje miesto dalyje laikas. Be to, mieste nesutvarkytos prieigos prie svarbių verslui objektų, trūksta parkavimo vietų.</p> <p>Pastebėta, kad Plungės mieste bendruomenei ir verslui</p>

Tikslinė grupė	Identifikuoti poreikiai	Poreikių detalizavimas
		svarbios erdvės ir objektai iš esmės yra tie patys arba koncertuojasi tose pačiose vietose, todėl tikslinga kompleksiskai tvarkyti tas pačias erdves/objektus.
	Viešųjų paslaugų prieinamumo poreikiai	Plungės mieste nesutvarkytos priegios prie svarbių verslui viešąsias paslaugas teikiančių įstaigų. Nuolat susiduriama su transporto priemonių parkavimo problema, sudėtingas ir pats privažiavimas prie minėtų įstaigų – prasta kelių būklė, neįrengtas apšvietimas.

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

Taigi, bendruomenės poreikių tenkinimui Plungės miesto kompleksinė plėtra turėtų būti orientuota į šiuos aspektus:

Verslas. Šis vizijos aspektas susijęs su palankiomis sąlygomis plėtoti verslą Plungės mieste bei gauti kokybiškas verslo vystymo konsultacines paslaugas. Vizijos elementai gali apimti viešųjų paslaugų, skirtų verslo konsultavimui, prieinamumo gerinimą, šių įstaigų infrastruktūros atnaujinimą, modernizavimą, jų prieigų sutvarkymą, patrauklios aplinkos verslui kūrimą ir pan. Palankių sąlygų verslo plėtrai sudarymas užtikrina darnią bei tolygią viso miesto plėtrą.

Gyvenamoji aplinka. Šis vizijos aspektas susijęs su miesto gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimu vietos gyventojams, demografinės situacijos gerinimu, emigracijos ir socialinių problemų sprendimu. Akcentuojamas rekreacijos, poilsio, sveikatinimo, sporto (įskaitant mokinių, mėgėjų ir profesionalų) infrastruktūros įrengimas ir priežiūra, susisiekimo infrastruktūros gerinimas, viešųjų paslaugų ir objektų prieinamumo didinimas, priėjimo prie turimų vandens išteklių gerinimas, paleistų teritorijų regeneravimas ir pan.

Patraukli, bendruomeniška aplinka. Tai elementas, susijęs su miesto įvaizdžio kūrimu. Plungės miestas turi didelį patrauklios aplinkos formavimo potencialą per reprezentacinių erdvių, objektų, zonų įkūrimą, atnaujinimą, priežiūrą. Plungės rajono patrauklumo didinimui ES lėšomis yra parengta Plungės rajono įvaizdžio formavimo ir investicijų pritraukimo galimybių studija, kurios

priemonės yra įtrauktos į strateginį plėtros planą – formuojant kompleksinės plėtros projektų sąrašą, rekomenduojama atsižvelgti į šias priemones.

Išsiaiškinus tikslinių grupių poreikius ir identifikavus pagrindines viešosios infrastruktūros ir paslaugų prieinamumo problemas, aktualu nustatyti prioritetinius tikslinės teritorijos vystymo arealus, kuriuose investicijos į viešąją infrastruktūrą būtų efektyviausios – labiausiai atitiktų vietos gyventojų ir verslininkų poreikius, koncentruotai teiktų svarbiausias paslaugas ir sukurtų optimalų jų prieinamumą, pagerintų miesto infrastruktūros naudojimą ir padidintų jo patrauklumą.

Prioritetingi tikslinės teritorijos vystymo arealai Plungės mieste identifikuojami įvertinant šiuos veiksnius:

- viešąsias paslaugas (įskaitant švietimo, socialines, sveikatos priežiūros, sporto ir kt.) teikiančių įstaigų prieinamumas ir koncentracija;
- reprezentacinių viešųjų erdvių koncentracija ir galimybės kompleksiškai panaudoti skirtingiems gyventojų poreikiams (rekreacijos, poilsio, sporto ir sveikatinimo, kultūros ir pan.);
- per pastaruosius 5 metus įgyvendintų/ įgyvendinamų stambių projektų viešosios infrastruktūros kokybės gerinimui bei tos pačios paskirties 2014-2020 m. planuojamų įgyvendinti projektų aprėptis ir koncentracija.

1.3. skyriuje „Plungės miesto viešosios infrastruktūros apžvalga“ buvo išanalizuotas viešųjų miesto erdvių, turimų gamtos ir rekreacinių objektų bei reprezentacinių miesto objektų išsidėstymas Plungės miesto teritorijoje. Atlikta analizė parodė, kad didžioji dalis minėtų erdvių bei objektų koncentruojasi centrinėje miesto dalyje. Centrinėje miesto dalyje taipogi įgyvendinti keli svarbūs viešosios infrastruktūros atnaujinimo bei kūrimo projektai, susiję su bendruomenės poreikių tenkinimu.

Tame pačiame skyriuje atlikta sporto įstaigų ir infrastruktūros apžvalga atskleidė sporto infrastruktūros būklės bei stygiaus problemas. Taip pat paaiškėjo, kad reikšminga miestui sporto infrastruktūra taip pat yra centrinėje miesto dalyje arba jos prieigose. Išaiškėjo ir tai, kad Plungės mieste trūksta smulkesnių bendruomenės poreikiams pritaiktų sporto infrastruktūros objektų – treniruoklių atvirose erdvėse, atvirų sporto aikštelių, vaikų žaidimų aikštelių, bendruomenės poreikiams pritaiktų priėjimų prie vandens.

1.3. skyriuje išanalizavus viešąsias paslaugas teikiančių įstaigų būklę paaiškėjo, kad daugelio jų infrastruktūra yra plėtotina – ypač akcentuojant šios infrastruktūros prieinamumo gerinimą: gerinant privažiavimo kelių būklę, didinant automobiliui alternatyvių transporto priemonių panaudojimo sąlygas, kuriant parkavimo ir kitų transporto priemonių palikimo vietas. Atlikta analizė parodė, kad dauguma viešąsias paslaugas teikiančių įstaigų taip pat yra įsikūrusios miesto centrinėje dalyje arba jos prieigose.

Apibendrinant, didžioji dalis visų nagrinėtų viešosios infrastruktūros objektų (viešųjų erdvių, sporto infrastruktūros ir viešąsias paslaugas teikiančių įstaigų) koncentruojasi Plungės miesto centrinėje dalyje. Atlikta esamos situacijos analizė atskleidė viešosios infrastruktūros plėtros ir tobulinimo poreikį, siekiant maksimaliai patenkinti visuomenės, verslo atstovų ir svečių poreikius. Įvertinus viešosios infrastruktūros ir viešųjų erdvių plėtros potencialą, galima teigti, kad tiksliausia viešąsias erdves plėtoti ir vystyti, atnaujinti infrastruktūrą yra Plungės miesto centrinėje dalyje ir jo prieigose, apimant Babrungo upės slėnio teritoriją.

II. PLUNGĖS MIESTO KOMPLEKSNĖS PLĖTROS VIZIJA

Plungės rajono savivaldybės vizija apibrėžta strateginiame plėtros plane: Plungės rajonas – vietovė, kurioje patrauklu gyventi, dirbti ir ilsėtis. Atskirai apibrėžtas ir mieste viešinamas Plungės miesto šūkis – „Dirbkime ir švęskime taip, kad galėtume džiaugtis ir didžiulis savo miestu – Plunge“. Apžvelgus pagrindinius rajono vizijos ir miesto šūkio elementus, formuojama Plungės miesto kompleksinės plėtros vizija: **Plungė – jaunatviškas ir patrauklus miestas, kuriame patogiu kurti šeimą ir įgyvendinti naujas idėjas.**

Apibrėžta Plungės miesto vizija turėtų būti įgyvendinama:

- **Nuosekliai.** Vizijos siekiama tinkamai ir savalaikiai planuojant veiksmus, juos įgyvendinant ir užtikrinant veiksmų kontrolę. Apibrėžiant tolimesnius veiksmus, šių priemonių įgyvendinimo finansiniai šaltiniai nėra lemiamas veiksnys (ieškomi ir alternatyvūs finansiniai šaltiniai, jei veiksmai svarbūs miesto vizijai, bet nefinansuoti, pvz., ES struktūrinės paramos lėšomis).

- **Tvariai.** Vizijos įgyvendinimui panaudojamos sumanios pažangios, tvarios technologijos ir medžiagos, sprendimai.

- **Racionaliai.** Miesto plėtrai turi būti pasirinktas optimalus ir kompleksinis variantas.

- **Kompleksiškai.** Miesto kompleksinės plėtros vizijos įgyvendinimą turi sudaryti skirtingų rūšių ir sudėtingumo projektai, apimantys kelius vystytinus objektus. Toks skaidymas išlaiko plėtros kompleksiskumą (tvarumą) ne tik pagal vizijos aspektus, bet ir pagal intervencijos kryptis (pvz., gali būti numatomi ne vien infrastruktūriniai projektai, skirtingų rūšių – kultūros, socialinės ir kitokios paskirties – objektai ir pan.).

- **Konsultuojantis su vietos bendruomene.** Gerieji pavyzdžiai: projektinių pasiūlymų, vizualizacijų parengimas ir pristatymas visuomenei, architektūrinių sprendinių ir konversijų idėjų konkursai.

4 lentelėje apibrėžti Plungės miesto kompleksinės plėtros tikslai ir uždaviniai:

4 lentelė. Plungės miesto kompleksinės plėtros tikslai ir uždaviniai

Tikslai	Uždaviniai
Pagerinti miesto gyvenamąją aplinką	Sukurti ir išlaikyti sportui, sveikatai, poilsiui ir rekreacijai tinkančių objektų tinklą
	Pagerinti susisiekimo įvairiomis transporto priemonėmis sąlygas
	Užtikrinti viešųjų paslaugų prieinamumą
Sukurti palankią aplinką verslui	Užtikrinti verslui strategiškai patrauklių vietų ir objektų aplinkos gerinimą
	Pagerinti viešųjų konsultavimo paslaugų prieinamumą
Padidinti vizualinį miesto patrauklumą	Pagerinti bendruomenei patrauklių objektų kokybę ir prieinamumą
	Užtikrinti reprezentacinių erdvių patrauklumą

III. OPTIMALIAUSIO SPRENDIMO PARINKIMAS

3.1. Alternatyvų aprašymas

Šiame skyriuje atliekama Plungės miesto kompleksinės plėtros alternatyvų analizė. Alternatyvos formuojamos atsižvelgus į anksčiau atliktų miesto viešosios infrastruktūros ir poreikių analizes bei darbo grupės susitikimų metu gautas išvadas.

Įvertinus aplinkos analizės metu gautas išvadas, išanalizavus pagrindines miesto plėtros problemas ir iš to kylančius tikslinių grupių poreikius, darbo grupės susitikimo metu identifikuoti pagrindiniai Plungės miesto kompleksinės plėtros tikslai ir uždaviniai (žr. 4 lentelę). Projekto tikslai ir uždaviniai suformuoti atsižvelgiant į 3 lentelėje apibrėžtus tikslinių grupių poreikius. Miesto kompleksinės plėtros alternatyvos formuojamos tokia seka:

- darbo grupėje identifikuojama projektų, atitinkančių tikslinių grupių poreikius ir miesto plėtros viziją, visuma;
- tikslinama, kokiems projektams yra atliktos parengiamosios veiklos (įtraukimas į strateginius dokumentus, techninių ir panašių dokumentų parengtumas ir pan.);
- apibrėžiamos techninės alternatyvų projektų savybės – išmatavimai (plotai, ilgiai, techniniai reikalavimai sporto infrastruktūrai ir pan.), darbų atlikimo poreikiai ir pan.

Formuojant alternatyvas, laikomasi šių principų:

- visos alternatyvos turi tenkinti visas tikslines grupes;
- visos alternatyvos turi atitikti miesto plėtros kryptis, viziją ir strateginius tikslus bei uždavinius;
- alternatyvų skirtumo pagrindas – teritorinis projektų įgyvendinimas, priklausomai nuo techninių sąlygų;
- atsižvelgiama į tikslinių grupių bei susijusių asmenų ir organizacijų (pvz., sporto ir švietimo įstaigų) išsakytas mintis ir pageidavimus.

Darbo grupės susitikimo metu dalis projektų buvo atmesta, įvertinus preliminarų projektų įgyvendinimo biudžetą, projektų įgyvendinimo technologinius, teisinius aspektus, taip pat miesto kompleksinės plėtros problemų sprendimo galimybes (kaip atitinkami projektai prisideda prie miesto kompleksinės plėtros problemų sprendimo ir tikslinių grupių poreikių tenkinimo).

Detalesniam alternatyvų vertinimui buvo atrinkti projektai, atitinkantys 3 lentelėje apibrėžtus tikslinių grupių poreikius, t.y. projektai, kurių metu numatyta:

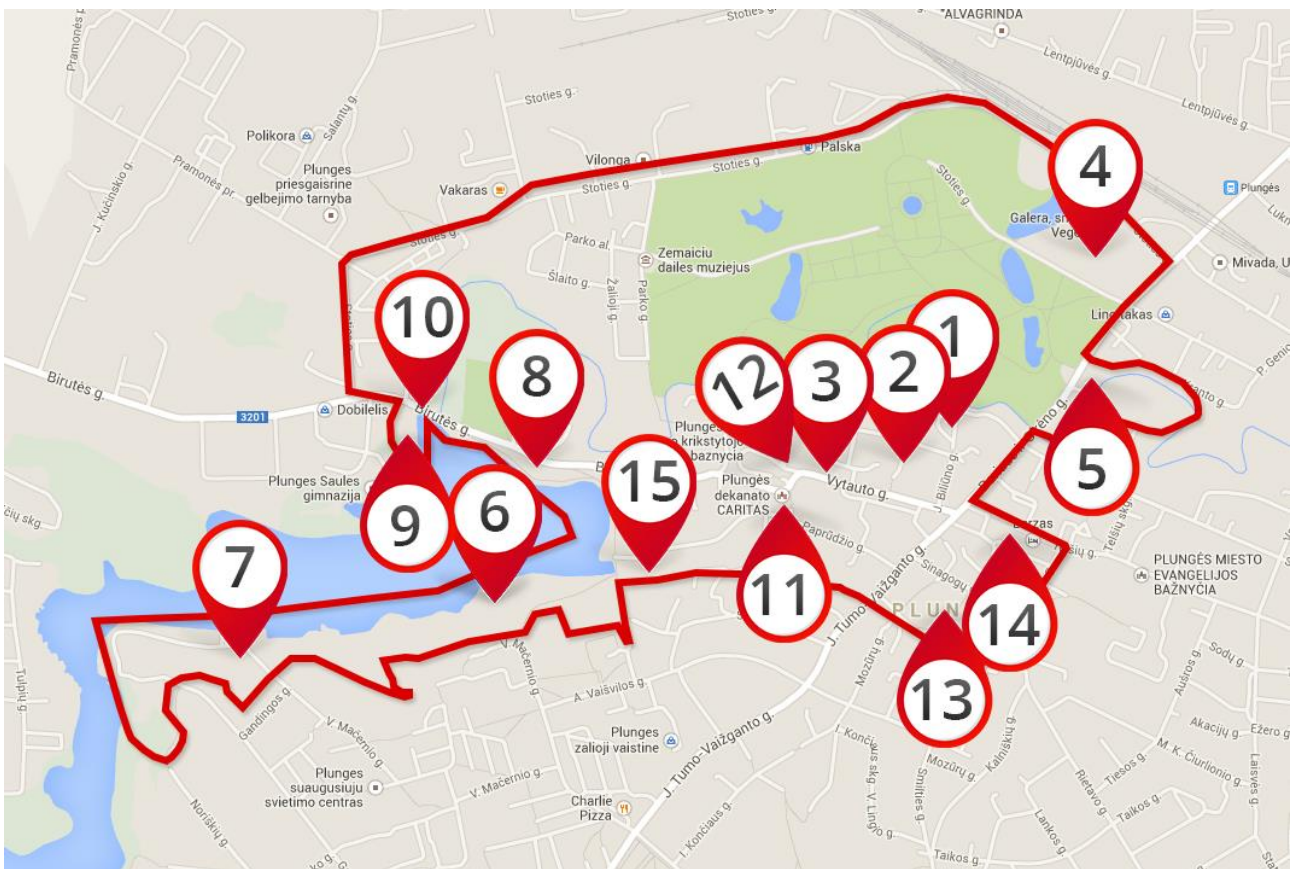
- rekreacijos, poilsio ir laisvalaikio erdvių plėtra;
- reprezentacinių erdvių plėtra ir verslui patrauklios aplinkos sukūrimas;
- sporto infrastruktūros plėtra;
- susisiekimo sistemos ir saugumo didinimas: gerinamos susisiekimo sąlygos mieste, kuriant patrauklesnes galimybes judėjimui dviračiais ir pėsčiomis, kuriamos sąlygos saugesnei aplinkai miesto teritorijoje.

Formuojant alternatyvas, atsižvelgta ir į šiuos aspektus (pagal išvadas, gautas miesto viešosios infrastruktūros analizės metu):

- alternatyvų projektai įgyvendintini miesto centre ir jo priegose, palei pagrindinių miesto gatvių tinklą;
- išnaudojami turimi vandens ištekliai.

Žemiau pateikiamas detalus kiekvienos alternatyvos apibūdinimas.

I alternatyva – Teritorija A (prioritetinis tikslinės teritorijos vystymo arealas A). Šios alternatyvos atveju būtų įgyvendinta 16 skirtingo sudėtingumo ir apimties projektų (vystoma 16 objektų), esančių Plungės miesto centrinėje dalyje ir Babrungo upės slėnyje, įtraukiant Gandingos HE tvenkinį (žr. 14 paveikslą). Prioritetinis tikslinės teritorijos vystymo arealas identifikuojamas: Stoties gatvė-Dariaus ir Girėno gatvė-Vaišvilos gatvė-palei Gandingos HE tvenkinio pakrantę iki Gandingos gatvės tęsinio-Birutės gatvė.

14 pav. I alternatyvos žemėlapis

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

Šios alternatyvos atveju įgyvendinamos tokios priemonės (pagal 13 pav. pateiktą Plungės miesto kompleksinės plėtros poreikių apimtį):

- Rekreacijos, poilsio ir laisvalaikio erdvių plėtra. Alternatyva apima skvero su priegomis prie Babrungo upės krioklio sutvarkymą, Lurdo atnaujinimą, Palankės kūdrų su priegomis teritorijos, Čiurlionio skvero, Babrungo upės ir Gandingos HE „Plungės jūros“ aplinkos ir priegų sutvarkymą. Erdvės tvarkomos keičiant susidėvėjusias dangas, sutvarkant želdinius, sutvarkant priegas prie vandens (maudyklas, laiptus ir pan.), įrengiant mažosios architektūros

elementus (suoliukus, šiukšliadėžes, vazonu su gėlėmis), įrengiant šaligatvius, automobilių stovėjimo aikšteles, modernizuojant apšvietimą, įrengiant dviračių-pėsčiųjų takus ir pan.

- Reprezentacinių erdvių plėtra ir verslui patrauklios aplinkos sukūrimas. Alternatyva apima Babrungo slėnio estrados su prieigomis, Laisvės alėjos, Vytauto gatvės, Paprūdžio gatvės su prieigomis, miesto centrinės aikštės prieigų sutvarkymą. Erdvės tvarkomos įrengiant vietą masiniams renginiams su vietomis žiūrovams bei pagalbiniemis patalpomis, keičiant susidėvėjusias dangas, sutvarkant želdinius, įrengiant mažosios architektūros elementus (suoliukus, šiukšliadėžes, vazonu su gėlėmis), įrengiant šaligatvius, automobilių stovėjimo aikšteles, modernizuojant apšvietimą, atnaujinant svarbius miesto objektus (paminklus, skulptūras ir pan.), įrengiant dviračių-pėsčiųjų takus ir pan. Savo pobūdžiu veiklos artimos rekreacijos, poilsio ir laisvalaikio erdvių plėtros projektams, tačiau šiuo atveju didesnis dėmesys skiriamas ne gyventojams, bet verslui ir verslo aplinkai (pvz., gali keistis medžiagos, spalvos ir kiti parametrai).

- Sporto infrastruktūros plėtra. Alternatyva apima Plungės miesto centrinio stadiono rekonstrukciją, Irklavimo bazės ir jos prieigų sutvarkymą. Miesto centrinis stadionas iš esmės perplanuojamas, įrengiamas drenažas, tinkamos ir kokybiškos dangos futbolui, lengvajai atletikai ir kitoms sporto šakoms, taip pat įrengiamos žiūrovų tribūnos bei pagalbines patalpos, sutvarkoma miesto centrinio stadiono aplinka. Tvarkant irklavimo bazę, didinamos jos galimybės organizuoti tiek sportinę, tiek rekreacinę veiklą, sutvarkomos prieigos prie bazės teritorijos, apšvietimas, įrengiami pėsčiųjų ir dviračių takai.

- Susisiekimo sistemos ir saugumo didinimas (kai papildanti veikla, kuriant miesto saugią ir švarią aplinką, viešosios infrastruktūros patrauklumą). Alternatyva apima miesto centrinės dalies saugumo didinimą (vaizdo kamerų įrengimą), miesto centrinės dalies dviračių tinklų sistemos sukūrimą, Autobusų stoties aplinkos sutvarkymą, Birutės gatvės tilto remontą. Teritorijoje įrengiamos trūkstamos gatvių jungtys – atnaujinami šaligatviai, modernizuojama kelių danga, įrengiami trūkstami dviračių takai (sujungiantys atnaujinamus objektus į vieną tinklą), remontuojamas tiltas, saugumo užtikrinimui įrengiamas apšvietimas, vaizdo kameros ir pan.

5 lentelėje pateikiamos kiekvieno projekto veiklos, rezultatas, poveikis bei investicijų poreikis.

5 lentelė. I alternatyvos projektai, jų veiklos, rezultatai, poveikiai ir investicijų poreikis

Priemonė	Veiklos	Rezultatas	Poveikis	Investicijų poreikis rangos darbams, Lt
Rekreacijos, poilsio ir laisvalaikio erdvių plėtra	Objektai: Skvero su prieigomis prie Babrungo upės krioklio sutvarkymas, Lurdo atnaujinimas, Palankės kūdrų su prieigomis teritorijos, Čiurlionio skvero, Babrungo upės ir Gandingos HE „Plungės jūros“ aplinkos ir prieigų sutvarkymas		<ul style="list-style-type: none"> - Pagerintas miesto įvaizdis - Pagerinta vietos gyventojų gyvenamoji aplinka, sukurtos prieigos prie vandens - Pagerintos sąlygos visuomenės narių aktyviam ir pasyviai laisvalaikiui - Sukurtos palankesnės sąlygos verslui - Padidintas pagrindinių viešųjų objektų prieinamumas - Sukurti stiprūs traukos centrai tiek miesto gyventojams, tiek svečiams - Pagerinta kelių infrastruktūra, pagerintas susisiekimas dviračiais - Pagerintas saugumas 	11 013 510
	<ul style="list-style-type: none"> - Pakeisti susidėvėjusias dangas - Sutvarkyti tvenkinius ir jų pakrantes - Įrengti bendruomeninę infrastruktūrą: vaikų žaidimų aikštes, lauko treniruoklius, multifunkcinės paskirties aikštes ir pan. - Sutvarkyti želdinius - Sutvarkyti prieigas prie vandens (maudyklas, laiptus ir pan.) - Įrengti mažosios architektūros elementus (suoliukus, šiukšliadėžes, vazonus su gėlėmis) - Įrengti šaligatvius - Įrengti automobilių stovėjimo aikštes - Modernizuoti apšvietimą 	<ul style="list-style-type: none"> - Pakeistos susidėvėjusios dangos - Sutvarkyti želdiniai - Sutvarkyti tvenkiniai ir jų pakrantės - Sutvarkytos prieigos prie vandens - Įrengta bendruomeninė infrastruktūra - Įrengti mažosios architektūros elementai - Įrengti šaligatviai - Įrengtos automobilių stovėjimo aikštelės - Modernizuotas apšvietimas - Įrengti dviračių-pėsčiųjų takai 		

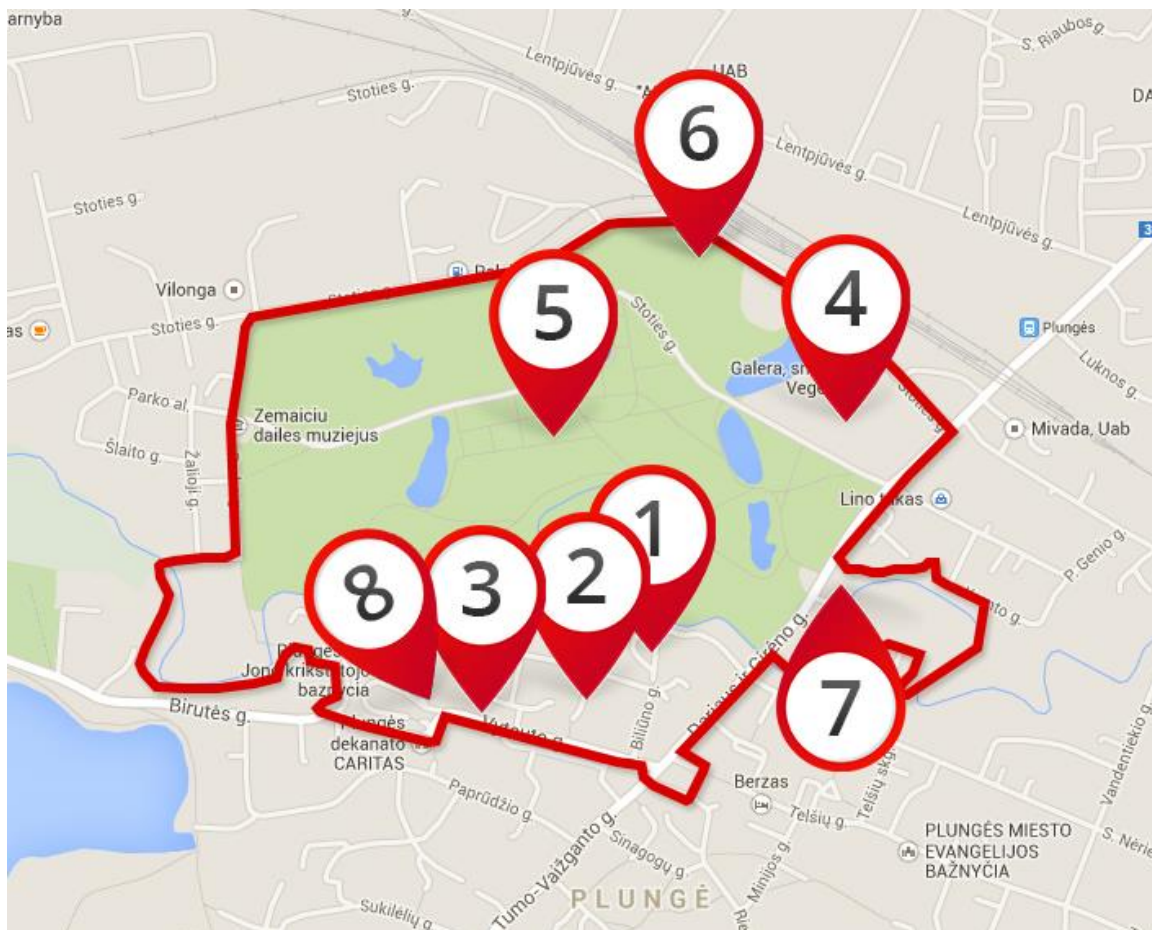
Priemonė	Veiklos	Rezultatas	Poveikis	Investicijų poreikis rangos darbams, Lt
	- Įrengti dviračių-pėsčiųjų takus			
Reprezentacinių erdvių plėtra ir verslui patrauklios aplinkos sukūrimas	Objektai: Babrungo slėnio estrados su prieigomis, Laisvės alėjos, Vytauto gatvės, Paprūdžio gatvės su prieigomis, Miesto centrinės aikštės prieigų sutvarkymas <ul style="list-style-type: none"> - Įrengti vietą masiniams renginiams su vietomis žiūrovams bei pagalbinėmis patalpomis - Pakeisti susidėvėjusias dangas - Sutvarkyti želdinius - Įrengti mažosios architektūros elementus (suoliukus, šiukšliadėžes, vazonus su gėlėmis) - Įrengti šaligatvius - Įrengti automobilių stovėjimo aikšteles - Modernizuoti apšvietimą - Atnaujinti svarbius miesto objektus (paminklus, skulptūras ir pan.) - Įrengti dviračių-pėsčiųjų takus 	<ul style="list-style-type: none"> - Įrengta vieta masiniams renginiams su vietomis žiūrovams bei pagalbinėmis patalpomis - Pakeistos susidėvėjusios dangos - Sutvarkyti želdiniai - Įrengti mažosios architektūros elementai - Įrengti šaligatviai - Įrengtos automobilių stovėjimo aikštelės - Modernizuotas apšvietimas - Atnaujinti svarbius miesto objektai - Įrengti dviračių-pėsčiųjų takai 	<ul style="list-style-type: none"> - Pagerintas miesto įvaizdis - Pagerinta vietos gyventojų gyvenamoji aplinka - Pagerintos sąlygos visuomenės narių aktyviam ir pasyviai laisvalaikiui, pramogoms - Sukurtos palankesnės sąlygos verslui - Padidintas pagrindinių viešųjų objektų prieinamumas - Sukurti stiprūs traukos centrai tiek miesto gyventojams, tiek svečiams - Pagerinta kelių infrastruktūra, pagerintas susisiekimas dviračiais - Pagerintas saugumas 	20 026 390
Sporto infrastruktūros plėtra	Objektai: Plungės miesto centrinio stadiono rekonstrukcija, Irklavimo bazės ir jos prieigų sutvarkymas <ul style="list-style-type: none"> - Perplanuoti miesto centrinį stadioną, įrengti drenažą, tinkamas ir kokybiškas dangas 	<ul style="list-style-type: none"> - Įrengtas miesto centrinis stadionas su vietomis žiūrovams bei pagalbinėmis 	<ul style="list-style-type: none"> - Pagerintas miesto įvaizdis - Pagerintos sąlygos visuomenės narių aktyviam laisvalaikiui, sportui - Pagerinta gyvenamoji aplinka - Sukurtos palankesnės sąlygos verslui 	8 403 400

Priemonė	Veiklos	Rezultatas	Poveikis	Investicijų poreikis rangos darbams, Lt
	futbolui, lengvajai atletikai ir kitoms sporto šakoms - Įrengti žiūrovų tribūnas bei pagalbinės patalpas - Sutvarkyti miesto centrinio stadiono aplinką - Sutvarkyti irklavimo bazę ir jos prieigas - Įrengti apšvietimą - Įrengti dviračių-pėsčiųjų takus	patalpomis - Sutvarkyta miesto centrinio stadiono aplinka - Sutvarkyta irklavimo bazė ir jos prieigos - Įrengtas apšvietimas - Įrengti dviračių-pėsčiųjų takai	- Padidintas pagrindinių viešųjų objektų prieinamumas - Sukurti stiprūs traukos centrai tiek miesto gyventojams, tiek svečiams - Pagerinta kelių infrastruktūra, pagerintas susisiekimas dviračiais - Pagerintas saugumas	
Susisiekimo sistemos ir saugumo didinimas	Objektai: Miesto centrinės dalies saugumo didinimas (vaizdo kamerų įrengimas), miesto centrinės dalies dviračių tinklų sistemos sukūrimas, Autobusų stoties aplinkos sutvarkymas, Birutės gatvės tilto remontas - Įrengti trūkstamos vaizdo kameras - Sukurti miesto centrinės dalies dviračių tinklų sistemą (takus, sustojimo vietas, dviračių laikiklius ir pan.) - Sutvarkyti autobusų stoties aplinką - Atnaujinti tiltą	- Įrengtos trūkstamos vaizdo kameros - Sukurta miesto centrinės dalies dviračių tinklų sistema - Sutvarkyta autobusų stoties aplinka - Atnaujintas tiltas	- Pagerintas miesto įvaizdis - Pagerinta kelių infrastruktūra, pagerintas susisiekimas dviračiais - Pagerintas saugumas	5 282 200
Alternatyvos investicijos rangos darbams, Lt*				44 725 500

* pastaba: alternatyvos vertinamos be būtinų papildomų išlaidų projektavimo ir inžinerinėms paslaugoms, viešinimui ir administravimui

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

II alternatyva – Teritorija B (prioritetinis tikslinės teritorijos vystymo arealas B). Šios alternatyvos atveju būtų įgyvendinti 8 stambūs projektai (vystomi 8 objektai), esantys Plungės miesto centrinėje dalyje (žr. 15 paveikslą). Prioritetinis tikslinės teritorijos vystymo arealas identifikuojamas: Stoties gatvė-Dariaus ir Girėno gatvė-skveras prie Babrungo upės krioklio-Vytauto gatvė-Birutės gatvė.

15 pav. II alternatyvos žemėlapis

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

Šios alternatyvos atveju įgyvendinamos tokios priemonės (pagal 13 pav. pateiktą Plungės miesto kompleksinės plėtros poreikių apimtį):

- Rekreacijos, poilsio ir laisvalaikio erdvių plėtra. Alternatyva apima skvero su prieigomis prie Babrungo upės krioklio sutvarkymą, Čiurlionio skvero sutvarkymą. Erdvės tvarkomos keičiant susidėvėjusias dangas, sutvarkant želdinius, sutvarkant prieigas prie vandens (maudyklas, laiptus ir pan.), įrengiant mažosios architektūros elementus (suoliukus, šiukšliadėžes, vazonus su gėlėmis), įrengiant šaligatvius, automobilių stovėjimo aikšteles, modernizuojant apšvietimą, įrengiant dviračių-pėsčiųjų takus ir pan.

- Režantacinių erdvių plėtra ir verslui patrauklios aplinkos sukūrimas. Alternatyva apima Babrungo slėnio estrados su prieigomis, Laisvės alėjos, Vytauto gatvės sutvarkymą, Plungės dvaro komplekso teritorijos sutvarkymą. Erdvės tvarkomos įrengiant vietą masiniams renginiams

su vietomis žiūrovams bei pagalbinėmis patalpomis, keičiant susidėvėjusias dangas, sutvarkant želdinius, įrengiant mažosios architektūros elementus (suoliukus, šiukšliadėžes, vazonu su gėlėmis), įrengiant šaligatvius, automobilių stovėjimo aikštes, modernizuojant apšvietimą, atnaujinant svarbius miesto objektus (paminklus, skulptūras ir pan.), įrengiant dviračių-pėsčiųjų takus ir pan. Savo pobūdžiu veiklos artimos rekreacijos, poilsio ir laisvalaikio erdvių plėtros projektams, tačiau šiuo atveju didesnis dėmesys skiriamas ne gyventojams, bet verslui ir verslo aplinkai (pvz., gali keistis medžiagos, spalvos ir kiti parametrai).

- Sporto infrastruktūros plėtra. Alternatyva apima Plungės miesto centrinio stadiono rekonstrukciją. Miesto centrinis stadionas iš esmės perplanuojamas, įrengiamas drenažas, tinkamos ir kokybiškos dangos futbolui, lengvajai atletikai ir kitoms sporto šakoms, taip pat įrengiamos žiūrovų tribūnos bei pagalbinės patalpos, sutvarkoma miesto centrinio stadiono aplinka.

- Susisiekimo sistemos ir saugumo didinimas (kai papildanti veikla, kuriant miesto saugią ir švarią aplinką, viešosios infrastruktūros patrauklumą). Alternatyva apima miesto centrinės dalies saugumo didinimą (vaizdo kamerų įrengimą), miesto centrinės dalies dviračių tinklų sistemos sukūrimą, rekreacinio pažintinio dviračių-pėsčiųjų tako įrengimą, Birutės gatvės tilto remontą. Teritorijoje įrengiamos trūkstamos gatvių jungtys – atnaujinami šaligatviai, modernizuojama kelių danga, įrengiami trūkstami dviračių takai (sujungiantys atnaujinamus objektus į vieną tinklą), remontuojamas tiltas, saugumo užtikrinimui įrengiamas apšvietimas, vaizdo kameros ir pan.

6 lentelėje pateikiamos kiekvieno projekto veiklos, rezultatas, poveikis bei investicijų poreikis.

6 lentelė. II alternatyvos projektai, jų veiklos, rezultatai, poveikiai ir investicijų poreikis

Priemonė	Veiklos	Rezultatas	Poveikis	Investicijų poreikis rangos darbams, Lt
Rekreacijos, poilsio ir laisvalaikio erdvių plėtra	<p>Objektai: Skvero su prieigomis prie Babrungo upės krioklio sutvarkymas, Čiurlionio skvero sutvarkymas</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pakeisti susidėvėjusias dangas - Įrengti bendruomeninę infrastruktūrą: vaikų žaidimų aikštelės, lauko treniruoklius, multifunkcinės paskirties aikštelės ir pan. - Sutvarkyti želdinius - Sutvarkyti prieigas prie vandens (maudyklas, laiptus ir pan.) - Įrengti mažosios architektūros elementus (suoliukus, šiukšliadėžes, vazonus su gėlėmis) - Įrengti šaligatvius - Modernizuoti apšvietimą - Įrengti dviračių-pėsčiųjų takus 	<ul style="list-style-type: none"> - Pakeistos susidėvėjusios dangos - Sutvarkyti želdiniai - Sutvarkytos prieigos prie vandens - Įrengta bendruomeninė infrastruktūra - Įrengti mažosios architektūros elementai - Įrengti šaligatviai - Modernizuotas apšvietimas - Įrengti dviračių-pėsčiųjų takai 	<ul style="list-style-type: none"> - Pagerintas miesto įvaizdis - Pagerinta vietos gyventojų gyvenamoji aplinka, sukurtos prieigos prie vandens - Pagerintos sąlygos visuomenės narių pasyviai laisvalaikiui - Pagerinta kelių infrastruktūra, pagerintas susisiekimas dviračiais - Pagerintas saugumas 	1 457 670
Reprezentacinių erdvių plėtra ir verslui patrauklios	<p>Objektai: Babrungo slėnio estrados su prieigomis, Laisvės alėjos, Vytauto gatvės sutvarkymas, Plungės dvaro komplekso teritorijos sutvarkymas</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Pagerintas miesto įvaizdis - Pagerinta vietos gyventojų gyvenamoji aplinka 	32 154 960

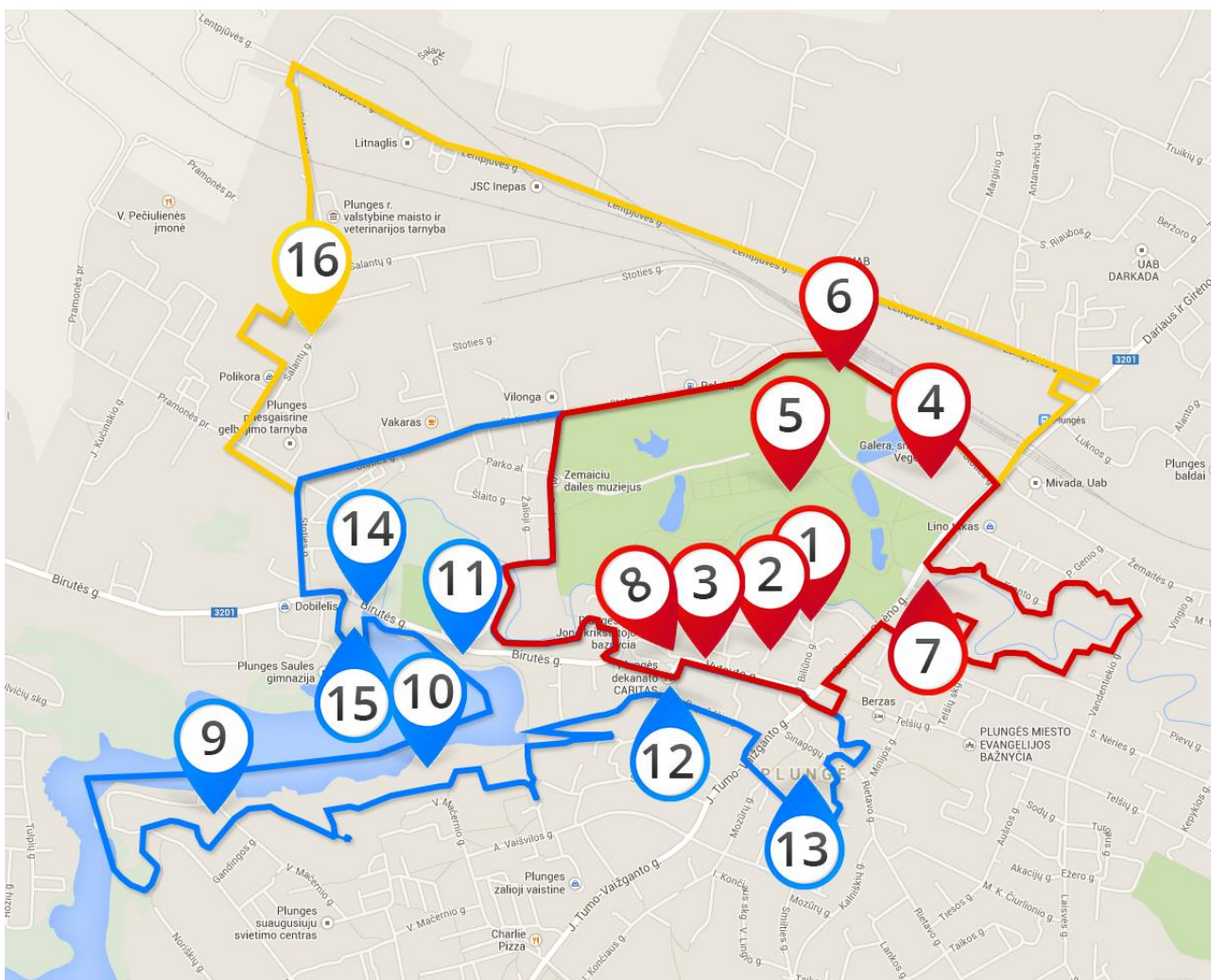
Priemonė	Veiklos	Rezultatas	Poveikis	Investicijų poreikis rangos darbams, Lt
aplinkos sukūrimas	<ul style="list-style-type: none"> - Įrengti vietą masiniams renginiams su vietomis žiūrovams bei pagalbinėmis patalpomis - Pakeisti susidėvėjusias dangas - Sutvarkyti želdinius - Įrengti mažosios architektūros elementus (suoliukus, šiukšliadėžes, vazonus su gėlėmis) - Įrengti šaligatvius - Įrengti automobilių stovėjimo aikšteles - Modernizuoti apšvietimą - Atnaujinti svarbius miesto objektus (paminklus, skulptūras ir pan.) - Įrengti dviračių-pėsčiųjų takus - Sutvarkyti parką Plungės dvaro komplekso teritorijoje 	<ul style="list-style-type: none"> - Įrengta vieta masiniams renginiams su vietomis žiūrovams bei pagalbinėmis patalpomis - Pakeistos susidėvėjusios dangos - Sutvarkyti želdiniai - Įrengti mažosios architektūros elementai - Įrengti šaligatviai - Įrengtos automobilių stovėjimo aikštelės - Modernizuotas apšvietimas - Atnaujinti svarbius miesto objektai - Įrengti dviračių-pėsčiųjų takai - Sutvarkytas parkas Plungės dvaro komplekso teritorijoje 	<ul style="list-style-type: none"> - Pagerintos sąlygos visuomenės narių aktyviam ir pasyviai laisvalaikiui, pramogoms - Sukurtos palankesnės sąlygos verslui - Sukurti stiprūs traukos centrai tiek miesto gyventojams, tiek svečiams - Sukurtos palankesnės turizmo plėtros sąlygos - Pagerintas susisiekimas dviračiais - Pagerintas saugumas 	
Sporto infrastruktūros plėtra	Objektai: Plungės miesto centrinio stadiono rekonstrukcija <ul style="list-style-type: none"> - Perplanuoti miesto centrinį stadioną, įrengti drenažą, tinkamas ir kokybiškas 	<ul style="list-style-type: none"> - Įrengtas miesto centrinis stadionas su vietomis žiūrovams bei pagalbinėmis 	<ul style="list-style-type: none"> - Pagerintas miesto įvaizdis - Pagerintos sąlygos visuomenės narių aktyviam laisvalaikiui, sportui - Pagerinta gyvenamoji aplinka 	6 009 400

Priemonė	Veiklos	Rezultatas	Poveikis	Investicijų poreikis rangos darbams, Lt
	<p>dangas futbolui, lengvajai atletikai ir kitoms sporto šakoms</p> <ul style="list-style-type: none"> - Įrengti žiūrovų tribūnas bei pagalbinės patalpas - Sutvarkyti miesto centrinio stadiono aplinką - Įrengti apšvietimą - Įrengti dviračių-pėsčiųjų takus 	<p>patalpomis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sutvarkyta miesto centrinio stadiono aplinka - Įrengtas apšvietimas - Įrengti dviračių-pėsčiųjų takai 	<ul style="list-style-type: none"> - Sukurtos palankesnės sąlygos verslui - Sukurtas traukos centras tiek miesto gyventojams, tiek svečiams - Pagerinta kelių infrastruktūra, pagerintas susisiekimas dviračiais - Pagerintas saugumas 	
Susisiekimo sistemos ir saugumo didinimas	<p>Objektai: Miesto centrinės dalies saugumo didinimas (vaizdo kamerų įrengimą), miesto centrinės dalies dviračių tinklų sistemos sukūrimas, rekreacinio pažintinio dviračių-pėsčiųjų tako įrengimas, Birutės gatvės tilto remontas</p> <ul style="list-style-type: none"> - Įrengti trūkstamas vaizdo kameras - Sukurti miesto centrinės dalies dviračių takų sistemą (takus, sustojimo vietas, dviračių laikiklius ir pan.) - Atnaujinti tiltą 	<ul style="list-style-type: none"> - Įrengtos trūkstamos vaizdo kameros - Sukurta miesto centrinės dalies dviračių takų sistema - Atnaujintas tiltas 	<ul style="list-style-type: none"> - Pagerintas miesto įvaizdis - Pagerinta kelių infrastruktūra, pagerintas susisiekimas dviračiais - Pagerintas saugumas 	7 845 800
Alternatyvos investicijos rangos darbams, Lt*				47 467 830

* pastaba: alternatyvos vertinamos be būtinų papildomų išlaidų projektavimo ir inžinerinėms paslaugoms, viešinimui ir administravimui

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

III alternatyva – Teritorija C (prioritetinis tikslinės teritorijos vystymo arealas C). Šios alternatyvos atveju būtų įgyvendinta 19 įvairaus sudėtingumo ir apimties projektų (vystoma 19 objektų), esančių Plungės miesto centrinėje ir šiaurinėje dalyse (žr. 16 paveikslą). Prioritetinis tikslinės teritorijos vystymo arealas identifikuojamas: Salantų gatvė- Lentpjūvės gatvė- Dariaus ir Girėno gatvė-Vaišvilos gatvė-palei Gandingos HE tvenkinio pakrantę iki Gandingos gatvės tęsinio- Birutės gatvė.

16 pav. III alternatyvos žemėlapis

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

Šios alternatyvos atveju įgyvendinamos tokios priemonės (pagal 13 pav. pateiktą Plungės miesto kompleksinės plėtros poreikių apimtį):

- Rekreacijos, poilsio ir laisvalaikio erdvių plėtra. Alternatyva apima skvero su prieigomis prie Babrungo upės krioklio sutvarkymą, Lurdo atnaujinimą, Palankės kūdrų su prieigomis teritorijos, Čiurlionio skvero, Babrungo upės ir Gandingos HE „Plungės jūros“ aplinkos ir prieigų sutvarkymą. Erdvės tvarkomos keičiant susidėvėjusias dangas, sutvarkant želdinius, sutvarkant prieigas prie vandens (maudyklas, laiptus ir pan.), įrengiant mažosios architektūros

elementus (suoliukus, šiukšliadėžes, vazonu su gėlėmis), įrengiant šaligatvius, automobilių stovėjimo aikšteles, modernizuojant apšvietimą, įrengiant dviračių-pėsčiųjų takus ir pan.

- Reprezentacinių erdvių plėtra ir verslui patrauklios aplinkos sukūrimas. Alternatyva apima Babrungo slėnio estrados su prieigomis, Laisvės alėjos, Vytauto gatvės, Paprūdžio gatvės su prieigomis, miesto centrinės aikštės prieigų sutvarkymą, Plungės dvaro komplekso parko teritorijos sutvarkymą. Erdvės tvarkomos įrengiant vietą masiniams renginiams su vietomis žiūrovams bei pagalbiniemis patalpomis, keičiant susidėvėjusias dangas, sutvarkant želdinius, įrengiant mažosios architektūros elementus (suoliukus, šiukšliadėžes, vazonu su gėlėmis), įrengiant šaligatvius, automobilių stovėjimo aikšteles, modernizuojant apšvietimą, atnaujinant svarbius miesto objektus (paminklus, skulptūras ir pan.), įrengiant dviračių-pėsčiųjų takus ir pan. Savo pobūdžiu veiklos artimos rekreacijos, poilsio ir laisvalaikio erdvių plėtros projektams, tačiau šiuo atveju didesnis dėmesys skiriamas ne gyventojams, bet verslui ir verslo aplinkai (pvz., gali keistis medžiagos, spalvos ir kiti parametrai).

- Sporto infrastruktūros plėtra. Alternatyva apima Plungės miesto centrinio stadiono rekonstrukciją, Irklavimo bazės ir jos prieigų sutvarkymą. Miesto centrinis stadionas iš esmės perplanuojamas, įrengiamas drenažas, tinkamos ir kokybiškos dangos futbolui, lengvajai atletikai ir kitoms sporto šakoms, taip pat įrengiamos žiūrovų tribūnos bei pagalbines patalpos, sutvarkoma miesto centrinio stadiono aplinka. Tvarkant irklavimo bazę, didinamos jos galimybės organizuoti tiek sportinę, tiek rekreacinę veiklą, sutvarkomos prieigos prie bazės teritorijos, apšvietimas, įrengiami pėsčiųjų ir dviračių takai.

- Susisiekimo sistemos ir saugumo didinimas (kai papildanti veikla, kuriant miesto saugią ir švarią aplinką, viešosios infrastruktūros patrauklumą). Alternatyva apima miesto centrinės dalies saugumo didinimą (vaizdo kamerų įrengimą), miesto centrinės dalies dviračių tinklų sistemos sukūrimą, Autobusų stoties aplinkos sutvarkymą, Birutės gatvės tilto remontą, rekreacinių pažintinių takų įrengimą, Lentpjūvės, Salantų gatvių sutvarkymą. Teritorijoje įrengiamos trūkstamos gatvių jungtys – atnaujinami šaligatviai, modernizuojama kelių danga, įrengiami trūkstami dviračių takai (sujungiantys atnaujinamus objektus į vieną tinklą), remontuojamas tiltas, saugumo užtikrinimui įrengiamas apšvietimas, vaizdo kameros ir pan.

7 lentelėje pateikiamos kiekvieno projekto veiklos, rezultatas, poveikis bei investicijų poreikis.

7 lentelė. III alternatyvos projektai, jų veiklos, rezultatai, poveikiai ir investicijų poreikis

Priemonė	Veiklos	Rezultatas	Poveikis	Investicijų poreikis rangos darbams, Lt
Rekreacijos, poilsio ir laisvalaikio erdvių plėtra	Objektai: Skvero su prieigomis prie Babrungo upės krioklio sutvarkymas, Lurdo atnaujinimas, Palankės kūdrų su prieigomis teritorijos, Čiurlionio skvero, Babrungo upės ir Gandingos HE „Plungės jūros“ aplinkos ir prieigų sutvarkymas		<ul style="list-style-type: none"> - Pagerintas miesto įvaizdis - Pagerinta vietos gyventojų gyvenamoji aplinka, sukurtos prieigos prie vandens - Pagerintos sąlygos visuomenės narių aktyviam ir pasyviam laisvalaikiui - Sukurtos palankesnės sąlygos verslui - Padidintas pagrindinių viešųjų objektų prieinamumas - Sukurti stiprūs traukos centrai tiek miesto gyventojams, tiek svečiams - Pagerinta kelių infrastruktūra, pagerintas susisiekimas dviračiais - Pagerintas saugumas 	11 013 510
	<ul style="list-style-type: none"> - Pakeisti susidėvėjusias dangas - Sutvarkyti tvenkinius ir jų pakrantes - Įrengti bendruomeninę infrastruktūrą: vaikų žaidimų aikštelės, lauko treniruoklius, multifunkcinės paskirties aikštelės ir pan. - Sutvarkyti želdinius - Sutvarkyti prieigas prie vandens (maudyklas, laiptus ir pan.) - Įrengti mažosios architektūros elementus (suoliukus, šiukšliadėžes, vazonus su gėlėmis) - Įrengti šaligatvius - Įrengti automobilių stovėjimo aikštelės - Modernizuoti apšvietimą - Įrengti dviračių-pėsčiųjų 	<ul style="list-style-type: none"> - Pakeistos susidėvėjusias dangos - Sutvarkyti želdiniai - Sutvarkyti tvenkiniai ir jų pakrantės - Sutvarkytos prieigos prie vandens - Įrengta bendruomeninė infrastruktūra - Įrengti mažosios architektūros elementai - Įrengti šaligatviai - Įrengtos automobilių stovėjimo aikštelės - Modernizuotas apšvietimas - Įrengti dviračių-pėsčiųjų takai 		

Priemonė	Veiklos	Rezultatas	Poveikis	Investicijų poreikis rangos darbams, Lt
	takus			
Reprezentacinių erdvių plėtra ir verslui patrauklios aplinkos sukūrimas	<p>Objektai: Babrungo slėnio estrados su prieigomis, Laisvės alėjos, Vytauto gatvės, Paprūdžio gatvės su prieigomis, Miesto centrinės aikštės prieigų sutvarkymas. Plungės dvaro komplekso teritorijos sutvarkymas</p> <ul style="list-style-type: none"> - Įrengti vietą masiniams renginiams su vietomis žiūrovams bei pagalbinėmis patalpomis - Pakeisti susidėvėjusias dangas - Sutvarkyti želdinius - Įrengti mažosios architektūros elementus (suoliukus, šiukšliadėžes, vazonu su gėlėmis) - Įrengti šaligatvius - Įrengti automobilių stovėjimo aikšteles - Modernizuoti apšvietimą - Atnaujinti svarbius miesto objektus (paminklus, skulptūras ir pan.) - Įrengti dviračių-pėsčiųjų takus - Sutvarkyti Plungės dvaro komplekso parko teritoriją 	<ul style="list-style-type: none"> - Įrengta vieta masiniams renginiams su vietomis žiūrovams bei pagalbinėmis patalpomis - Pakeistos susidėvėjusios dangos - Sutvarkyti želdiniai - Įrengti mažosios architektūros elementai - Įrengti šaligatviai - Įrengtos automobilių stovėjimo aikštelės - Modernizuotas apšvietimas - Atnaujinti svarbius miesto objektai - Įrengti dviračių-pėsčiųjų takai - Sutvarkyta Plungės dvaro komplekso parko teritorija 	<ul style="list-style-type: none"> - Pagerintas miesto įvaizdis - Pagerinta vietos gyventojų gyvenamoji aplinka - Pagerintos sąlygos visuomenės narių aktyviam ir pasyviai laisvalaikiui, pramogoms - Sukurtos palankesnės sąlygos verslui - Padidintas pagrindinių viešųjų objektų prieinamumas - Sukurti stiprūs traukos centrai tiek miesto gyventojams, tiek svečiams - Pagerinta kelių infrastruktūra, pagerintas susisiekimas dviračiais - Pagerintas saugumas 	35 026 390
Sporto infrastruktūros	Objektai: Plungės miesto centrinio stadiono rekonstrukcija, Irklavimo bazės ir jos prieigų sutvarkymas		<ul style="list-style-type: none"> - Pagerintas miesto įvaizdis - Pagerintos sąlygos visuomenės 	8 403 400

Priemonė	Veiklos	Rezultatas	Poveikis	Investicijų poreikis rangos darbams, Lt
plėtra	<ul style="list-style-type: none"> - Perplanuoti miesto centrinį stadioną, įrengti drenažą, tinkamas ir kokybiškas dangas futbolui, lengvajai atletikai ir kitoms sporto šakoms - Įrengti žiūrovų tribūnas bei pagalbinės patalpas - Sutvarkyti miesto centrinio stadiono aplinką - Sutvarkyti irklavimo bazę ir jos prieigas - Įrengti apšvietimą - Įrengti dviračių-pėsčiųjų takus 	<ul style="list-style-type: none"> - Įrengtas miesto centrinis stadionas su vietomis žiūrovams bei pagalbinėmis patalpomis - Sutvarkyta miesto centrinio stadiono aplinka - Sutvarkyta irklavimo bazė ir jos prieigos - Įrengtas apšvietimas - Įrengti dviračių-pėsčiųjų takai 	<ul style="list-style-type: none"> - narių aktyviam laisvalaikiui, sportui - Pagerinta gyvenamoji aplinka - Sukurtos palankesnės sąlygos verslui - Padidintas pagrindinių viešųjų objektų prieinamumas - Sukurti stiprūs traukos centrai tiek miesto gyventojams, tiek svečiams - Pagerinta kelių infrastruktūra, pagerintas susisiekimas dviračiais - Pagerintas saugumas 	
Susisiekimo sistemos ir saugumo didinimas	<p>Objektai: Miesto centrinės dalies saugumo didinimas (vaizdo kamerų įrengimas), miesto centrinės dalies dviračių tinklų sistemos sukūrimas, Autobusų stoties aplinkos sutvarkymas, Birutės gatvės tilto remontas, rekreacinių pažintinių takų įrengimas, Lentpjūvės, Salantų gatvių sutvarkymas</p> <ul style="list-style-type: none"> - Įrengti trūkstamos vaizdo kameras - Sukurti miesto centrinės dalies dviračių tinklų sistemą (takus, sustojimo vietas, dviračių laikiklius ir pan.) - Sutvarkyti autobusų stoties aplinką 	<ul style="list-style-type: none"> - Įrengtos trūkstamos vaizdo kameros - Sukurta miesto centrinės dalies dviračių tinklų sistema - Sutvarkyta autobusų stoties aplinka - Atnaujintas tiltas - Sutvarkytos gatvės 	<ul style="list-style-type: none"> - Pagerintas miesto įvaizdis - Pagerinta kelių infrastruktūra, pagerintas susisiekimas dviračiais - Pagerintas saugumas - Automobilių srautas nukreiptas nuo pagrindinių miesto gatvių tinklo, gerinant atskirų miesto dalių užterštumą 	9 612 200

Priemonė	Veiklos	Rezultatas	Poveikis	Investicijų poreikis rangos darbams, Lt
	<ul style="list-style-type: none"> - Atnaujinti tiltą - Sutvarkyti gatves (dangas, šaligatvius, apšvietimą ir pan.) 			
Alternatyvos investicijos rangos darbams, Lt*				64 055 500

** pastaba: alternatyvos vertinamos be būtinų papildomų išlaidų projektavimo ir inžinerinėms paslaugoms, viešinimui ir administravimui*

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

3.2. Alternatyvų analizė

Alternatyvų vertinimui naudojamas daugiakriterinės analizės metodas.

Alternatyvoms įvertinti buvo parinkti aplinkosauginiai, teisiniai, technologiniai, finansiniai ir socialiniai ekonominiai alternatyvų vertinimo kriterijai. Kriterijai priskiriami vienam iš dviejų galimų kriterijų tipų: kiekybiniais arba kokybiniais. Jų siekiamos rezultato kryptys yra skirtingos, t. y. vieni jų yra minimizuojami, kiti – maksimizuojami. Be to, vertinant alternatyvas, vienos kriterijų grupės kriterijai turi didesnę įtaką galutiniam alternatyvos vertinimui, kitos grupės kriterijai – mažesnę. Dėl šios priežasties kriterijų grupėms suteikiami svoriai. Šių kriterijų grupių svorių bendra suma yra lygi 1 (arba 100 proc.).

Siekiant įvertinti tokius skirtingų aspektų ir tipų kriterijus su skirtingomis siekiamo rezultato kryptimis bei svoriais, visi kriterijai išreiškiami kriterijų santykinėmis reikšmėmis. Nustatant kokybinių kriterijų santykinės reikšmės, jų įvertinimams priskiriami balai (8 lentelė). Daugiakriterinės analizės išėities duomenys pateikiami 8 – 12 lentelėse.

8 lentelė. Kokybinių kriterijų įvertinimas balais

Alternatyvos faktinis įvertinimas	labai blogas	blogas	patenkinamas	vidutinis	geras	labai geras
Priskiriamas balas	0	1	2	3	4	5

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

9 lentelė. Žymėjimai, kriterijų grupių svoriai, tipai ir kryptys

Kriterijų grupė/ tipas/ kryptis	Kriterijų grupei priskirtas svoris	Žymėjimai
Aplinkosauginių kriterijų grupė	0,05	A
Teisinių kriterijų grupė	0,05	Teis.
Technologinių kriterijų grupė	0,40	T
Finansinių kriterijų grupė	0,20	F
Socialinių ekonominių kriterijų grupė	0,30	SE
Kokybinis kriterijus		kokybinis
Kiekybinis kriterijus		kiekybinis
Maksimizuojamas kriterijus		maks.
Minimizuojamas kriterijus		min.

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

10 lentelėje pateikiami visi 9 alternatyvų vertinimo kriterijai. Kriterijų gali būti daugiau ar mažiau, priklausomai nuo vertinamų alternatyvų. Kiekvienas kriterijus priskiriamas tam tikrai kriterijų grupei. Jis gali būti kokybinis arba kiekybinis. Kriterijaus reikšmės kryptis parenkama, atsižvelgiant į kriterijaus pobūdį:

- jei alternatyvų įgyvendinimui naudinga, kad kriterijus būtų didesnis, jis didėtų (pvz., įgyvendinamos alternatyvos projektai atitiktų daugiau strateginių dokumentų, apimtų daugiau prioritetinių tikslinių teritorijų arealų ir pan.), kriterijus yra maksimizuojamas.

- jei teigiamas poveikis alternatyvos įgyvendinimui pasiekiamas, kai kriterijaus reikšmė mažėja (pvz., trumpėja laikas, reikalingas alternatyvos įgyvendinimui, ar mažėja investicijų dydis vienam naudos gavėjui ir pan.), tokiu atveju kriterijus yra minimizuojamas. Kuo jo reikšmė mažesnė, tuo didesnis teigiamas poveikis jaučiamas įgyvendinant pasirinktą alternatyvą.

Kiekvieno kriterijaus svoris paskaičiuojamas padalinus kriterijų grupei tenkantį svorį iš kriterijų skaičiaus. Pvz., jei finansinių kriterijų grupę sudarė 2 kriterijai, o kriterijų grupei priskirtas 0,2 svoris, tai kiekvieno kriterijaus svoris atskirai bus lygus 0,1.

10 lentelė. Kriterijai ir jų tipų, krypčių ir svorių nustatymas

Kriterijus	Kriterijaus pavadinimas	Kriterijaus tipas	Kriterijaus aspektas	Kriterijaus reikšmės kryptis	Kriterijaus svoris
1 kriterijus	Alternatyvos atitikimas Plungės rajono savivaldybės strateginiam plėtros planui	kokybinis	teisinis	maks.	0,0500
2 kriterijus	Kompleksiškai įgyvendintų projektų skaičius	kiekybinis	technologinis	maks.	0,2000
3 kriterijus	Laikotarpis reikalingas alternatyvos įgyvendinimui	kiekybinis	technologinis	min.	0,2000
4 kriterijus	Alternatyvos investicijų dydis vienam naudos gavėjui	kiekybinis	finansinis	min.	0,2000
5 kriterijus	Atitikties tikslinių grupių poreikiams vertinimas	kokybinis	socialinis ekonominis	maks.	0,0750
6 kriterijus	Alternatyvos kompleksiskumas	kokybinis	socialinis ekonominis	maks.	0,0750
7 kriterijus	Alternatyvos sprendinių poveikis teritorijos ekonominiam vystymuisi	kokybinis	socialinis ekonominis	maks.	0,0750
8 kriterijus	Alternatyvos sprendinių poveikis teritorijos socialiniam vystymuisi	kokybinis	socialinis ekonominis	maks.	0,0750
9 kriterijus	Alternatyvos poveikis aplinkai	kokybinis	aplinkosauginis	maks.	0,0500

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

Parinkus kriterijus, nustačius jų tipus, aspektus ir reikšmių kryptis bei įvertinus visų kriterijų svorius, toliau 11 lentelėje atliekamas alternatyvų įvertinimas pagal daugiakriterinės analizės kriterijus. Lentelėje pateikiamas kiekvienos alternatyvos įvertinimas pagal pasirinktą kriterijų kartu su paaiškinimais. Kiekybiniai kriterijai įvertinami skaičiais, kokybiniai kriterijai – reikšmėmis skalėje nuo „Labai blogai“ iki „Labai gerai“.

11 lentelė. Alternatyvų įvertinimas pagal daugiakriterinės analizės kriterijus

Eil. Nr.	Kriterijus	I alternatyva	II alternatyva	III alternatyva	Paaiškinimai
1.	Alternatyvos atitikimas Plungės rajono savivaldybės strateginiams dokumentams (pagal 1 priedą)	Vidutinis	Vidutinis	Patenkinamas	<p>Kriterijus vertinamas pagal tai, kiek alternatyvoje numatytų priemonių atitinka Plungės rajono savivaldybės strateginį plėtros plano priemones. Laikoma, kad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „labai blogas“, jei atitikimas – tarp 0 ir 15 proc. • „blogas“, jei atitikimas – tarp 16 ir 30 proc. • „patenkinamas“, jei atitikimas – tarp 31 ir 55 proc. • „vidutinis“, jei atitikimas – tarp 56 ir 70 proc. • „geras“, jei atitikimas – tarp 71 ir 89 proc. • „labai geras“, jei atitikimas – virš 90 proc. <p>I alternatyva. Įvertinimas – vidutinis. Iš 16 numatytų projektų 9 atitinka Plungės rajono savivaldybės strateginio plėtros plano priemones, t.y. 56 proc.</p> <p>II alternatyva. Įvertinimas – vidutinis. Iš 8 numatytų projektų 5 atitinka Plungės rajono savivaldybės strateginio plėtros plano priemones, t.y. 63 proc.</p> <p>III alternatyva. Įvertinimas – patenkinamas. Iš 19 numatytų projektų 9 atitinka Plungės rajono savivaldybės strateginio plėtros plano priemones, t.y. 47 proc.</p>
2.	Kompleksiškai įgyvendintų projektų skaičius	16	8	19	<p>Alternatyvų branduolį sudaro keli pagrindiniai objektai: miesto centrinis stadionas, Babrungo upės slėnio estrada (renginių vieta), rekreacinės zonos, ir reprezentacinės erdvės, susisiekimo infrastruktūros gerinimas.</p> <p>Alternatyvose siūlomos skirtingos objektų įgyvendinimo vietos ir apimtis (atsižvelgiant į techninius parametrus ir fizines sąlygas).</p> <p>I alternatyva. Šios alternatyvos atveju plėtojama 16 objektų centrinėje miesto dalyje, panaudojant Babrungo upės slėnį bei tvenkinius.</p> <p>II alternatyva. Šios alternatyvos atveju plėtojami 8 objektai centrinėje miesto dalyje, įtraukiant Plungės dvaro komplekso parko teritoriją.</p> <p>III alternatyva. Šios alternatyvos atveju plėtojama 19 objektų centrinėje ir</p>

Eil. Nr.	Kriterijus	I alternatyva	II alternatyva	III alternatyva	Paiškinimai
					šiaurinėje miesto dalyse, panaudojant Babrungo upės slėnį bei tvenkinius, įtraukiant Plungės dvaro komplekso parko teritoriją.
3.	Laikotarpis reikalingas alternatyvos įgyvendinimui	6 m.	6 m.	7 m.	<p>Numatomam laikotarpiui įtakos turi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Objektų sudėtingumas • Darbų specifika ir apimtis • Planavimo dokumentų parengtumas <p>I alternatyva. 6 m. laikotarpis. II alternatyva. 6 m. laikotarpis. III alternatyva. 7 m. laikotarpis. Daroma prielaida, kad dėl papildomai numatytų infrastruktūros objektų būtinas ilgesnis laikotarpis planavimo dokumentų parengimui ir korekcijai (pvz., Bendrojo plano korekcijoms). Be to, numatoma atnaujinti, modernizuoti ir įrengti daugiau objektų, kas galėtų užtrukti ilgiau.</p>
4.	Alternatyvos investicijų dydis vienam naudos gavėjui	2 287 Lt	2 427 Lt	3 275 Lt	<p>I alternatyva. Bendra reikalinga investicijų suma rangos darbams – 44 725 500 Lt. Vienam Plungės miesto gyventojui tenkantis investicijų dydis – $44\,725\,500 / 19\,556^2 = 2\,287$ Lt.</p> <p>II alternatyva. Bendra reikalinga investicijų suma rangos darbams – 47 467 830 Lt. Vienam Plungės miesto gyventojui tenkantis investicijų dydis – $47\,467\,830 / 19\,556 = 2\,427$ Lt.</p> <p>III alternatyva. Bendra reikalinga investicijų suma rangos darbams – 64 055 500 Lt. Vienam Plungės miesto gyventojui tenkantis investicijų dydis – $64\,055\,500 / 19\,556 = 3\,275$ Lt.</p>
5.	Atitiktis tikslinių grupių poreikiams	Labai geras	Labai geras	Labai geras	<p>Alternatyvos formuojamos tokiu principu, kad tenkintų visų tikslinių grupių poreikius.</p> <p>I alternatyva: tenkami gyventojų laisvalaikio, sporto ir sveikatinimo, kultūros</p>

² Remiantis Statistikos departamento prie LRV duomenimis, 2013 m. pradžioje Plungės mieste gyveno 19 556 gyventojai

Eil. Nr.	Kriterijus	I alternatyva	II alternatyva	III alternatyva	Paiškinimai
	vertinimas				<p>ir rekreacijos poreikiai. Verslininkams taip pat sukuriama palankesnė sąlygos plėtoti verslą ir patrauklesnę verslo aplinką.</p> <p>II alternatyva: tenkami gyventojų laisvalaikio, sporto ir sveikatinimo, kultūros ir rekreacijos poreikiai. Verslininkams taip pat sukuriama palankesnė sąlygos plėtoti verslą ir patrauklesnę verslo aplinką. Kuriamos palankios sąlygos turizmo skatinimui.</p> <p>III alternatyva: tenkami gyventojų laisvalaikio, sporto ir sveikatinimo, kultūros ir rekreacijos poreikiai. Verslininkams taip pat sukuriama palankesnė sąlygos plėtoti verslą ir patrauklesnę verslo aplinką. Kuriamos palankios sąlygos turizmo skatinimui.</p>
6.	Alternatyvos kompleksiskumas	Labai geras	Labai geras	Labai geras	<p>Alternatyvos kompleksiskumas vertinamas 3 aspektais:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ar alternatyva kompleksiskai sprendžia poreikius • Ar pastebimas alternatyvos kompleksiskumas geografiniu principu (kuriant stiprius traukos centrus ir/ar kompleksus) • Ar įgyvendinama alternatyva kompleksiskai prisideda prie įvykdytų ir jau vykdomų projektų bei priemonių viešosios infrastruktūros srityje <p>I alternatyva. Alternatyva sprendžia 2 tikslinių grupių ne mažiau kaip 8 skirtingus poreikius, vykdamas vieni kitus papildančius projektus (kompleksiskumas pagal 1 kriterijų – labai geras). Geografiniu principu alternatyva įgyvendinama centrinėje miesto dalyje, taip pat panaudojant Babrungo upės slėnį ir tvenkinius, todėl urbanistinėje plotmėje yra kompleksiska (kompleksiskumas pagal 2 kriterijų – labai geras). Alternatyvos metu tvarkoma teritorija tiesiogiai prieina prie pagrindinių viešųjų objektų ir miesto centrinės aikštės, kurie buvo tvarkomi 2004-2013 m., todėl kompleksiskumas pagal 3 kriterijų – labai geras. Bendrasis vertinimas pagal visus 3 aspektus – labai geras.</p> <p>II alternatyva. Alternatyva sprendžia 2 tikslinių grupių ne mažiau kaip 8</p>

Eil. Nr.	Kriterijus	I alternatyva	II alternatyva	III alternatyva	Paiškinimai
					<p>skirtingus poreikius, vykdant vieni kitus papildančius projektus (kompleksiškumas pagal 1 kriterijų – labai geras). Geografiniu principu alternatyva įgyvendinama centrinėje miesto dalyje, panaudojant Plungės dvaro komplekso parko teritoriją, koncentruotame prioritetiniame tikslinės teritorijos vystymo areale, todėl urbanistinėje plotmėje yra kompleksiška (kompleksiškumas pagal 2 kriterijų – labai geras). Alternatyvos metu tvarkoma teritorija tiesiogiai prieina prie pagrindinių viešųjų objektų ir miesto centrinės aikštės, kurie buvo tvarkomi 2004-2013 m., todėl kompleksiškumas pagal 3 kriterijų – labai geras. Bendrasis vertinimas pagal visus 3 aspektus – labai geras.</p> <p>III alternatyva. Alternatyva sprendžia 2 tikslinių grupių ne mažiau kaip 8 skirtingus poreikius, vykdant vieni kitus papildančius projektus (kompleksiškumas pagal 1 kriterijų – labai geras). Geografiniu principu alternatyva įgyvendinama centrinėje ir šiaurinėje miesto dalyse, taip pat panaudojant Babrungo upės slėnį ir tvenkinius bei Plungės dvaro komplekso parko teritoriją, todėl urbanistinėje plotmėje yra kompleksiška (kompleksiškumas pagal 2 kriterijų – labai geras). Alternatyvos metu tvarkoma teritorija tiesiogiai prieina prie pagrindinių viešųjų objektų ir miesto centrinės aikštės, kurie buvo tvarkomi 2004-2013 m., todėl kompleksiškumas pagal 3 kriterijų – labai geras. Bendrasis vertinimas pagal visus 3 aspektus – labai geras.</p>
7.	Alternatyvos sprendinių poveikis teritorijos ekonominiam vystymuisi	Geras	Geras	Geras	Visų alternatyvų atveju realizuojamas poreikis įrengti verslo aplinkai svarbius objektus: miesto reprezentacines erdves, modernizuoti estradą masiniams renginiams, miesto centrinį stadioną. Kartu, gerinant miesto susisiekimo infrastruktūrą, didinant viešųjų objektų ir erdvių prieinamumą, gerinamas miesto įvaizdis, jo patrauklumas verslininkams. Dėl šios priežasties visų alternatyvų poveikis teritorijos ekonominiam vystymui vertinamas kaip

Eil. Nr.	Kriterijus	I alternatyva	II alternatyva	III alternatyva	Paiškinimai
					„geras“. II ir III alternatyvų atvejais poveikis ekonominiam vystymui gali būti kiek didesnis dėl pritraukiamų turistų, tačiau šios grupės atnešama nauda nėra išmatuojama, todėl jos reikšmė į analizę netraukiama.
8.	Alternatyvos sprendinių poveikis teritorijos socialiniam vystymuisi	Labai geras	Labai geras	Geras	<p>I alternatyva. Alternatyvos atveju būtų įgyvendinami projektai, kuriais prisidedama prie visuomenės narių poreikių tenkinimo, jų užimtumo didinimo, saugesnės aplinkos sukūrimo, sąlygų turiningam laisvalaikiui vystymo. Įgyvendinti projektai sąlygotų didesnį mieste organizuojamų renginių skaičių, todėl būtų skatinama visuomenės narių socializacija, atskiroms visuomenės grupėms būtų sudarytos palankesnės sąlygos integracijai. Sukurta sporto infrastruktūra prisidėtų prie vietos gyventojų sveikatos gerėjimo. Tolygi verslo plėtra užtikrintų naujų darbo vietų sukūrimą, prisidėtų prie nedarbo mažinimo ir su tuo susijusių socialinių problemų minimizavimo.</p> <p>II alternatyva. Alternatyvos atveju būtų atnaujinamos ir sukuriamos viešosios erdvės, tokiu būdu prisidedant prie vietos gyventojų socialinių, integracijos poreikių tenkinimo. Todėl vietos gyventojai jaus didesnį pasitenkinimą savo gyvenamąja vieta. Verslo aplinkos gerinimas, miesto susisiekimo infrastruktūros gerinimas, pagrindinių viešųjų objektų atnaujinimas ir modernizavimas sudaro palankias sąlygas patraukliai gyvenamajai aplinkai, kuriamos sporto, rekreacijos, laisvalaikio leidimo galimybės, sveikatinimo ir sveikatingumo objektai.</p> <p>III alternatyva. Šios alternatyvos atveju jaučiamas tiek I, tiek II alternatyvų poveikis socialiniam teritorijos vystymui. Skirtumas, palyginti su I ir II alternatyvomis, yra toks: investuojama į 2 šiaurinėje miesto dalyje esančių gatvių, kurios aptarnauja pramonines, neurbanizuotas zonas.</p> <p>I ir II alternatyvų atvejais poveikis vertinamas kaip labai geras. III alternatyvos atveju dėl ilgesnio laikotarpį, per kurį bus pradėtas jausti poveikis, šis kriterijus vertinamas kaip geras.</p>

Eil. Nr.	Kriterijus	I alternatyva	II alternatyva	III alternatyva	Paiškinimai
9.	Alternatyvos poveikis aplinkai	Geras	Geras	Geras	<p>Alternatyvos vertinamos pagal šiuos kriterijus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alternatyvos poveikį automobilių sukeliama taršai; • Alternatyvos poveikį alternatyvioms transporto rūšims; • Alternatyvos poveikį koncentruotai teritorijai; • Alternatyvos įgyvendinimo metu naudojamų medžiagų ir technologijų tvarumą. <p>I alternatyva. Alternatyvos atveju neplanuojama apriboti automobilių eismo, tačiau sudaromos sąlygos alternatyviam judėjimui – visoje teritorijoje įrengiami pėsčiųjų-dviračių takai. Atnaujinama kelių infrastruktūra sudaro sąlygas dalinai sumažinti automobilių keliamą triukšmą ir oro taršą, kadangi gerina važiavimo sąlygas, mažina nereikalingą greičio mažinimą prie nepalankių kelių ruožų. Visų alternatyvų atvejais gali būti naudojamos ilgalaikės, ekologinės medžiagos, pažangios ir tvarios technologijos bei techniniai-architektūriniai sprendimai. Dėl aukščiau įvardintų priežasčių alternatyvos įgyvendinamas vertinamas kaip „geras“ aplinkosauginiu požiūriu.</p> <p>II alternatyva. Alternatyvos atveju neplanuojama apriboti automobilių eismo, tačiau sudaromos sąlygos alternatyviam judėjimui – visoje teritorijoje įrengiami pėsčiųjų-dviračių takai. Atnaujinama kelių infrastruktūra sudaro sąlygas dalinai sumažinti automobilių keliamą triukšmą ir oro taršą, kadangi gerina važiavimo sąlygas, mažina nereikalingą greičio mažinimą prie nepalankių kelių ruožų. Visų alternatyvų atvejais gali būti naudojamos ilgalaikės, ekologinės medžiagos, pažangios ir tvarios technologijos bei techniniai-architektūriniai sprendimai. Dėl aukščiau įvardintų priežasčių alternatyvos įgyvendinamas vertinamas kaip „geras“ aplinkosauginiu požiūriu.</p> <p>III alternatyva. Alternatyvos atveju neplanuojama apriboti automobilių eismo, tačiau sudaromos sąlygos alternatyviam judėjimui – visoje teritorijoje įrengiami pėsčiųjų-dviračių takai. Atnaujinama kelių infrastruktūra pagerins</p>

Eil. Nr.	Kriterijus	I alternatyva	II alternatyva	III alternatyva	Paiškinimai
					susisiekimo sąlygas mieste. Be to, šios alternatyvos automobilių srautas dalinai perkeliamas į šiaurinę miesto dalį, todėl pasijus poveikis miesto ekologinei situacijai. Visų alternatyvų atvejais gali būti naudojamos ilgalaikės, ekologinės medžiagos, pažangios ir tvarios technologijos bei techniniai-architektūriniai sprendimai. Dėl aukščiau įvardintų priežasčių alternatyvos įgyvendinamas vertinamas kaip „labai geras“ aplinkosauginiu požiūriu.

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

Siekiant įvertinti tokius skirtingų aspektų ir tipų kriterijus su skirtingomis siekiamo rezultato kryptimis bei svoriais, visi kriterijai išreiškiami kriterijų santykinėmis reikšmėmis (žr. 12 lentelės 3 paskutines eilutes). Nustatant kokybinių kriterijų santykinės reikšmės, jų įvertinimams priskiriami balai (žr. 8 lentelę), kurie pagal atitinkamas formules paverčiami į santykinės reikšmės. Kiekvienos alternatyvos santykinės reikšmės sudedamos ir gaunamas suminis balas. Kuo didesnis alternatyvos įvertinimo suminis balas, tuo priimtinesnė yra projekto įgyvendinimo alternatyva.

Daugiakriterinės analizės rezultatai pateikiami 12 lentelėje.

12 lentelė. Daugiakriterinės alternatyvų analizės sprendiniai

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	kriterijus	kriterijus	kriterijus	kriterijus	kriterijus	kriterijus	kriterijus	kriterijus	kriterijus	
Kriterijaus tipas	kokybinis	kiekybinis	kiekybinis	kiekybinis	kokybinis	kokybinis	kokybinis	kokybinis	kokybinis	
Kriterijaus kryptis	maks.	maks.	min.	min.	maks.	maks.	maks.	maks.	maks.	
Faktinės kriterijų reikšmės										
Alternatyva I	vidutinis	geras	6	2.287	2	labai geras	geras	labai geras	geras	
Alternatyva II	vidutinis	geras	6	2.427	2	labai geras	geras	labai geras	geras	
Alternatyva III	patenkina mas	geras	7	3.275	2	labai geras	geras	geras	geras	
Kriterijų santykinės reikšmės įvertinus svorius										suminis balas
Alternatyva I	0,0300	0,0800	-0,0857	-0,2095	0,0600	0,0800	0,0640	0,0800	0,0400	0,1388
Alternatyva II	0,0300	0,0800	-0,0857	-0,2223	0,0600	0,0800	0,0640	0,0800	0,0400	0,1260
Alternatyva III	0,0200	0,0800	-0,1000	-0,3000	0,0600	0,0800	0,0640	0,0640	0,0400	0,0080

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

Lyginant analizuojamas alternatyvas matyti, kad optimaliausia ir priimtinausia yra I alternatyva, daugiakriterinio vertinimo metu surinkusi aukščiausią balą. Kitos alternatyvos, surinkusios mažesnį balų skaičių, atmetamos.

3 priede pateikiamas pasirinktos alternatyvos rangos darbų apskaičiavimo pagrindimas.

4 priede pateikiamas pasirinktos alternatyvos objektų esamos būklės trumpas aprašymas ir fotofiksacijos.

IV. PASIRINKTO SPRENDIMO ĮGYVENDINIMAS

4.1. Finansavimo planas

Plungės miesto kompleksinės plėtros projektai atitinka 2014 – 2020 metų ES struktūrinės paramos veiksmų programos (toliau – Veiksmų programos) 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 7.1 investicinio prioriteto „Užimtumui palankaus ekonomikos augimo rėmimas kuriant vidinį potencialą, kaip teritorinės strategijos konkrečioms vietovėms dalį, įskaitant nuosmukį patiriančių pramoninių regionų pertvarkymą ir specifinių gamtos ir kultūros išteklių prieinamumo bei naudojimąsi jais gerinimas“ 7.1.1. uždavinį „Didinti tikslinių teritorijų (miestų) konkurencingumą ir gyvenamosios vietos patrauklumą“.

Mažų ir vidutinių miestų (kuriuose gyvena 6–100 tūkst. gyventojų ir mažesnių savivaldybių centrų), tame tarpe ir Plungės, problemos didelė dalimi susijusios su neigiamais demografiniais procesais, nesubalansuota ekonomikos struktūra ir struktūriniu nedarbu. Šiuose miestuose turi būti efektyviai valdomi su miestų gyventojų skaičiaus sumažėjimu susiję iššūkiai.

Įgyvendinant 7.1.1. uždavinį „Didinti tikslinių teritorijų (miestų) konkurencingumą ir gyvenamosios vietos patrauklumą“ pirmiausiai siekiama įvairinti Plungės miesto teritoriją, kur ekonominis aktyvumas yra santykinai nedidelis, būtina užtikrinti kokybišką, saugią gyvenamąją aplinką, kuri yra būtina siekiant išlaikyti kvalifikuotą darbo jėgą ir taip nepabloginti bazinių ekonomikos sektorių vystymo galimybių, ir sudaryti sąlygas kurtis naujiems verslams. Tam, kad visose šalies urbanistinio karkaso grandyse būtų sudarytos sąlygos tvariam, tausojančiam išteklius ir prisidedančiam prie užimtumo didėjimo ekonomikos augimui, bus vykdomi integruoti veiksmai atgaivinant tikslines teritorijas (miestus ar jų dalis), jose didinant tiek gyvenamosios, tiek investicinės aplinkos patrauklumą.

Projektų įgyvendinimui lėšos bus skiriamos iš skirtingų finansavimo šaltinių: ES fondų lėšų, LR valstybės biudžeto ir Plungės rajono savivaldybės biudžeto.

ES fondų lėšos pagal Veiksmų programą siekia 85,0 proc. tinkamų finansuoti lėšų, likusieji 15,0 proc. bus finansuojami LR valstybės biudžeto (7,5 proc.) ir Plungės rajono savivaldybės biudžeto (7,5 proc.) lėšomis (žr. 13 lentelę).

13 lentelė. Plungės miesto kompleksinės plėtros projektų finansavimo struktūra

ES fondų lėšos		LR biudžeto lėšos		Plungės rajono savivaldybės lėšos		VISO	
Finansavimo intensyvumas, proc.	Suma, tūkst. Lt	Finansavimo intensyvumas, proc.	Suma, tūkst. Lt	Finansavimo intensyvumas, proc.	Suma, tūkst. Lt	Finansavimo intensyvumas, proc.	Suma, tūkst. Lt
85,0	40 802	7,5	3 602	7,5	3 602	100,0	48 006

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

Planuojama, kad visų Plungės miesto kompleksinės plėtros projektų pagrindiniai darbai bus įgyvendinti per 6 metus.

14 lentelėje pateikiamas finansavimo planas, kuriame numatomų įgyvendinti kompleksinės plėtros projektų išlaidų poreikis išdėstytas laike, išskiriant kiekvieno projekto įgyvendinimo trukmę.

14 lentelė. Plungės miesto kompleksinės plėtros projektų finansavimo planas, tūkst. Lt

	1 metai			2 metai			3 metai			4 metai			5 metai		
	ES fondų lėšos, Lt	LR biudžeto lėšos, Lt Plungės rajono savivaldybės biudžeto lėšos, Lt		ES fondų lėšos, Lt	LR biudžeto lėšos, Lt Plungės rajono savivaldybės biudžeto lėšos, Lt		ES fondų lėšos, Lt	LR biudžeto lėšos, Lt Plungės rajono savivaldybės biudžeto lėšos, Lt		ES fondų lėšos, Lt	LR biudžeto lėšos, Lt savivaldybės biudžeto lėšos, Lt		ES fondų lėšos, Lt	LR biudžeto lėšos, Lt Plungės rajono savivaldybės biudžeto lėšos, Lt	
Plungės miesto kompleksinės plėtros projektai															
Babrungo slėnio estrados su prieigomis sutvarkymas	488	43	43	4.490	396	396	4.491	396	396	0	0	0	0	0	0
Laisvės alėjos sutvarkymas	201	18	18	1.630	144	144	1.631	144	144	0	0	0	0	0	0
Vytauto gatvės teritorijos sutvarkymas	162	14	14	1.316	116	116	1.317	116	116	0	0	0	0	0	0
Plungės miesto centrinio stadiono rekonstrukcija	0	0	0	21	2	2	2.597	229	229	2.598	229	229	0	0	0
Skvero su prieigomis prie Babrungo upės krioklio sutvarkymas	0	0	0	61	5	5	502	44	44	502	44	44	0	0	0
Irkavimo bazės ir jos prieigų sutvarkymas	0	0	0	113	10	10	1.043	92	92	1.044	92	92	0	0	0
Lurdo atnaujinimas	0	0	0	50	4	4	412	36	36	412	36	36	0	0	0
Birutės gatvės tilto remontas	0	0	0	0	0	0	40	4	4	333	29	29	334	29	29
Paprūdžio gatvės su prieigomis sutvarkymas	0	0	0	122	11	11	994	88	88	994	88	88	0	0	0
Čiurlionio skvero sutvarkymas	17	2	2	150	13	13	151	13	13	0	0	0	0	0	0
Palankės kūdrų su prieigomis sutvarkymas	0	0	0	105	9	9	973	86	86	974	86	86	0	0	0
Miesto centrinės aikštės prieigų sutvarkymas	0	0	0	0	0	0	32	3	3	269	24	24	270	24	24
Babrungo upės ir Gandingos HE "Plungės jūros" aplinkos ir prieigų sutvarkymas	0	0	0	0	0	0	215	19	19	2.759	243	243	2.759	243	243
Miesto centrinės dalies saugumo didinimas	0	0	0	0	0	0	32	3	3	270	24	24	271	24	24
Autobusų stoties aplinkos sutvarkymas	0	0	0	37	3	3	308	27	27	308	27	27	0	0	0
Centrinės dalies dviračių tinklų sistemos sukūrimas	0	0	0	0	0	0	175	15	15	1.416	125	125	1.416	125	125
VISO	869	77	77	8.096	714	714	14.912	1.316	1.316	11.879	1.048	1.048	5.049	446	446

* pastaba: dar vieneri metai prieš pagrindines projektų veiklas skirti parengiamosioms veikloms, todėl realus projektų įgyvendinimo laikotarpis – 4 metai

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

Igyvendinus Plungės miesto kompleksinės plėtros projektus bus patiriamos rekonstruotos, sukurtos viešosios infrastruktūros priežiūros ir eksploatacinės išlaidos. Šios išlaidos bus dengiamos Plungės rajono savivaldybės biudžeto lėšomis.

4.2. Finansinis vertinimas

Atlikus siūlomų sprendinių alternatyvų analizę ir nustačius optimaliausią alternatyvą, atliekama jos finansinė analizė.

Finansinės analizės tikslas – atsižvelgus į projektui skiriamų grynujų pinigų srautus, įvertinti projekto finansinį stabilumą, apskaičiuoti projekto finansinę vidinės grąžos normą (FVGN), projekto finansinę grynąją dabartinę vertę (FGDV), kapitalo grynąją dabartinę vertę (FGDV (K)) bei kapitalo vidinės grąžos normą (FVGN(K)).

Finansinis projekto vertinimas atliekamas remiantis investicijų projektu, kuriems siekiama gauti finansavimą iš ES struktūrinės paramos bei valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodika ir skaičiuokle.

Vertinant projekto grynuosius pinigų srautus įvertinami projekto investicijų kaštai bei projekto sąlygotos veiklos finansiniai rezultatai. Finansinių rezultatų įvertinimui skaičiuojamos iš viešosios infrastruktūros sukūrimo arba pagerinimo gaunamos tiesioginės pajamos ir su šia infrastruktūra susijusios tiesioginės išlaidos. Jų nustatymui naudojamos einamosios, t.y šiuo metu rinkoje esančios kainos bei galiojantys ekonominiai normatyvai. Projekto pajamų ir išlaidų skaičiavimo prielaidos pateiktos 4.2.1. skyriuje.

4.2.1. Projekto finansinio įvertinimo prielaidos

Projekto metu bus įgyvendinama 16 veiklų (žr. projekto biudžetą). Iš jų 12 – reprezentacinių aikščių, rekreacinės zonos ir kitų viešųjų erdvių rekonstravimo, įkūrimo veiklų, 11 – susisiekimo infrastruktūros rekonstravimo, įrengimo veiklų, iš kurių 7 persidengia su reprezentacinių aikščių, rekreacinių zonų ir kitų viešųjų erdvių rekonstravimo, įkūrimo veiklomis.

Projekto Išlaidos. Išlaidas, susijusias su projekto metu sukurta Plungės miesto gyventojų, verslininkų ir svečių, turistų poreikiams reikalinga viešąja infrastruktūra, sudaro atnaujintų miesto reprezentacinių erdvių, įrengtų rekreacinių, laisvalaikio, poilsio zonų, sukurtos, atnaujintos gyvenamosios aplinkos, rekonstruotos sporto infrastruktūros ir jos aplinkos, įrengtos susisiekimo infrastruktūros einamojo remonto ir eksploatacinės, išlaikymo išlaidos.

1. Reprezentacinių aikščių, rekreacinės zonos ir kitų viešųjų erdvių einamojo remonto ir eksploatacijos, išlaikymo išlaidos. Siekiant palaikyti įrengtos infrastruktūros tinkamą eksploatacinę būklę, einamajam remontui bei reprezentacinių aikščių, rekreacinės zonos ir kitų viešųjų erdvių eksploatacijai, išlaikymui skiriama lėšų suma kasmet turi sudaryti apie 1,0 proc. įrengtos infrastruktūros vertės. Išlaidų paskaičiavimas pagal kiekvieną atskirą projektą nurodytas

15 lentelėje. Bendra reprezentacinių aikščių, rekreacinės zonos ir kitų viešųjų erdvių įrengimo vertė – 24 189 tūkst. Lt. Vadinasi, kasmetinė einamojo remonto ir eksploatacijos, išlaikymo išlaidų suma sudarytų **242 tūkst. Lt**. Šias einamojo remonto ir eksploatacijos, išlaikymo išlaidas dengs Plungės rajono savivaldybės administracija.

15 lentelė. Reprezentacinių aikščių, rekreacinės zonos ir kitų viešųjų erdvių einamojo remonto ir eksploatacijos išlaidos, tūkst. Lt

Projektai	Investicijos, tūkst. Lt	Procentas	Išlaidos per metus, tūkst. Lt
Babrungo slėnio estrados su prieigomis sutvarkymas	9 920	1,00	99,2
Laisvės alėjos sutvarkymas	3 482	1,00	34,8
Vytauto gatvės teritorijos sutvarkymas	2 820	1,00	28,2
Skvero su prieigomis prie Babrungo upės krioklio sutvarkymas	429	1,00	4,3
Irkavimo bazės ir jos prieigų sutvarkymas	882	1,00	8,8
Lurdo atnaujinimas	778	1,00	7,8
Čiurlionio skvero sutvarkymas	33	1,00	0,3
Palankės kūdrų su prieigomis teritorijos sutvarkymas	759	1,00	7,6
Babrungo upės ir Gandingos HE „Plungės jūros“ aplinkos ir prieigų sutvarkymas	3 800	1,00	38,0
Miesto centrinės dalies saugumo didinimas	600	1,00	6,0
Autobusų stoties aplinkos sutvarkymas (tik prieigos)	686	1,00	6,9
VISO:	24 189	-	241,9

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

Reprezentacinių aikščių, rekreacinės zonos ir kitų viešųjų erdvių einamojo remonto ir eksploatacijos, išlaikymo išlaidos planuojamos kiekvienam projektui atskirai ir bus pradėtos skaičiuoti kitais metais, kai atskiras projektas pasibaigs.

Reprezentacinių aikščių, rekreacinės zonos ir kitų viešųjų erdvių eksploatacijos, išlaikymo išlaidos nebuvo skaičiuotos Plungės miesto centrinio stadiono rekonstrukcijos projektui, nes stadionas pagal turto patikėjimo teisę Plungės rajono savivaldybės yra perduotas biudžetinei įstaigai Plungės sporto ir rekreacijos centrui.

2. Susisiekimo infrastruktūros einamojo remonto išlaidos. Įrengus automobilių stovėjimo aikštes, suremontavus šaligatvius, įrengus ir suremontavus pėsčiųjų, dviračių takus, rekonstravus gatves patiriamos susisiekimo infrastruktūros einamojo remonto išlaidos. Šias išlaidas sudaro kasmetinių dangos defektų taisymas. Remiantis vietinių kelių priežiūros praktika kasmetiniai dangos defektai keliuose, gatvėse, šaligatviuose sudaro apie 1,0 proc. jų ploto. Preliminarus projekto aikštelių, gatvių, šaligatvių, pėsčiųjų, dviračių takų dangos plotas – apie 28 110 m², vadinasi kasmet remontuojamas dangos plotas sudarys apie 280 m². Pagal 2013 m. kainas, išasfaltuotų gatvių remonto darbų kaina siekia 8,58 Lt/m². Išlaidų paskaičiavimas pagal kiekvieną atskirą projektą nurodytas 16 lentelėje. Susisiekimo infrastruktūros einamojo remonto išlaidos kasmet sudarys apie **2 tūkst. Lt**. Šias išlaidas kasmet dengs Plungės rajono savivaldybės

administracija. Susisiekimo infrastruktūros einamojo remonto išlaidos numatomos nuo 6-ųjų projekto įgyvendinimo metų.

16 lentelė. Susisiekimo infrastruktūros einamojo remonto išlaidos, tūkst. Lt

Projektai	Dangos plotas, m ²	Procentas	Kaina, Lt	Remontuojamas dangos plotas per metus, m ²	Išlaidos per metus, tūkst. Lt
Laisvės alėjos sutvarkymas	1 290	1,00	8,58	12,90	0,11
Skvero su prieigomis prie Babrungo upės krioklio sutvarkymas	900	1,00	8,58	9,00	0,08
Irkavimo bazės ir jos prieigų sutvarkymas	600	1,00	8,58	6,00	0,05
Lurdo atnaujinimas	300	1,00	8,58	3,00	0,03
Birutės gatvės tilto remontas	200	1,00	8,58	2,00	0,02
Paprūdžio gatvės su prieigomis sutvarkymas	7 044	1,00	8,58	70,44	0,60
Čiurlionio skvero sutvarkymas	800	1,00	8,58	8,00	0,07
Palankės kūdrių su prieigomis teritorijos sutvarkymas	2 610	1,00	8,58	26,10	0,22
Miesto centrinės aikštės prieigų sutvarkymas	3 210	1,00	8,58	32,10	0,28
Babruno upės ir Gandingos HE „Plungės jūros“ aplinkos ir prieigų sutvarkymas	6 160	1,00	8,58	61,60	0,53
Centrinės dalies dviračių tinklų sistemos sukūrimas	5 000	1,00	8,58	50,00	0,43
VISO:	28 114	-	-	281,14	2,42

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

3. Apšvietimo išlaidos. Įgyvendinant projektus numatoma įrengti 193 šviestuvus, kurių galia – 70 W (remiantis praktika 1 km reikia 35 LED šviestuvų). Daroma prielaida, kad šviestuvai veiks vidutiniškai 8 val. per parą. Esant 0,39900 ct/kW įkainiui, bus patiriamos **16 tūkst. Lt** išlaidos per metus ($193 \text{ šviestuvai} * 70 \text{ W} / 1000 * 0,399 \text{ Lt} * 8 \text{ val.} * 365 \text{ d.} = 15740,23 \text{ Lt}$).

Išlaidų paskaičiavimas pagal kiekvieną atskirą projektą nurodytas 17 lentelėje. Šias apšvietimo išlaidas kasmet dengs Plungės rajono savivaldybės administracija. Apšvietimo išlaidos planuojamos kiekvienam projektui atskirai ir bus pradėtos skaičiuoti kitais metais, kai atskiras projektas pasibaigs.

17 lentelė. Apšvietimo išlaidos, tūkst. Lt

Projektai	Šviestuvų skaičius	Kaina, ct/kW	Išlaidos per metus, tūkst. Lt
Babruno slėnio estrados su prieigomis sutvarkymas	25	0,399	2,0
Vytauto gatvės teritorijos sutvarkymas	10	0,399	0,8
Skvero su prieigomis prie Babrungo upės krioklio sutvarkymas	25	0,399	2,0
Irkavimo bazės ir jos prieigų sutvarkymas	13	0,399	1,1
Lurdo atnaujinimas	4	0,399	0,3
Paprūdžio gatvės su prieigomis sutvarkymas	30	0,399	2,5
Čiurlionio skvero sutvarkymas	4	0,399	0,3
Palankės kūdrių su prieigomis teritorijos sutvarkymas	8	0,399	0,7
Miesto centrinės aikštės prieigų sutvarkymas	10	0,399	0,8

Projektai	Šviestuvų skaičius	Kaina, ct/kW	Išlaidos per metus, tūkst. Lt
Babrungo upės ir Gandingos HE „Plungės jūros“ aplinkos ir prieigų	64	0,399	5,2
VISO:	193	-	15,7

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

Pajamos iš sukurtos viešosios infrastruktūros. Projektų įgyvendinimo metu bus investuojama į viešosios infrastruktūros sutvarkymą, kuria ir vietos gyventojai, ir verslininkai bei turistai galės naudotis neatlygintinai.

Pajamas planuojama gauti tik už apmokestinamų renginių, vyksiančių Plungės miesto centriniam stadione, bilietus. Kadangi stadionas pagal turto patikėjimo teisę Plungės rajono savivaldybės yra perduotas biudžetinei įstaigai Plungės sporto ir rekreacijos centrui, tai pajamos nebus vertinamos. Jei pajamos, gaunamos iš projekto veiklos, nepadengs išlaidų, susidarančių dėl projekto veiklos, tai susidaręs skirtumas bus dengiamas iš kitų šaltinių: valstybės biudžeto asignavimai, specialių švietimo programų lėšos, paramos/projektų lėšos. Todėl Plungės miesto centrinio stadiono rekonstrukcijos projektui reikėtų rengti atskirą investicinį projektą, kuriame šios išlaidos ir pajamos būtų padetalizuotos.

Grynųjų pinigų srautų įvertinimas. Atsižvelgiant į numatytas gauti pajamas ir numatomas projekto išlaidas matyti, kad projektų išlaidoms padengti reikalingas finansavimas, nes įgyvendinti projektai iš sukurtos infrastruktūros negeneruos arba generuos labai nedaug tiesioginių pajamų. Šiuo atveju tai yra priimtina, nes rengiami projektai nėra pelno siekiantys. Ne pelno siekiančių projektų atveju numatyta vykdyti veikla po projektų įgyvendinimo gali būti finansiškai neatsiperkanti, tačiau projektų finansinis stabilumas turi būti užtikrintas.

4.2.2. Finansinis projekto įvertinimas

Sąlygos finansiniam vertinimui pateikiamos 18 lentelėje.

18 lentelė. Sąlygos finansiniam vertinimui

SĄLYGOS FINANSINIAM VERTINIMUI
Siūlomas projekto ataskaitinis laikotarpis - 15 metų.
Projektui numatoma naudoti ES struktūrinė parama.
Projekto PVM išlaidos yra tinkamos finansuoti ES SP lėšomis, nes projekte numatyti darbai ir paslaugos skirtos viešiesiems poreikiams tenkinti
Prašomas finansavimas sudarys 85 proc., valstybės biudžeto lėšos - 7,5 proc., o savivaldybių biudžetų lėšos - 7,5 proc.
Nustatant investicijų likutinę vertę bus atsižvelgiama į projekto investicijų sumą ir ekonomiškai pagrįstą ilgalaikio turto naudojimo trukmę.
Taikoma finansinė diskonto norma – 5,0 proc.
Taikoma socialinė diskonto norma - 6,15 proc.
Tokios skaičiavimų prielaidos daromos, atsižvelgiant į 2007-2013 m. ES finansavimo periodą.

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

Bendras projekto biudžetas siekia **48 006 tūkst. Lt** (iš ir kitos šio skyrelio kainos pateiktos su PVM).

Projektavimo ir inžinerinių paslaugų išlaidos paskaičiuotos pagal UAB „Sistela“ pateikiamus bendruosius ekonominius normatyvus kiekvienam projektui atskirai. Irklavimo bazės ir jos prieigų sutvarkymo, Palankės kūdrių su prieigomis teritorijų sutvarkymo, Babrungo upės ir Gandingos HE „Plungės jūros“ aplinkos ir prieigų sutvarkymo projektai priskiriami naujos statybos darbams. Visi kiti projektai laikomi kaip statinių rekonstravimo darbai. Projektavimo ir inžinerinėms paslaugoms iš viso bus skirta **2 857 tūkst. Lt**.

19 lentelė. Projekto biudžetas, Lt

Projektai	Rangos darbai (RD)	Projektavimo ir inžinerinės paslaugos	Viešinimas	Administravimas	Techninis pr.
Babruno slėnio estrados su prieigomis sutvarkymas	10.387.080	727.096	2.500	24.000	-
Laisvės alėjos sutvarkymas	3.747.400	299.792	2.500	24.000	-
Vytauto gatvės teritorijos sutvarkymas	3.020.480	241.638	2.500	24.000	-
Plungės miesto centrinio stadiono rekonstrukcija	6.009.400	100.958	2.500	24.000	+
Skvero su prieigomis prie Babrungo upės krioklio sutvarkymas	1.135.600	90.848	2.500	24.000	-
Irklavimo bazės ir jos prieigų sutvarkymas	2.394.000	167.580	2.500	24.000	-
Lurdo atnaujinimas	926.740	74.139	2.500	24.000	-
Birutės gatvės tilto remontas	745.800	59.664	2.500	24.000	-
Paprūdžio gatvės su prieigomis sutvarkymas	2.273.530	181.882	2.500	24.000	-
Čiurlionio skvero sutvarkymas	322.070	25.766	2.500	24.000	-
Palankės kūdrių su prieigomis sutvarkymas	2.231.400	156.198	2.500	24.000	-
Miesto centrinės aikštės prieigų sutvarkymas	597.900	47.832	2.500	24.000	-
Babruno upės ir Gandingos HE "Plungės jūros" aplinkos ir prieigų sutvarkymas	6.397.700	319.885	2.500	24.000	-
Miesto centrinės dalies saugumo didinimas	600.000	48.000	2.500	24.000	-
Autobusų stoties aplinkos sutvarkymas	686.400	54.912	2.500	24.000	-
Centrinės dalies dviračių tinklų sistemos sukūrimas	3.250.000	260.000	2.500	24.000	-
VISO:	44.725.500	2.856.190	40.000	384.000	
Bendra suma:	48 005 690				

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

Projektams administruoti siūlomi trys administravimo modeliai:

- projektams administruoti perkamos išorės paslaugos;
- projektus administruoja kompetentingi savivaldybės specialistai;
- projektus administruoja kompetentingi savivaldybės specialistai ir dalis administravimo paslaugų perkama iš išorės.

Įvertinus planuojamų įgyvendinti projektų sudėtingumą ir jų darbų apimtį, daroma prielaida, kad kiekvienam projektui administruoti reikės – 2 000,00 Lt/mėn. su PVM nepriklausomai nuo pasirinkto administravimo modelio. Iš viso projektų administravimui numatoma skirti **384 tūkst. Lt** (iš viso planuojama 16 projektų).

Kiekvieno planuojamo vykdyti projekto viešinimui bus rengiamas straipsnis spaudoje (500,00 Lt su PVM), informacinė lenta pirmais projekto investicijų metais (1 000,00 Lt su PVM) ir atminimo lenta paskutiniais projekto investicijų metais (1 000,00 Lt su PVM). Iš viso projekto viešinimui numatyta skirti **40 tūkst. Lt** (iš viso planuojama 16 projektų).

Projektavimo ir inžinerinių paslaugų detalizavimas pateikiamas 20 lentelėje. Projektavimo darbams skiriama 72 proc., ekspertizei – 7 proc., statybos techninei priežiūrai – 14 proc., statinio projekto vykdymo priežiūrai – 7 proc. visų projektavimo ir inžinerinių paslaugų išlaidų. Plungės miesto centrinio stadiono rekonstrukcijos techninis projektas yra parengtas, todėl jo išlaidos nebus vertinamos.

20 lentelė. Projektavimo ir inžinerinių paslaugų detalizavimas, Lt

Projektai	Techninis projektas	Ekspertizė	Statinio projekto vykdymo priežiūra	Statybos techninė priežiūra
Babrungo slėnio estrados su prieigomis sutvarkymas	523.509	50.897	50.897	101.793
Laisvės alėjos sutvarkymas	215.850	20.985	20.985	41.971
Vytauto gatvės teritorijos sutvarkymas	173.980	16.915	16.915	33.829
Plungės miesto centrinio stadiono rekonstrukcija	0	25.239	25.239	50.479
Skvero su prieigomis prie Babrungo upės krioklio sutvarkymas	65.411	6.359	6.359	12.719
Irklavimo bazės ir jos prieigų	120.658	11.731	11.731	23.461
Lurdo atnaujinimas	53.380	5.190	5.190	10.379
Birutės gatvės tilto remontas	42.958	4.176	4.176	8.353
Paprūdžio gatvės su prieigomis sutvarkymas	130.955	12.732	12.732	25.464
Čiurlionio skvero sutvarkymas	18.551	1.804	1.804	3.607
Palankės kūdrys su prieigomis sutvarkymas	112.463	10.934	10.934	21.868
Miesto centrinės aikštės prieigų sutvarkymas	34.439	3.348	3.348	6.696
Babrungo upės ir Gandingos HE "Plungės jūros" aplinkos ir prieigų sutvarkymas	230.317	22.392	22.392	44.784
Miesto centrinės dalies saugumo didinimas	34.560	3.360	3.360	6.720
Autobusų stoties aplinkos sutvarkymas	39.537	3.844	3.844	7.688
Centrinės dalies dviračių tinklų	187.200	18.200	18.200	36.400

Projektai	Techninis projektas	Ekspertizė	Statinio projekto vykdymo priežiūra	Statybos techninė priežiūra
sistemos sukūrimas				
VISO:	1.983.767	218.106	218.106	436.211

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

Pagrindinės projekto veiklos (rangos darbai, projektavimo ir inžinerinės paslaugos) bus įgyvendinamos per 5 metų laikotarpį, t.y. investicijų metais (iš viso **47 582 tūkst. Lt**). Pagrindinių projekto įgyvendinimo veiklų išsidėstymas per investicijų metus pagal atskirą projektą pateikiamas 21 lentelėje.

21 lentelė. Pagrindinių projekto veiklų išsidėstymas per investicijų metus, tūkst. Lt

Projekto investicijų metai	1 metai			2 metai			3 metai			4 metai			5 metai		
	Projektavimo paslaugos	Rangos darbai	Inžinerinės paslaugos	Projektavimo paslaugos	Rangos darbai	Inžinerinės paslaugos	Projektavimo paslaugos	Rangos darbai	Inžinerinės paslaugos	Projektavimo paslaugos	Rangos darbai	Inžinerinės paslaugos	Projektavimo paslaugos	Rangos darbai	Inžinerinės paslaugos
Plungės miesto kompleksinės plėtros projektai															
Babrungo slėnio estrados su prieigomis sutvarkymas	574				5.194	76		5.194	76						
Laisvės alėjos sutvarkymas	237				1.884	35		1.884	35						
Vytauto gatvės teritorijos sutvarkymas	191				1.510	25		1.510	25						
Plungės miesto centrinio stadiono rekonstrukcija				25				3.005	38		3.005	38			
Skvero su prieigomis prie Babrungo upės krioklio sutvarkymas				72				568	10		568	10			
Irklavimo bazės ir jos prieigų sutvarkymas				132				1.197	18		1.197	18			
Lurdo atnaujinimas				59				463	8		463	8			
Birutės gatvės tilto remontas							47				373	6		373	6
Paprūdžio gatvės su prieigomis sutvarkymas				144				1.137	19		1.137	19			
Čiurlionio skvero sutvarkymas	20				161	3		161	3						
Palankės kūdrų su prieigomis sutvarkymas				123				1.116	16		1.116	16			
Miesto centrinės aikštės prieigų sutvarkymas							38				299	5		299	5
Babrungo upės ir Gandingos HE "Plungės jūros" aplinkos ir prieigų sutvarkymas							253				3.199	34		3.199	34
Miesto centrinės dalies saugumo didinimas							38				300	5		300	5
Autobusų stoties aplinkos sutvarkymas				43				343	6		343	6			
Centrinės dalies dviračių tinklų sistemos sukūrimas							205				1.625	27		1.625	27
VISO	1.022	0	0	598	8.749	139	581	16.577	253	0	13.624	191	0	5.796	77

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

Nustatant investicijų likutinę vertę, atsižvelgiama į projekto investicijų sumą ir ekonomiškai pagrįstą ilgalaikio turto naudojimo trukmę. Rekonstrukcijos darbams taikomas 20 metų ekonomiškai naudingo tarnavimo laikotarpis, naujai statybai nusidėvėjimas ir likutinė vertė skaičiuojami pagal normatyvus. Projekto atveju nauja statyba bus irklavimo bazės ir jos prieigų sutvarkymo, Palankės kūdrių su prieigomis teritorijų sutvarkymo, Babrungo upės ir Gandingos HE „Plungės jūros“ aplinkos ir prieigų sutvarkymo projektai, šios statybos nusidėvėjimas pagal normatyvus – taip pat 20 metų. Projekto ataskaitinis laikotarpis yra trumpesnis (15 metų) nei skaičiuojamas ekonomiškai pagrįstas ilgalaikio turto naudojimo laikotarpis. Kadangi projektai per 5-rius investicijų metus bus rengiami ir baigiami vykdyti ne tuo pačiu laiku, tai ir nusidėvėjimo laikotarpio skaičiavimas atskiriems projektams prasidės skirtingu metu. Nusidėvėjimo ir likutinės vertės apskaičiavimas pagal kiekvieną projektą pateikiamas 22 lentelėje. Investicijų likutinė vertė lygi **21 144 tūkst. Lt.**

22 lentelė. Nusidėvėjimo ir likutinės vertės apskaičiavimas

Statiniai	Turto vertė, Lt	Nusidėvėjimo laikotarpis	Nusidėvėjimas per metus, Lt	Nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti	Nusidėvėjimas iš viso, Lt	Likutinė vertė, Lt
Babruno slėnio estrados su prieigomis sutvarkymas	11.114.176	20	555.709	4	6.668.505	4.445.670
Laisvės alėjos sutvarkymas	4.047.192	20	202.360	4	2.428.315	1.618.877
Vytauto gatvės teritorijos sutvarkymas	3.262.118	20	163.106	4	1.957.271	1.304.847
Plungės miesto centrinio stadiono rekonstrukcija	6.110.358	20	305.518	5	3.360.697	2.749.661
Skvero su prieigomis prie Babrungo upės krioklio sutvarkymas	1.226.448	20	61.322	5	674.546	551.902
Irklavimo bazės ir jos prieigų sutvarkymas	2.561.580	20	128.079	5	1.408.869	1.152.711
Lurdo atnaujinimas	1.000.879	20	50.044	5	550.484	450.396
Birutės gatvės tilto remontas	805.464	20	40.273	6	402.732	402.732
Paprūdžio gatvės su prieigomis sutvarkymas	2.455.412	20	122.771	5	1.350.477	1.104.936
Čiurlionio skvero sutvarkymas	347.836	20	17.392	4	208.701	139.134
Palankės kūdrių su prieigomis sutvarkymas	2.387.598	20	119.380	5	1.313.179	1.074.419
Miesto centrinės aikštės prieigų sutvarkymas	645.732	20	32.287	6	322.866	322.866
Babruno upės ir Gandingos HE "Plungės jūros" aplinkos ir prieigų sutvarkymas	6.717.585	20	335.879	6	3.358.793	3.358.793
Miesto centrinės dalies saugumo didinimas	648.000	20	32.400	6	324.000	324.000
Autobusų stoties aplinkos sutvarkymas	741.312	20	37.066	5	407.722	333.590
Centrinės dalies dviračių tinklų sistemos sukūrimas	3.510.000	20	175.500	6	1.755.000	1.755.000
VISO	47.581.690	-	2.379.085		26.492.157	21.089.534

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

Projekto įgyvendinimo finansinis vertinimas pateikiamas 23 lentelėje.

23 lentelė. Projekto įgyvendinimo finansinis vertinimas

Investicijų, pajamų (išlaidų), finansavimo šaltinio, socialinio ekonominio poveikio pavadinimas	KK	Taikomas PVM %	Iš viso	Ataskaitinio laikotarpio metai																
				Investicijų metai					6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
				1	2	3	4	5												
A. Alternatyvos investicijos	-	-	48.006	1.003	9.496	17.576	13.971	5.960	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
A.1. Žemė	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A.1.1. Žemės įsigijimas	1,00	21%	0																	
A.2. Nekilnojamasis turtas	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A.2.1. Nekilnojamojo turto įsigijimas	1,00	21%	0																	
A.3. Statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai	-	-	43.863	0	8.749	16.477	13.504	5.133	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A.3.1. Statyba, rekonstravimas ir kapitalinis remontas	1,00	21%	43.863		8.749	16.477	13.504	5.133												
A.3.2. Einamasis remontas	1,00	21%	0																	
A.4. Įranga, įrenginiai ir kitas turtas	-	-	863	0	0	100	100	663	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A.4.1. Baldai	1,00	21%	0																	
A.4.2. Tikslinės transporto priemonės	1,00	21%	0																	
A.4.3. Kompiuterinė technika	1,00	21%	0																	
A.4.4. Programinė įranga	1,00	21%	0																	
A.4.5. Patentai/licencijos/prekių ženklai	1,00	21%	0																	
A.4.6. Mažoji architektūra	1,00	21%	213			100	50	63												
A.4.7. Stebėjimo kameros	1,00	21%	600					600												
A.4.8. Informacinis stendas	1,00	21%	50				50													
A.5. Paslaugos	-	-	2.856	1.003	708	868	194	83	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A.5.1. Projektavimas	1,00	21%	2.202	1.003	575	624														
A.5.2. Techninės, projekto vykdymo priežiūros ir panašios paslaugos	1,00	21%	654		133	244	194	83												
A.5.3. Studijos	1,00	21%	0																	
A.6. Projekto administravimas ir	-	-	424	0	39	131	173	81	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Investicijų, pajamų (išlaidų), finansavimo šaltinio, socialinio ekonominio poveikio pavadinimas		KK	Taikomas PVM %	Iš viso	Ataskaitinio laikotarpio metai														
					Investicijų metai					6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
					1	2	3	4	5										
	<i>vykdymas</i>																		
A.6.1.	Darbo užmokestis projektą administruojantiems asmenims ir komandiruočių išlaidos	1,00	-	0															
A.6.2.	Darbo užmokestis projektą vykdančiams asmenims ir komandiruočių išlaidos	1,00	-	0															
A.6.3.	Projekto administravimo paslaugų pirkimas	1,00	21%	384		36	120	156	72										
A.6.4.	Kitos projekto administravimo ir vykdymo išlaidos (biuro, komunalinės ir panašios paslaugos)	1,00	21%	0															
A.6.5.	Viešinimas	1,00	21%	40		3	11	17	9										
A.6.6.	Auditas	1,00	21%	0															
A.7.	<i>Reinvesticijos</i>	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B.	Pasirengimo veiklų išlaidos	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C.	Apyvartinio kapitalo pokytis	1,00	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C.1.	<i>Trumpalaikis turtas</i>	-	-	0															
C.2.	<i>Trumpalaikiai įsipareigojimai</i>	-	-	0															
C.3.	<i>Grynasis apyvartinis kapitalas</i>	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.	Visos investicijos (A+B+C)	1,00	-	48.006	1.003	9.496	17.576	13.971	5.960	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E.	Investicijų likutinė vertė	1,00	-	21.144	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21.144
F.	Veiklos pajamos, iš viso	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F.1.	<i>Prekių pardavimo pajamos</i>	1,00	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F.2.	<i>Paslaugų suteikimo pajamos</i>	1,00	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F.3.	<i>Finansinės ir investicinės veiklos pajamos</i>	1,00	-	0															
F.4.	<i>Kitos pajamos</i>	1,00	21%	0															
G.	Veiklos išlaidos, iš viso	-	-	2.968	0	0	0	167	201	260	260	260	260	260	260	260	260	260	260
G.1.	<i>Veiklos išlaidos</i>	1,00	-	175	0	0	0	5	10	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
G.1.1.	Žaliavos	1,00	21%	0															
G.1.2.	Darbo užmokesčio išlaidos	1,00	-	0															

Investicijų, pajamų (išlaidų), finansavimo šaltinio, socialinio ekonominio poveikio pavadinimas		KK	Taikomas PVM %	Iš viso	Ataskaitinio laikotarpio metai														
					Investicijų metai					6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
					1	2	3	4	5										
G.1.3.	Elektros energijos išlaidos	1,00	21%	0															
G.1.4.	Turto eksploatavimo išlaidos	1,00	21%	0															
G.1.5.	Šildymo ir kitos komunalinės išlaidos	1,00	21%	0															
G.1.6.	Administravimo išlaidos	1,00	21%	0															
G.1.7.	Viešųjų erdvių apšvietimo išlaidos	1,00	21%	175				5	10	16	16	16	16	16	16	16	16	16	
G.2.	<i>Finansinės ir investicinės veiklos išlaidos</i>	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
G.2.1.	Gautų paskolų (L.3.1.-L.3.2.) palūkanos	1,00	-	0															
G.3.	<i>Kitos išlaidos</i>	1,00	-	2.793	0	0	0	162	191	244	244	244	244	244	244	244	244	244	
G.3.1.	Infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos	1,00	21%	0															
G.3.2.	Reprezentacinių aikščių ir rekreacinės zonos eksploatacija ir einamasis remontas	1,00	21%	2.773				162	191	242	242	242	242	242	242	242	242	242	
G.3.3.	Susisiekimo infrastruktūros eksploatacija ir einamasis remontas	1,00	21%	20						2	2	2	2	2	2	2	2	2	
H.	Mokesčiai (+ neigiama įtaka; - teigiama įtaka investicijų projekto lėšų srautams)	-	-	10.709	211	1.994	3.691	2.969	1.294	55	55	55	55	55	55	55	55	55	
H.1.	<i>Bendra investicijoms tenkančio PVM suma</i>	-	-	<i>10.081</i>	<i>211</i>	<i>1.994</i>	<i>3.691</i>	<i>2.934</i>	<i>1.252</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	
H.1.1.	PVM suma, tinkama finansuoti ES SP lėšomis	-	-	10.082	211	1.958	3.617	2.972	1.324										
H.1.2.	PVM suma, netinkama finansuoti ES SP lėšomis	-	-	-1	0	36	74	-38	-72	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
H.2.	<i>Bendra veiklos pajamoms tenkančio PVM suma</i>	-	-	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	
H.3.	<i>Bendra veiklos išlaidoms tenkančio PVM suma</i>	-	-	<i>623</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>35</i>	<i>42</i>	<i>55</i>	<i>55</i>	<i>55</i>	<i>55</i>	<i>55</i>	<i>55</i>	<i>55</i>	<i>55</i>	<i>55</i>	
H.3.1.	PVM suma, tinkama finansuoti ES SP lėšomis	-	-	0															
H.3.2.	PVM suma, netinkama finansuoti ES SP lėšomis	-	-	623	0	0	0	35	42	55	55	55	55	55	55	55	55	55	
H.4.	<i>Bendra mokėtinų akcizo mokesčių suma</i>	-	-	<i>0</i>															
H.5.	<i>Bendra mokėtinų mūito</i>	-	-	<i>0</i>															

Investicijų, pajamų (išlaidų), finansavimo šaltinio, socialinio ekonominio poveikio pavadinimas	KK	Taikomas PVM %	Iš viso	Ataskaitinio laikotarpio metai															
				Investicijų metai					6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
				1	2	3	4	5											
<i>mokesčių suma</i>																			
J.																			
Grynosios veiklos pajamos	-	-	29.830	-1.003	-9.496	17.576	14.138	-6.161	-260	-260	-260	-260	-260	-260	-260	-260	-260	-260	20.884
K.																			
Prašomas finansavimas	-	-	40.802	852	7.925	14.639	12.029	5.357	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>K.1. ES struktūrinės paramos lėšos</i>	-	-	40.802	852	7.925	14.639	12.029	5.357	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>K.1.1. Europos regioninės plėtros fondas (ERPF)</i>	-	-	40.802	852	7.925	14.639	12.029	5.357											
<i>K.1.2. Europos socialinis fondas (ESF)</i>	-	-	0																
<i>K.1.3. Sanglaudos fondas (SF)</i>	-	-	0																
<i>K.2. LR bendrojo finansavimo lėšos</i>	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>K.2.1. ERPF bendrojo finansavimo lėšos</i>	-	-	0																
<i>K.2.2. ESF bendrojo finansavimo lėšos</i>	-	-	0																
<i>K.2.3. SF bendrojo finansavimo lėšos</i>	-	-	0																
<i>K.3. Specialiosios programos lėšos, skirtos padengti netinkamą finansuoti PVM</i>	-	-	0																
L.																			
Nuosavos lėšos	-	-	7.204	151	1.399	2.584	2.123	947	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>L.1. Viešosios lėšos</i>	-	-	7.204	151	1.399	2.584	2.123	947	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>L.1.1. Valstybės biudžeto lėšos</i>	-	-	3.600	75	699	1.292	1.061	473											
<i>L.1.2. Savivaldybės biudžeto lėšos</i>	-	-	3.604	76	700	1.292	1.062	474											
<i>L.2. Privačios lėšos</i>	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>L.2.1. Nuosavos lėšos</i>	-	-	0																
<i>L.3. Paskolos</i>	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>L.3.1. Paskolos iš Europos investicijų banko</i>	-	-	0																
<i>L.3.3. Paskolų grąžinimai (išskyrus palūkanas)</i>	-	-	0																
M.																			
Finansavimas, iš viso	-	-	48.006	1.003	9.324	17.223	14.152	6.304	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

Projekto viešųjų lėšų suvestinė pateikta 24 lentelėje.

24 lentelė. Projekto įgyvendinimo viešųjų lėšų suvestinė

Projekto viešųjų lėšų suvestinė, tūkst. Lt	Laikotarpis (pradžios ir pabaigos metai)	Negrąžintina parama (K.)	
		suma	GDV
Per projekto investicijų laikotarpį	1 - 5	40 802	34 739
Per projekto ataskaitinį laikotarpį (išskyrus projekto investicijų laikotarpį)	6 - 15	0	0
		Viešųjų lėšų poreikis (L.1.)	
		suma	GDV
		7 204	6 133
		0	0

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

Kaip matyti 24 lentelėje, projektui įgyvendinti reikalingos tinkamos finansuoti išlaidos sudaro 48 006 tūkst. Lt. 85 proc. šių išlaidų (40 802 tūkst. Lt) padengs negrąžintina parama, kitą dalį (7 204 tūkst. Lt) lygiomis dalimis dings Plungės rajono savivaldybės administracija savo lėšomis ir valstybės biudžetas. Plungės rajono savivaldybės administracija taip pat turės apmokėti projekto metu sukurtos infrastruktūros išlaikymo išlaidas, kurios siekia 2 968 tūkst. Lt per projekto vertinimo laikotarpį.

Pagrindiniai projekto finansinės analizės rodikliai pateikti 25 lentelėje.

25 lentelė. Projekto įgyvendinimo finansinės analizės rodikliai

Finansinė grynoji dabartinė vertė investicijoms - FGDV(I)	-32 612
Finansinė vidinė grąžos norma investicijoms - FVGN(I)	Neigiama
Investicijų (D.) GDV	40 915
Investicijų likutinės vertės (E.) GDV	10 171
Veiklos pajamų (F.) GDV	0
Veiklos išlaidų (G.1.) GDV	109
Veiklos išlaidų (G.3.) GDV	1 759
Finansinis naudos ir išlaidų santykis - FNIS	0,00
Finansinis gyvybingumas	Ne
Finansinė grynoji dabartinė vertė kapitalui - FGDV(K)	2 169
Finansinė vidinė grąžos norma kapitalui - FVGN(K)	7,44%

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

FGDV (I) rodiklis parodo projekto naudą, išreikštą dabartine pinigų verte. Projekto atveju FGDV yra <0 , diskontuoti projekto grynujų pajamų srautai nepadengia diskontuotų investicijų ir projektas per projekto ataskaitinį laikotarpį finansiškai neatsiperka, todėl jį įgyvendinant finansinė nauda nebus gauta.

FVGN (I) – diskonto norma, kuriai esant investicijų, investicijų likutinės vertės, veiklos pajamų ir veiklos išlaidų pinigų srautų grynoji dabartinė vertė lygi nuliui. Jeigu FVGN didesnė už rinkoje esančią palūkanų normą, projektas duos didesnę naudą už lėšų skolinimosi išlaidas. Šio

projekto įgyvendinimo atveju FVGN (I) yra neigiama, tačiau tai nereiškia, kad projektas neefektyvus – jis duos socialinę ekonominę naudą.

FNIS rodiklis skaičiuojamas, kai iš projekto gaunama pajamų. Projekto atveju $FNIS < 1$ – tai rodo, kad projekto finansinė nauda yra mažesnė už išlaidas ir gaunamos pajamos yra labai mažos – jų išvis nėra, yra tik išlaidų sutaupymai.

FGDV (K) rodiklis parodo, kokią finansinę naudą per projekto ataskaitinį laikotarpį sukuria jo savininko investuotas kapitalas. Šiuo atveju projekto savininkas, investuojantis savo kapitalą, yra Plungės rajono savivaldybės administracija ir valstybė. Tiek savivaldybė, tiek valstybė prie projekto prisideda savo biudžeto lėšomis vienodomis dalimis. Šio projekto $FGDV(K) > 0$, todėl projekto savininkui naudinga įgyvendinti šį projektą, nes projekto pinigų srautai padengia į jį investuotą kapitalą.

FVGN (K) vertinama kartu su **FGDV (K)**. FVGN(K) yra didesnė už rinkoje nustatytą palūkanų normą (pagal ECB duomenis Lietuvoje 2013 m. lapkričio mėn. rinkoje nustatyta palūkanų norma siekė 3,99 proc.), todėl projektas duos didesnę naudą nei yra kapitalo skolinimosi išlaidos.

4.2.3. Pasirinkto optimalaus sprendimo naudos įvertinimas

Projekto metu numatomos investicijos viešiesiems poreikiams tenkinti naudojamo turto atnaujinimui. Atsižvelgiant į projekto problematiką bei šių problemų sprendimo būdus, labiausiai tikėtinas projekto ekonominis socialinis poveikis. Ekonominis socialinis projekto poveikis siejamas su Plungės miesto viešosios infrastruktūros ir gyvenamosios aplinkos pagerėjimu:

- **Nauda miestui, regionui padidėjus vietos verslininkų sukuriama pridėtinei vertei.** Projekto metu sutvarkius, įrengus ir Plungės miesto gyventojų poreikiams pritaikius viešąją infrastruktūrą, suaktyvės bendruomenės kultūrinė, sporto, socialinė ir kitokia veikla, plėsis laisvalaikio praleidimo galimybės. Įvertinus tai, kad daugiausiai investuojama į miesto centro viešosios infrastruktūros gerinimą bei miesto rekreacinės zonos pritaikymą laisvalaikio praleidimo formoms, tokia kompleksinė miesto plėtra *didins vietos verslininkų sukuriamą pridėtinę vertę, padės pritraukti į Plungę įvairių verslo sričių investuotojus*, bus sukurtos naujos darbo vietos ir mažės nedarbas.

- **Nauda miestui, regionui sumažėjus nusikalstamumui.** Pagerėjusi Plungės miesto gyvenamoji aplinka, didesnis laisvalaikio praleidimo galimybių pasirinkimas, suaktyvėjusi bendruomenės kultūrinė, sporto, socialinė ir kitokia veikla bei planuojamos pritraukti verslo investicijos ir lėšos skatins gyventojų, ypač paauglių, užimtumą, kultūrinę savirealizaciją. Vietos gyventojų įtraukimas į įvairias laisvalaikio užimtumo alternatyvas, jų bendruomeninio aktyvumo, veiklumo ir socialumo skatinimas bei turiningo laisvalaikio užtikrinimas *mažins gyventojų, ypač paauglių, nusikalstamumo lygį*.

- **Nauda miestui, regionui sumažėjus emigracijai ir pagerėjus gyvenimo kokybei.** Įgyvendinus projektą bus pagerinta Plungės miesto gyvenamoji ir rekreacinė aplinka, vykdoma laisvalaikio praleidimo galimybių plėtra, suaktyvės bendruomenės kultūrinė, sporto, socialinė ir kitokia veikla, mažės nusikalstamumas, aplinkos tarša, o pagerėjusios vietos verslininkų verslo

sąlygos bei pritrauktos naujos įvairių verslo sričių investicijos sukurs papildomas darbo vietas. Tokia kompleksinė miesto plėtra *mažins Plungės miesto gyventojų emigraciją ir gerins gyvenimo kokybę Plungės mieste.*

- **Padidėjusi miesto, regiono nekilnojamojo turto vertė.** Įgyvendinus projektą bus pagerinta Plungės miesto gyvenamoji bei rekreacinė aplinka, pagerės gyvenimo kokybė, mažiau gyventojų emigruos iš Plungės miesto, bus pritrauktos verslo investicijos, sukurtos naujos darbo vietos, mažės nusikalstamumas ir aplinkos tarša, todėl *didės Plungės miesto nekilnojamojo turto vertė.*

- **Nauda valstybei paslaugų tiekėjams ir darbų rangovams sumokėjus PVM mokestį.**

- **Projekto metu infrastruktūros savininko – Plungės rajono savivaldybės – sukurto turto likutinė vertė.**

Projekto metu bus sprendžiamos socialinės problemos: gerės gyvenimo kokybė, mažės emigracija, nedarbas ir socialinė atskirtis Plungės mieste.

Projekto metu bus sprendžiamos ekonominės problemos: mažės Plungės miesto gyvenamosios aplinkos atsilikimas nuo didesnių šalies miestų, didės vietos verslininkų sukuriama pridėtinė vertė, bus pritraukiamos naujos verslo investicijos, didės nekilnojamojo turto vertė.

Bendrai projekto metu numatomos vykdyti investicijos gerins ***gyvenimo kokybės rodiklį Plungės mieste***, kuris priskiriamas mažesnių miestų teritorijai Lietuvoje. Geriausiai gyvenimo kokybės pasikeitimą Plungės mieste atspindėtų vietos gyventojų apklausos, atliktos prieš vykdant projektus ir pasibaigus projektams (pokyčių įvertinimas po investicijų).

4.3. Kompleksinės plėtros projektų įgyvendinimo planas

Šiame galimybių studijos poskyryje pristatomos visų kompleksinės plėtros projektų veiklos, kurios vykdomos iki ir po projekto finansavimo sutarties pasirašymo. Iki finansavimo sutarties pasirašymo atliekamos veiklos vadinamos parengiamosiomis projekto veiklomis (išskyrus projektavimo veiklas), o po sutarties pasirašymo įgyvendinamos veiklos – pagrindinėmis projekto veiklomis.

Prieš teikiant dokumentus paramai iš ES struktūrinių fondų gauti, Plungės rajono savivaldybės administracija turės paskelbti pagrindinių Plungės miesto kompleksinės plėtros projektų architektūrinių – urbanistinių idėjų konkursus (parengiamosios projekto veiklos).

Gavus finansavimą iš ES struktūrinių fondų, pradedamos įgyvendinti pagrindinės projektų veiklos: projektavimo ir kitų inžinerinių paslaugų teikimas, rangos darbai.

Numatant projektų veiklas atsižvelgta į šiuos pagrindinius veiksnius: būtina užtikrinti, kad projektuose numatytos veiklos apimtų visų projektų įgyvendinimui būtinų procesų spektrą; kiekviena veikla turi turėti aiškiai apibrėžtus įgyvendinimo rėmus, t. y. laikotarpį, logišką seką (kuri veikla po kurios gali būti įgyvendinta) bei galimybę būti išmatuotai (kontrolės taškai); kiekviena veikla yra būtina projekto įgyvendinimui.

Projekto veikloms įvykdyti reikalingų darbų trukmė suplanuota remiantis analogiškų projektų patirtimi.

Parengiamosios projekto veiklos:

Architektūrinių – urbanistinių idėjų konkursai. Siekiant užtikrinti tinkamą identifiкуotų kompleksinės plėtros projektų suderinimą su visuomene bei viešinimą, turėtų būti skelbiami projektų (teritorijų tvarkymo) architektūrinės – urbanistinės idėjos konkursai. Konkursų tikslas – sukurti vystytinų objektų urbanistinius modelius, kurie būtų lengvai pritaikomi gyventojų bendruomeniniams poreikiams tenkinti. Dalyvaudamos konkurse bendrovės turėtų atsižvelgti į anksčiau rengtus priešprojektinius pasiūlymus, įvertinti šioje galimybių studijoje pateiktą informaciją ir šios informacijos pagrindu parengti minėtų objektų architektūrinius sprendimus.

Šiuo metu nustatyta, kad idėjų konkursus tikslinga rengti bent Laisvės alėjos sutvarkymo ir Babrungo slėnio estrados su prieigomis sutvarkymo projektams, tačiau Plungės rajono savivaldybės administracija turėtų dar kartą peržiūrėti kompleksinės plėtros projektus bei nustatyti architektūrinių-urbanistinių idėjų konkursų apimtį (pvz., rengėjai siūlo tokius konkursus rengti visų rekreacinių bei reprezentacinių zonų sutvarkymo projektams).

Remiantis architektūrinių konkursų rengimo patirtimi, planuojama, kad ši veikla gali trukti iki 1 metų.

Pagrindinės projektų įgyvendinimo veiklos:

Projektavimo darbai ir projekto ekspertizė. Remiantis LR Statybos įstatymu (Žin., 2013, Nr. I-1240), statant naują ypatingą ar neypatingą statinį privaloma parengti statybos projektą. Statant naują statinį yra būtina atlikti projekto ekspertizę, t. y. įvertinimą, kaip statinio projekte yra įgyvendinti reglamente (ES) Nr. 305/2011 nustatyti esminiai statinių reikalavimai, taip pat kitų įstatymų ir teisės aktų, normatyvinių statybos techninių dokumentų ir privalomųjų statinio projekto rengimo dokumentų reikalavimai. Remiantis panašių projektų įgyvendinimo patirtimi, statybos projekto rengimo ir ekspertizės atlikimas gali trukti iki 6 mėn.

Rangos darbai. Numatoma atnaujinti, modernizuoti ir įrengti apie 16 objektų. Dėl didelės apimties aktualu juos išskaidyti į kelis etapus:

Etapas	Projekto pavadinimas	Preliminarus lėšų poreikis rangos darbams, Lt
I etapas	Babruno slėnio estrados su prieigomis sutvarkymas	10 387 080
	Laisvės alėjos sutvarkymas	3 747 400
	Vytauto gatvės sutvarkymas	3 020 480
	Čiurlionio skvero sutvarkymas	322 070
	I etapas, VISO	17 477 030
II etapas	Plungės miesto centrinio stadiono rekonstrukcija	6 009 400
	Autobusų stoties aplinkos sutvarkymas	686 400
	Skvero su prieigomis prie Babruno upės krioklio sutvarkymas	1 135 600
	Irkavimo bazės ir jos prieigų sutvarkymas	2 394 000
	Lurdo atnaujinimas	926 740
	Palankės kūdrų su prieigomis teritorijos sutvarkymas	2 231 400
	Paprūdžio gatvės su prieigomis sutvarkymas	2 273 530
	II etapas, VISO	15 657 070
III etapas	Babruno upės ir Gandingos HE „Plungės jūros“ aplinkos ir prieigų sutvarkymas	6 397 700
	Miesto centrinės aikštės prieigų sutvarkymas	597 900
	Miesto centrinės dalies saugumo didinimas (vaizdo kameros)	600 000

Etapas	Projekto pavadinimas	Preliminarus lėšų poreikis rangos darbams, Lt
	Centrinės dalies dviračių tinklų sistemos sukūrimas	3 250 000
	Birutės gatvės tilto remontas	745 800
	III etapas, VISO	11 591 400
	VISO	44 725 500

Konkretūs rangos darbai prie kiekvienos objekto kartu su rangos darbų preliminarių skaičiavimų pagrindimu pateikiami 3 priede.

Darbus gali vykdyti keli rangovai, tačiau visi darbai gali būti atliekami lygiagrečiai. Planuojama, kad rangos darbai gali būti įgyvendinti per 4 metus.

Statinio projekto vykdymo priežiūra yra statytojo (užsakovo) organizuota projektuotojo atliekama statybos priežiūra, kurios tikslas – kontroliuoti, kad statinys būtų statomas pagal statinio projektą ir kad būtų įgyvendinti projekte sukurti statinio architektūriniai sprendimai. Statinio projekto vykdymo priežiūra yra privaloma statant, rekonstruojant, kapitališkai remontuojant ypatingą statinį ar statinį saugomoje teritorijoje. Ši veikla truks tiek pat laiko, kiek bus atliekami rangos darbai.

Statinio statybos techninė priežiūra yra statytojo (užsakovo) organizuota statinio statybos priežiūra, kurios tikslas – kontroliuoti, ar statinys statomas pagal statinio projektą ir atitinka statybos rangos sutarties (kai statyba vykdoma rangos būdu), įstatymų, kitų teisės aktų, taip pat normatyvinių statybos techninių dokumentų, normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimus. Statinio statybos techninė priežiūra yra privaloma. Veiklos trukmė sutampa su rangos darbų trukme.

Projekto viešinimo ir/ar administravimo paslaugos. Projekto įgyvendinimo metu atliekamos viešinimo veiklos, informuojant visuomenę apie projektą bei jo finansavimo šaltinius. Viešinimo paslaugų trukmė priklauso nuo pasirinktų viešinimo priemonių. Projekto administravimo veikla trunka visą projekto įgyvendinimo laikotarpį nuo finansavimo sutarties pasirašymo datos iki projekto įgyvendinimo pabaigos. Pagrindinis šios veiklos tikslas – užtikrinti sėkmingą, kokybišką ir efektyvų projekto įgyvendinimą, pasiekiant projekte apibrėžtus rezultatus numatytu laiku bei suplanuoto biudžeto ribose.

Atsižvelgiant į pagrindines kiekvieno kompleksinio projekto veiklas, 26 lentelėje pateikiamas preliminarus kiekvieno projekto įgyvendinimo planas, įvertinus parengiamąsias ir pagrindines projekto įgyvendinimo veiklas.

26 lentelė. Kompleksinės plėtros projektų įgyvendinimo planas

Veiklos pavadinimas	0 metai				I metai				II metai				III metai				IV metai				V metai			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
	I etapas:																							
Parengiamosios projektų veiklos																								
Architektūrinių-urbanistinių idėjų konkursai																								
Pagrindinės projektų įgyvendinimo veiklos																								
Projektavimo darbai ir projektų ekspertizės																								
Rangos darbai																								
Statinių projekto vykdymo priežiūra																								
Statinių statybos techninė priežiūra																								
Viešinimo ir/ar administravimo paslaugos																								
	II etapas:																							
Parengiamosios projektų veiklos																								
Architektūrinių-urbanistinių idėjų konkursai																								
Pagrindinės projektų įgyvendinimo veiklos																								
Projektavimo darbai ir projektų ekspertizės																								
Rangos darbai																								
Statinių projekto vykdymo priežiūra																								
Statinių statybos techninė priežiūra																								
Viešinimo ir/ar administravimo paslaugos																								
	III etapas:																							
Parengiamosios projektų veiklos																								
Architektūrinių-urbanistinių idėjų konkursai																								
Pagrindinės projektų įgyvendinimo veiklos																								
Projektavimo darbai ir projektų ekspertizės																								
Rangos darbai																								

Veiklos pavadinimas	0 metai				I metai				II metai				III metai				IV metai				V metai			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Statinių projekto vykdymo priežiūra																								
Statinių statybos techninė priežiūra																								
Viešinimo ir/ar administravimo paslaugos																								

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

4.4. Pagrindiniai reikalavimai darbams ir paslaugoms

Pagrindiniai reikalavimai tiekėjų kvalifikacijai, darbams ir paslaugoms bus nustatomi viešųjų pirkimo konkursų dokumentuose. Projektavimo, projektų vykdymo priežiūros, techninės priežiūros, statybos darbų vykdytojai privalės pateikti kvalifikacijos atestatus. Rangovams bus nustatomi reikiamos patirties reikalavimai atliekant panašaus pobūdžio darbus bei jų metinei apyvartai.

Pagrindiniai reikalavimai:

1. Techninių projektų rengimas ir statinio projekto vykdymo priežiūra. Tiekėjams bus keliami reikalavimai ankstesnių metų apyvartai; parengtų projektų skaičiui; jie privalės turėti LR aplinkos ministerijos išduotą atestatą, leidžiantį vykdyti projektavimo, statinio projekto vykdymo priežiūros darbus.

Įgyvendinant projektus, jų vykdymo priežiūra bus atliekama vadovaujantis STR 1.09.04:2002 „Statinio projekto vykdymo priežiūra“. Vadovaujantis šiuo dokumentu, statybos metu statinio projekto vykdymo priežiūrą statinio projektuotojo pavedimu atliks statinio projekto rengėjas pagal statytojo ir statinio projektuotojo statinio projekto vykdymo priežiūros sutartį. Statytojas turės teisę sudaryti statinio projekto vykdymo priežiūros darbo sutartį su projektavimo įmone (turinčia atestuotą statinio projekto vykdymo priežiūros vadovą) ar fiziniu asmeniu (turinčiu statinio projekto vykdymo priežiūros vadovo atestatą), kurie nėra šio statinio projektuotojai tik STR 1.09.04:2002 numatytais atvejais.

Statinio projekto vykdymo priežiūros vadovą samdys statytojas arba projektuotojas, t. y. tas, kas skyrė ar pasamdė statinio projekto vadovą.

Statinio projekto vykdymo priežiūros vadovo veikla ir atsakomybė prasidės nuo jo paskyrimo į šias pareigas dienos ir truks iki to laiko, kada statinys bus pripažintas tinkamu naudoti. Statinio projekto vykdymo priežiūros vadovo nurodymai yra privalomi statinio statybos vadovui. Statinio projekto vykdymo priežiūros vadovas privalės:

- parengti statinio projekto vykdymo priežiūros sutartį;
- vadovauti patvirtintai statinio projekto vykdymo priežiūros grupei ir jai atstovauti;
- sutartyje numatytu laiku ir tvarka lankytis statybvietyje, stebėti statybos eigą ir spręsti su statinio projekto įgyvendinimu susijusius klausimus;
- tikrinti, ar statinys statomas laikantis statinio projekto sprendinių ir techninių specifikacijų reikalavimų;
- organizuoti pastebėtų statinio projekto klaidų taisymą;
- į statybos darbų žurnalą surašyti atliktų statybos darbų neatitikimus statinio projektui, taip pat nurodymus bei reikalavimus, reikalingus tiems neatitikimams ištaisyti;
- raštu kreiptis į savivaldybės administraciją, reikalaujant sustabdyti statybos darbus, ir apie tai įrašyti statybos darbų žurnale, jei:
 - statomas statinys neatitinka statybos leidime nurodytų statinio ploto ir tūrio matmenų bei statinio paskirties reikalavimų;

- nustatoma, kad statytojas (užsakovas) arba rangovas pažeidė statinio projekto sprendinius, taip pat normatyvinių statybos techninių dokumentų, normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimus;

- paaiškėja statinio projekto klaidos, dėl kurių iškilo statinio avarijos grėsmė;
- tikrinti, ar surašyti paslėptų statybos konstrukcijų ir paslėptų statybos darbų priėmimo, statinio inžinerinių sistemų, technologinių inžinerinių sistemų išbandymo aktai;
- dalyvauti komisijoje pripažįstant statinį tinkamu naudoti ir kartu su kitais komisijos nariais pasirašyti statinio pripažinimo tinkamu naudoti aktą, jei pastatytas statinys atitinka statinio projektą.

2. Projektų ekspertizė. Iš tiekėjų bus reikalaujama pateikti galiojantį atestatą, suteikiantį teisę atlikti statinio projekto ekspertizę. Techninių projektų ekspertizė turės būti atlikta vadovaujantis statybos techniniame reglamente STR 1.06.03:2002 „Statinio projekto ekspertizė ir statinio ekspertizė“ nurodytais reikalavimais, LR Statybos įstatymu, teritorijų planavimo įstatymu, STR 1.05.06:2002 „Statinio projektavimas“, kitų statybos teisės aktų, standartų, statybos ir specialiųjų privalomųjų normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimais.

3. Statybos, remonto darbai. Projektų statybos ir rekonstrukcijos darbai bus pradėti tik po to, kai statytojas (užsakovas) nustatytą tvarka gaus ir, tuo atveju, kai statybos darbai vykdomi rangos būdu, perduos rangovui šiuos dokumentus:

- statybos leidimą;
- nustatyta tvarka parengtą ir patvirtintą statinio projektą (jei pagal rangos sutartį jį rengia statytojas (užsakovas)) ar nekilnojamosios kultūros paveldo vertybės tvarkymo statybos darbų projektą. Darbo projektas gali būti pateiktas kaip vientisas dokumentas arba atskirais sprendiniais skirtingu laiku pagal statytojo (užsakovo), projektuotojo ir rangovo suderintą kalendorinį grafiką;
- statybvietės perdavimo ir priėmimo aktą (kai rangovas ją priėmė) su nustatytais priedais (tarp jų turi būti iki akto pasirašymo dienos statytojo (užsakovo) atliktų paruošiamųjų darbų įvykdymo dokumentai, kuriuose būtina nurodyti atliktų darbų trūkumus, jei jų yra);
- statinių architektūrinius reikalavimus;
- statybos darbų žurnalą.

Statybos, rekonstrukcijos darbų pradžia bus laikoma į statybos darbų žurnalą įrašyta diena, kai rangovas po statybvietės priėmimo iš statytojo (užsakovo) pradėjo vykdyti bet kuriuos statybos darbus. Statinio ar jo dalies statybos darbų pabaiga bus laikoma diena, kai bus užbaigti visi statinio projekte numatyti statybos darbai, o statinio ar jo dalies statybos pabaiga – diena, kai statinys ar jo dalis nustatyta tvarka pripažįstamas tinkamu naudoti.

4. Techninė priežiūra. Projektų rekonstrukcijos, įrengimo darbų įgyvendinimo techninė priežiūra bus atliekama vadovaujantis STR 1.09.05:2002 „Statinio statybos techninė priežiūra“. Statinio statybos techninė priežiūra yra nuo statinio statybos pradžios iki statinio pripažinimo tinkamu naudoti statytojo organizuota statinio statybos priežiūra, kurios tikslas – prižiūrėti, ar statinys statomas pagal statinio projektą, taip pat statybos rangos sutarties (kai statyba vykdoma rangos būdu), įstatymų, kitų teisės aktų, normatyvinių statybos techninių dokumentų, normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimus. Statinio statybos techninė

priežiūra yra privaloma nepriklausomai nuo finansavimo šaltinių bei statinio nuosavybės formų, išskyrus I grupės nesudėtingus statinius.

Statytojas (užsakovas) techninei priežiūrai atlikti, LR Viešųjų pirkimų įstatymo numatytu būdu, samdys statinio statybos techninį prižiūrėtoją – juridinį asmenį, sudarant su juo techninės priežiūros sutartį. Bendrosios statinio statybos techninės priežiūros rangovas, su kuriuo statytojas sudarys techninės priežiūros sutartį, privalės sudaryti darbo sutartį su jo parinktu atestuotu statinio statybos techniniu prižiūrėtoju, t. y. bendrosios statinio statybos techninės priežiūros vadovu.

Atstovaudamas statytojui statinio statybos techninis prižiūrėtojas vadovaus konkrečiam statinio statybos techninei priežiūrai, atliks statinio statybos bendrųjų statybos darbų bendrosios techninės priežiūros vadovo funkcijas, koordinuos specialiąją statinio statybos techninę priežiūrą, jos vadovų veiklą ir pagal kompetenciją atsakys už pastatyto statinio normatyvinę kokybę. Statinio statybos techninis prižiūrėtojas privalės:

- prižiūrėti, kad statybos darbai būtų atliekami pagal statinio projektą;
- tikrinti statybos metu naudojamų statybos produktų bei įrenginių kokybę ir neleisti jų naudoti, jeigu jie neatitinka statinio projekto, normatyvinių statybos techninių dokumentų, normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimų, taip pat jei nepateikti statybos produktų kokybę patvirtinantys dokumentai;
- tikrinti atliktų statybos darbų kokybę bei mastą, informuoti statytoją (užsakovą) apie atliktus statybos darbus, kurie neatitinka statinio normatyvinės kokybės reikalavimų;
- tikrinti ir priimti paslėptus statybos darbus ir paslėptas statinio konstrukcijas, dalyvauti išbandant ir pripažįstant tinkamais naudoti inžinerinius tinklus, inžinerines sistemas, įrenginius, konstrukcijas;
- kartu su rangovu rengti statinio pripažinimo tinkamu naudoti dokumentus ir dalyvauti procese statinį pripažįstant tinkamu naudoti.

5. Pagalbinės ir privalomos projekto veiklos. Nustatant tiekėjų atrankos kriterijus pagalbinėms ir privalomoms projekto veikloms, bus reikalaujama turėti patirties, dalyvaujant ES struktūrinių fondų finansuojamuose projektuose, jų administravime, viešime, ir turėti auditoriaus sertifikatą, leidžiantį atlikti tam tikras paslaugas.

Projektų viešinimo veikla bus skirta pristatyti vykdomą projektą, jo veiklas, projekto teikiamą naudą, gerą patirtį ir rezultatus tikslinėms grupėms ir visuomenei, pabrėžiant, kad projektas yra finansuojamas iš ES fondų.

Viešinant projektą galima visuomenės informavimo priemonėse išplatinti informacinius pranešimus, o rangos darbų vietose pastatyti informacinius standus, kurie atlikus rekonstrukcijos darbus, būtų pakeisti į nuolatinius aiškinamuosius standus.

Informaciniuose stenduose nurodomas projekto pavadinimas ir pateikiamas ES struktūrinės paramos ženklas su fondu, iš kurio yra skiriamos lėšos projektui įgyvendinti, ženklu. ES struktūrinės paramos ženklas turi užimti ne mažiau nei 25,0 proc. informacinio stendo ploto. Stende nurodomas darbų rangovas ir darbus prižiūrinti įstaiga, projekto darbų pradžios ir planuojamos pabaigos datos.

Aiškinamuosiuose stenduose nurodomas projekto pavadinimas, pateikiamas ES struktūrinės paramos ženklas su fondu, iš kurio yra skiriamos lėšos projektui įgyvendinti, ženklu. ES struktūrinės paramos ženklas turi užimti ne mažiau nei 25,0 proc. informacinio stendo ploto. Aiškinamasis stendas turi būti pastatytas projektui baigiantis ir privalo stovėti ne mažiau nei 5 metus nuo projekto įgyvendinimo pabaigos.

Už prekių, paslaugų ir darbų kokybę bus atsakingas kiekvienas tiekėjas. Visi tiekėjų veiksmai, galintys įtakoti projekto eigą ar rezultatus, bus suderinami su perkančiąja organizacija. Paslaugų tiekėjai, bendraudami su perkančiąja organizacija, paskirs atsakingus asmenis, kurie bus atsakingi už darbų organizavimą.

Projekto koordinavimui Plungės rajono savivaldybė skirs savo specialistus, kurie bus atsakingi už projekto administracinio personalo, partnerių, tiekėjų, įgyvendinančios institucijos ir suinteresuotų grupių komunikacijos proceso valdymą.

Paslaugų kokybę padės užtikrinti prekių, paslaugų, darbų atlikimo sutartys, kuriose bus numatytos visų šalių teisės, pareigos, atsakomybė už sutartinių įsipareigojimų nevykdymą arba netinkamą jų vykdymą.

4.5. Projektų įgyvendinimo procesų valdymas

Valdant projektą būtina nustatyti laiko ir išteklių ribas, skrupulingai planuoti ir griežtai laikytis išteklių naudojimo ir projekto įgyvendinimo grafiko. Taigi, projekto valdymas – atsakingas, laikui imlus ir kruopštumo reikalaujantis darbas. Plungės miesto kompleksinės plėtros projektams įgyvendinti bus formuojamos projektų valdymo komandos, kurių funkcijos bus:

- užtikrinti sėkmingą ir tinkamą projekto vykdymą;
- vertinti projekto rezultatus ir skatinti jų sklaidą;
- vertinti lėšų panaudojimo tikslingumą;
- vertinti projekto ataskaitas;
- kontroliuoti projektą administruojantį ir vykdančią personalą.

Projekto valdymo komanda susidės iš projekto vadovo ir projekto finansininko bei, esant poreikiui, projekto koordinatoriaus. Projektus valdys kompetentingi projektų pareiškėjo - Plungės rajono savivaldybės administracijos - darbuotojai. Kiekvieno kompleksinės plėtros projekto įgyvendinimo valdymui bus formuojamos atskiros valdymo komandos, sudarytos iš atitinkamų skyrių darbuotojų.

27-toje lentelėje pateikiamos kiekvieno projekto valdymo komandos nario funkcijos ir atsakomybės.

27 lentelė. Projekto valdymo komandos narių funkcijos ir atsakomybės

Pareigos	Funkcijos ir atsakomybės
Projekto vadovas	Projekto vykdymo stebėjimas, bendravimas su atitinkamomis institucijomis, reikiamos informacijos teikimas, projekto vykdytojų darbo kontrolė, ataskaitų rengimas. Taip pat atstovavimas projekto vykdytojo organizacijai ir pačiam

Pareigos	Funkcijos ir atsakomybės
	projektui, laiko ir išteklių naudojimo planavimas, projekto komandos ir rangovų darbų organizavimas ir koordinavimas, projekto komandos, pasiektų rezultatų vertinimas, atsiskaitymas už projekto įgyvendinimo eigą, pasiektus rezultatus. Atsakomybė – projekto eiga ir kokybė.
Projekto finansininkas	Projekto finansinės apskaitos tvarkymas, apskaitos duomenų ir dokumentų atitikimas buhalterinės apskaitos tvarkymo ir kitų teisės aktų reikalavimams, projekto išlaidų deklaracijų ir kitų su projekto įgyvendinimu susijusių finansinių dokumentų rengimas, informacijos ir pasiūlymų dėl projekto įgyvendinimo teikimas projekto vadovui, atsiskaitymų, apskaitos ir pan., su projekto įgyvendinimu susijusių ataskaitų ir kitų reikalingų dokumentų rengimas ir pasirašymas bei kitos funkcijos. Atsakomybė – tinkamas projekto finansų panaudojimas ir atskaitomybė.
Projekto koordinatorius	Projekto vadovo pavedimų, susijusių su projekto įgyvendinimu, vykdymas, informacijos ir dokumentų rinkimas, rengimas ir teikimas turinčioms teisę gauti tokią informaciją institucijoms ir asmenims, projekto įgyvendinimo ataskaitų ir kitų su projekto įgyvendinimu susijusių dokumentų parengimas, projekto įgyvendinimo tarpinių ir galutinių ataskaitų teikimas vidaus auditą atliekančioms institucijoms, kitų projekto vadovo pavestų, su projekto įgyvendinimu susijusių, užduočių vykdymas. Projekto koordinatorius atsako už tinkamą projekto veiklų koordinavimą ir laiku bei kokybiškai įvykdytas projekto vadovo pavestas užduotis.

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

Sudėtingų projektų valdymo metu į projektų procesų valdymą galima įtraukti šiuos specialistus:

- rangos darbų priežiūros specialistas, kuris būtų atsakingas už rangos darbų vykdymo organizavimą, priežiūrą, kontrolę, darbų atlikimo laiko planavimą, kokybės užtikrinimą ir pan.;
- tvarkaraščio ir planų stebėtojas, kuris būtų atsakingas už planų įvykdymo stebėjimą, priešasčių, dėl kurių neįvykdomi užsibrėžti dienos planai, fiksavimą, kitos panašios informacijos rinkimą ir perdavimą vadovui;
- trukmės ir biudžeto priežiūros specialistas. Šis specialistas atsakingas už projektų lėšų panaudojimą, vadovo informavimą apie per dideles išlaidas ir pasiūlymų teikimą, kad ateityje nebūtų tokių nenumatytų viršijimų. Tačiau, jei biudžetas neišvengiamai viršijamas, specialistas turi pateikti informaciją, kodėl išnaudota daugiau lėšų, negu buvo planuota;
- kiti specialistai.

V. RIZIKOS ĮVERTINIMAS

5.1. Rizikos analizė

Kiekvienas ateityje realizuojamas projektas susiduria su išorinės aplinkos neapibrėžtumo sąlygojama rizika. Taigi, šiame skyriuje rizikoms įtaką darantys veiksniai sugrupuojami į homogenines grupes. Projekto rizikos išskirtos įvertinus projekto veiklą ir jų įgyvendinimo specifiškumą. Galimos šios projekto rizikų grupės :

- statybos rizikų grupė;
- tinkamumo rizikų grupė;
- paklausos rizikų grupė;
- makroekonominių rizikų grupė;
- projekto tęstinumo rizikų grupė.

Statybos rizikų grupė. Šios grupės rizikos būdingos projektams, kurių įgyvendinimo metu bus vykdomi rekonstrukcijos, remonto, rekreacinių zonų, pėsčiųjų ir dviračių takų, apšvietimo ir kiti įrengimo darbai. Statybos rizikomis vadintini veiksniai, darantys neigiamą poveikį statybos trukmei, sąnaudoms bei kokybei. Vertinant pinigų srautais, šios grupės rizikos turi tiesioginę įtaką įgyvendinamo projekto investicijų į statybos ir rekonstrukcijos darbus išlaidoms. Šią rizikų grupę ir jų galimą poveikį reikia detaliai išnagrinėti, kadangi, esant žymiems investicijų išlaidų nuokrypiams, projekto finansiniam gyvybingumui gali iškilti grėsmė. Šioje rizikų grupėje vertinamos projektavimo klaidos, galimi vėlavimai atlikti numatytus darbus, atliktų darbų neatitikimai normatyviniams reikalavimams ir standartams, techninės specifikacijos netikslumai ir projekcinės dokumentacijos neatitikimas projekto tikslams, naujų technologijų atsiradimas, vėlavimai išduoti statybos leidimus ir pan.

28 lentelėje pateikiamos šios rizikų grupės rizikos ir jų valdymo priemonės.

28 lentelė. Statybos rizikų grupė ir jos valdymo priemonės

Rizika	Rizikos aprašymas	Rizikos valdymo priemonės	Rizikos įvertinimas
Projektavimo klaidos	Techniniuose projektuose pasitaiko klaidų, kurios gali būti pastebėtos tik projekto įgyvendinimo metu. Klaidų įtaka projekto įgyvendinimui skiriasi priklausomai nuo projekto įgyvendinimo etapo, kuriame jos pastebėtos. Įsibėgėjus rekonstrukcijai, remontui, statybai pastebėtos klaidos gali sutrukdyti vykdyti tolimesnius darbus. Tuo tarpu, jei projekto klaidos pastebimos tik projekto įgyvendinimo pabaigoje,	Kokybiškai parengtos projektavimo užduotys ir statinių projektai. Aukšta projektuotojų kvalifikacija. Profesionali statinių projektų ekspertizė reikiamu laiku. Statinių projektai pataisyti pagal statytojo (užsakovo) pastabas, projektų ekspertizės aktų privalomas pastabas, tai pat projektus tikrinusių institucijų, subjektų (jų padalinių) pastabas.	TIKIMYBĖ: maža POVEIKIS: didelis

Rizika	Rizikos aprašymas	Rizikos valdymo priemonės	Rizikos įvertinimas
	sukurtos infrastruktūros projektas gali būti netinkamumas naudojimui.		
Vėlavimas atlikti statybos darbus	Pagrindinės vėlavimo atlikti statybos darbus laiku priežastys skirstomos į išorines ir vidines. Išorinėms priežastims priskiriama neigiama sezoniškumo įtaka, neatlikti ar neatsakingai, nekokybiškai atlikti parengiamieji darbai ir pan. Vidinėmis vėlavimo priežastimis laikoma nepakankama rangovo kompetencija, rangovo turimos patirties įgyvendinant tokio pobūdžio projektus trūkumas, priimtų techninių sprendimų sudėtingumas ir pan.	Viešųjų pirkimų konkursų metu atrenkami pirkimų dokumentacijoje pateiktus reikalavimus atitinkantys rangovai. Rangos sutartyse su viešųjų pirkimų laimėtojais numatytos sankcijos už vėlavimą. Iki darbų pradžios gauti visi reikalingi leidimai ir sutvarkyti visi aktualūs dokumentai. Paskirtas kompetentingas projekto valdymo komandos personalas.	TIKIMYBĖ: didelė POVEIKIS: didelis
Statybos darbų sąnaudų padidėjimas	Viešųjų rangos darbų pirkimo vykdymo metu gali būti pasiūlyta didesnė rangos darbų kaina, nei nustatyta sudarant investicijų projekto biudžetą. Tai gali nutikti nepakankamai įvertinus konkurencingumą, pernelyg optimistiškai įvertinus projekto įgyvendinamumą, nepakankamai įvertinus esamą rinką. Statybos, rekonstrukcijos, remonto darbų sąnaudos taip pat gali padidėti ir darbų eigoje, nusprendus keisti esamus projektinius sprendinius ar taikomas technologijas.	Išsamus rinkos pasiūlos ir paklausos įvertinimas. Racionaliausių techninių sprendimų numatymas rengiant techninį projektą. Bendros rangos darbų sutarties kainos sudarymas. Tinkama rangos darbų sutarties vykdymo kontrolė. Rangos sutartyje aiškiai apibrėžtos užsakovo rezervo panaudojimo galimybės.	TIKIMYBĖ: vidutinė POVEIKIS: didelis
Techninės specifikacijos netikslumai ar projektinės dokumentacijos neatitikimas projekto tikslams	Ši rizika atsiranda, kai vykdoma veikla neatitinka numatytų projekto prioritetų, tikslų ir uždavinių. Šiuo atveju, rengiant techninį projektą, nepakankamai atsižvelgiama į teisinius, teritorijų planavimo ir kitus apribojimus.	Aukšta techninės specifikacijos rengėjų kvalifikacija. Projekto administravimo komandoje numatytas inžinieriaus kompetencijas turintis personalas.	TIKIMYBĖ: maža POVEIKIS: vidutinis

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

Tinkamumo rizikų grupė. Šios grupės rizikos tiesiogiai susijusios su projekte numatytų viešųjų paslaugų apimtimi, kokybe ar kitais privalomais reikalavimais, taip pat su viešųjų paslaugų

teikimo sąnaudomis. Tinkamumo rizikų grupei priskiriamos rizikos gali būti susijusios su nepakankamai projektą atitinkančia sukurta viešąja infrastruktūra.

29 lentelėje pateikiamos šios rizikų grupės rizikos ir jų valdymo priemonės.

29 lentelė. Tinkamumo rizikų grupė ir jos valdymo priemonės

Rizika	Rizikos aprašymas	Rizikos valdymo priemonės	Rizikos įvertinimas
Negebėjimas teikti projekte numatytos apimties paslaugas	Projekto įgyvendinimo metu gali būti sukurta poreikių neatitinkanti ar nepakankamai atitinkanti viešoji infrastruktūra, kurią numatoma sukurti, rekonstruoti, modernizuoti ir pan.	Išsamus planuojamų teikti viešųjų paslaugų ir viešosios infrastruktūros tinkamumo paslaugoms teikti ar tikslinių grupių poreikiams įgyvendinti įvertinimas.	TIKIMYBĖ: maža POVEIKIS: vidutinis
Negebėjimas teikti projekte numatytas paslaugas ar sukurti numatytą viešąją infrastruktūrą	Teikiamų viešųjų paslaugų kokybei įtakos turi infrastruktūros tinkamumas paslaugoms teikti. Todėl, planuojant viešųjų paslaugų teikimo bei viešosios infrastruktūros įrengimo procesus, turi būti konsultuojamasi su atitinkamą veiklą organizuojančiais ir vykdančiais asmenimis. Tokie veiksmai užtikrintų reikalingą viešųjų paslaugų ir viešosios infrastruktūros kokybę.	Iš anksto apibrėžiami teikiamų paslaugų kokybės reikalavimai ir infrastruktūra formuojama atsižvelgiant į šiuos nustatytus reikalavimus. Konsultavimasis su specialistais, profesionalais planuojamos infrastruktūros įrengimo ir teikiamų paslaugų teikimo klausimais.	TIKIMYBĖ: maža POVEIKIS: didelis
Teikiamų paslaugų ir sukurtos viešosios infrastruktūros neatitikimas saugumo ar kitiems privalomiems reikalavimams	Rizika dažnai pasireiškia ne iš karto pradėjus eksploatuoti sukurta viešąją infrastruktūrą, bet per projekto ataskaitinį laikotarpį.	Sukurtos viešosios infrastruktūros naudotojams taikomi griežti reikalavimai laikytis sukurtam turtui keliamų priežiūros, higienos, priešgaisrinės saugos, sanitarinių reikalavimų ir kitų su turto eksploatavimu susijusių taisyklių. Sukurtos viešosios infrastruktūros valdytojų įsipareigojimas vykdyti nuolatinę sukurto infrastruktūros priežiūrą. Atsiradus trūkumams, gedimams nedelsiant užtikrinti jų šalinimą.	TIKIMYBĖ: vidutinė POVEIKIS: didelis

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

Paklausos rizikų grupė. Šios grupės rizikoms įtaką darantys veiksniai dažniausiai iškyla pasikeitus projekte numatytam sukurtos viešosios infrastruktūros naudotojų skaičiui, konkurencijai, senstant technologijoms.

30 lentelėje pateikiamos šios rizikų grupės rizikos ir jų valdymo priemonės.

30 lentelė. Paklausos rizikų grupė ir jos valdymo priemonės

Rizika	Rizikos aprašymas	Rizikos valdymo priemonės	Rizikos įvertinimas
Sukurtos viešosios infrastruktūros paslaugų vartotojų skaičiaus kitimas	Ši rizika reiškia, kad realus sukurtos viešosios infrastruktūros vartotojų skaičius gali skirtis nuo anksčiau planuoto skaičiaus. Vadinasi, projektu sukuriama socialinė ekonominė nauda būtų mažesnė, nei planuota prieš projekto įgyvendinimą.	Rengiant galimybių studiją, identifikuojant prioritetinius tikslinės teritorijos vystymo arealus bei konkrečius objektus, būtina išanalizuoti ir įvertinti vietos gyventojų poreikius, galimą jų naudojimosi sukurta infrastruktūra ir paslaugomis aktyvumą.	TIKIMYBĖ: vidutinė POVEIKIS: didelis
Konkurencija	Nagrinėjama rizika reiškia, kad įgyvendinus projektą gali išaugti analogiškų paslaugų teikėjų, analogiškos infrastruktūros skaičius, todėl, nors ir mažai, bet tikėtina, kad paslaugų teikėjai ir viešosios infrastruktūros valdytojai susidurs su konkurencija.	Visa numatoma sukurti infrastruktūra ar planuojamos teikti paslaugos bus viešos, t. y. neatlygintinai prieinamos visiems norintiems. Todėl didėtų pranašumas prieš naujus analogiškos komercinės veiklos vykdytojus.	TIKIMYBĖ: maža POVEIKIS: vidutinis
Technologijų senėjimas	Technologijų senėjimo rizika pasireiškia tuomet, kai investuojama į technologiškai pasenusią, nebeaktualią įrangą ar infrastruktūrą. Šios pasenusios technologijos neužtikrins pageidaujamų pasiekti rezultatų įgyvendinus projektą.	Kritiškai įvertinamas technologijų naujumas ir jų įtaka numatomoms teikti viešosioms paslaugoms ar planuojamai sukurti viešajai infrastruktūrai.	TIKIMYBĖ: maža POVEIKIS: didelis

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

Makroekonominių rizikų grupė. Šios grupės rizikos daro tiesioginę įtaką veiklos išlaidoms, darbo užmokesčio išlaidoms, elektros ir šildymo išlaidų pokyčiams. Šios grupės rizikoms darantys įtaką veiksniai dažniausiai yra susiję su infliacijos augimu, vidutinio atlyginimo dydžio augimu, energijos kainos kitimu ir kainų reguliavimu.

Makroekonominių rizikų grupės rizikos ir jų valdymo priemonės pateikiamos 31 lentelėje.

31 lentelė. Makroekonominių rizikų grupė ir jos valdymo priemonės

Rizika	Rizikos aprašymas	Rizikos valdymo priemonės	Rizikos įvertinimas
Infliacijos	Infliacija – makroekonominis	Projekto įgyvendinimui	TIKIMYBĖ: maža

Rizika	Rizikos aprašymas	Rizikos valdymo priemonės	Rizikos įvertinimas
augimas	reiškiny, todėl šios rizikos pasireiškimas dažniausiai visiškai nesusijęs su įgyvendinamo projekto veiklomis. Infliacijos pasireiškimas per projekto ataskaitinį laikotarpį didžiausią reikšmę gali turėti projekto veiklų sąnaudoms. Neigiamą poveikį projekto finansavimui gali turėti infliacijos nulemta žala valstybės ar savivaldybės biudžetui, kurių pusiausvyrai sutrikus planuotas finansavimo lygis gali būti neužtikrintas.	investicijos planuojamos įvertinant ne tik esamą, bet ir prognozuojamą infliacijos lygį. Rengiant projekto veiklų išlaidų bei finansavimo prognozes, remiamasi Lietuvos banko prognozėmis, nustatančiomis infliacijos lygį.	POVEIKIS: didelis
Energijos kainos kitimas	Nagrinėjama rizika gali pasireikšti tiesiogiai ir netiesiogiai. Tiesioginė rizika dažniausiai matyti projektuose, kurių įgyvendinimui reikalingos didelės lėšos energijos išlaidoms. Tikėtina, kad tiesioginė rizika gali daryti minimalią neigiamą įtaką šio projekto įgyvendinimui. Netiesiogiai energijos kainų kitimas gali sukelti projekto metu sukurtos infrastruktūros eksploatacijos pokyčius.	Projekto įgyvendinimo metu įvertinamas energijos išteklių poreikis.	TIKIMYBĖ: didelė POVEIKIS: vidutinis

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

Projekto tęstinumo rizikų grupė. Šioje rizikų grupėje vertinama, ar projekto rezultatus bus galima naudoti po projekto užbaigimo. 32 lentelėje pateikiamos projekto tęstinumo rizikų grupės rizikos ir jų valdymo priemonės.

32 lentelė. Projekto tęstinumo rizikų grupė ir jos valdymo priemonės

Rizika	Rizikos aprašymas	Rizikos valdymo priemonės	Rizikos įvertinimas
Sukurtų projekto rezultatų tinkamas naudojimas	Projekto rezultatai privalo būti naudojami pagal paskirtį visą projekto ataskaitinį laikotarpį. Minimalus projekto rezultatų tinkamo naudojimo laikotarpis – metų skaičius, per kurį projekto sukuriama socialinė ekonominė nauda padengia projekto investicijas ir veiklos išlaidas.	Projekto metu sukurtos viešosios infrastruktūros valdytojo kompetentingi asmenys vykdys nuolatinę sukurtos infrastruktūros priežiūrą, užtikrins jos naudojimą pagal paskirtį.	TIKIMYBĖ: maža POVEIKIS: vidutinis

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

Kitos rizikos. Šioms rizikoms priskiriamos nenugalimos jėgos (force majeure) rizika ir ginčų sprendimo rizika. 33 lentelėje pateikiamos kitos rizikos ir jų valdymo priemonės.

33 lentelė. Kitos rizikos ir jų valdymo priemonės

Rizika	Rizikos aprašymas	Rizikos valdymo priemonės	Rizikos įvertinimas
Nenugalimos jėgos (force majeure) rizika	Ši rizika gali kilti dėl nenugalimos jėgos aplinkybių (pvz., gaisro, potvynio, streiko, stichinės nelaimės ir pan.). Ši rizika yra visiškai neapibrėžta ir gali kilti bet kada.	Sutartyse apibrėžtos rangos darbų vykdytojų, paslaugų ir įrangos tiekėjų atsakomybės, susijusios su šios rizikos pasireiškimu, įvardinant atvejus ir aplinkybes, kai šalys gali būti atleidžiamos nuo atsakomybės, pasireiškus šiai rizikai. Tokiu būdu bus išvengiama situacijų, kai tiekėjai ir rangovai gali manipuliuoti nenugalimos jėgos aplinkybėmis, siekdami išvengti sutartinių įsipareigojimų vykdymo.	TIKIMYBĖ: maža POVEIKIS: didelis
Ginčų sprendimo rizika	Projekto įgyvendinimo metu gali kilti ginčai su darbų vykdytojais ir paslaugų teikėjais.	Visi ginčais tarp šalių sprendžiami tarpusavio konsultacijų ir derybų būdu, vadovaujantis gera valia ir remiantis sutarčių nuostatomis, kuriose numatyta šalių atsakomybė. Nepavykus pasiekti susitarimo, ginčai sprendžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.	TIKIMYBĖ: vidutinė POVEIKIS: didelis

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

5.2. Jautrumo įvertinimas

Projekto jautrumo analizės rezultatai pateikiami 34-35 lentelėse. Raudona spalva lentelėse pažymėti neigiami kintamųjų pokyčiai.

Projekto jautrumo analizės lentelėje pateikiami skaičiavimai parodo, kaip keičiantis vienam kintamajam, keičiasi pagrindiniai projekto finansinės analizės rodikliai. Jautrumo analizė bus atliekama FGDV (I) rodikliui.

34 lentelėje finansinės diskonto normos reikšmei sumažėjus 0,01 proc., FGDV (I) rodiklis sumažės mažiausiu procentu (3 proc.), tam pačiam rodikliui sumažėjus 0,44 proc., FGDV (I) sumažės didžiausiu procentu (25 proc.) Toje pačioje lentelėje rangos darbų kainai sumažėjus 1,14 proc., FGDV (I) sumažės mažiausiu procentu (1 proc.), sumažėjus 28,60 proc., FGDV (I) sumažės didžiausiu procentu (25 proc.). Projekto ataskaitiniam laikotarpiui didėjant 30,84 proc., FGDV (I) sumažės mažiausiu procentu (5 proc.), padidėjus 29,57 proc., FGDV (I) sumažės didžiausiu

procentu (25 proc.). FGDV (I) reikšmė gali didėti projekto ataskaitiniam laikotarpiui beveik visai nekintant (didėjant 0,05-0,19 proc. ribose).

34 lentelė. Projekto jautrumo analizės rezultatai FGDV (I) pokyčiui

Pasirinktos alternatyvos kintamojo pokytis	-25%	-20%	-15%	-10%	-5%	-3%	-1%	0%	1%	3%	5%	10%	15%	20%	25%
Projekto ataskaitinis laikotarpis	29,57%	30,02%	30,44%	30,84%	30,84%	-	-	-	-	-	0,05%	0,05%	0,10%	0,15%	0,19%
Finansinė diskonto norma	-0,44%	-0,29%	-0,17%	-0,08%	-0,03%	-0,01%	-0,00%	-	0,00%	0,00%	-0,00%	-0,03%	-0,09%	-0,17%	-0,27%
A.3. (Statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai)	- 28,60%	- 22,88%	- 17,16%	- 11,44%	-5,72%	-3,43%	-1,14%	-	1,14%	3,43%	5,72%	11,44%	17,16%	22,88%	28,60%
A.4. (Įranga, įrenginiai ir kitas turtas)	-0,53%	-0,42%	-0,32%	-0,21%	-0,11%	-0,06%	-0,02%	-	0,02%	0,06%	0,11%	0,21%	0,32%	0,42%	0,53%
A.5. (Paslaugos)	-1,97%	-1,58%	-1,18%	-0,79%	-0,39%	-0,24%	-0,08%	-	0,08%	0,24%	0,39%	0,79%	1,18%	1,58%	1,97%
A.6. (Projekto administravimas ir vykdymas)	-0,27%	-0,22%	-0,16%	-0,11%	-0,05%	-0,03%	-0,01%	-	0,01%	0,03%	0,05%	0,11%	0,16%	0,22%	0,27%
E. (Investicijų likutinė vertė)	7,81%	6,25%	4,68%	3,12%	1,56%	0,94%	0,31%	-	-0,31%	-0,94%	-1,56%	-3,12%	-4,68%	-6,25%	-7,81%
G.1. (Veiklos išlaidos)	-0,08%	-0,07%	-0,05%	-0,03%	-0,02%	-0,01%	-0,00%	-	0,00%	0,01%	0,02%	0,03%	0,05%	0,07%	0,08%
G.3. (Kitos išlaidos)	-1,35%	-1,08%	-0,81%	-0,54%	-0,27%	-0,16%	-0,05%	-	0,05%	0,16%	0,27%	0,54%	0,81%	1,08%	1,35%

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

35 lentelė. Projekto jautrumo analizės rezultatai

Kintamųjų priskyrimas kritiniams	Rodiklis kritinio kintamojo įvertinimui	Kritinis kintamasis
	FGDV(I)	
Projekto ataskaitinis laikotarpis	+	Taip
Finansinė diskonto norma		
Socialinė diskonto norma		
A.1. (Žemė)		
A.2. (Nekilnojamas turtas)		
A.3. (Statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai)	+	Taip
A.4. (Įranga, įrenginiai ir kitas turtas)		
A.5. (Paslaugos)		
A.6. (Projekto administravimas ir vykdymas)		
A.7. (Reinvesticijos)		
B. (Išlaidos pasirengimo veikloms)		
C. (Apyvartinio kapitalo pokytis)		
E. (Investicijų likutinė vertė)		
F.1. (Prekių pardavimo pajamos)		
F.2. (Paslaugų suteikimo pajamos)		
F.3. (Finansinės ir investicinės veiklos pajamos)		
F.4. (Kitos pajamos)		
G.1. (Veiklos išlaidos)		
G.3. (Kitos išlaidos)		

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

Kritiniais kintamaisiais vadinami tie kintamieji, kurių reikšmėms padidėjus ar sumažėjus 1 proc., finansinių rodiklių reikšmės pakinta daugiau kaip 1 proc. Kritiniams kintamiesiems didėjant ar mažėjant, gerokai kinta ir finansinių rodiklių reikšmės. Įgyvendinant šį projektą, identifikuoti 2 kritiniai kintamieji: projekto ataskaitinis laikotarpis ir statybos rangos darbų kaina. Šių kritinių kintamųjų pokyčiai turės didžiausią įtaką visų nagrinėjamų rodiklių reikšmėms ir daugiausiai veiks projekto rezultatyvumą.

PAGRINDINĖS IŠVADOS IR PASIŪLYMAI

1. Plungės miesto kompleksinės plėtros 2014-2020 metams galimybių studija yra viena iš dešimties bandomųjų (pavyzdinių) studijų, kurios pagrindu ateityje būtų galima rengti savivaldybių centrų ir kitų miestų, kuriuose gyvena nuo 6 iki 100 tūkst. gyventojų, viešosios infrastruktūros atnaujinimo projektus, siekiant gauti 2014-2020 metų Europos Sąjungos struktūrinę paramą.

2. Dauguma Plungės miesto viešosios infrastruktūros objektų, verslo, prekybos ir paslaugų įstaigų koncentruojasi centrinėje miesto dalyje ir palei pagrindinių gatvių tinklą, nedideliu atstumu vieni nuo kitų, kas leidžia daryti prielaidą, kad centras pritraukia daug lankytojų, jį lengva pasiekti, teritorijoje išvystytas susisiekimo tinklas.

Atlikta apžvalga parodė, kad 2004-2013 m. Plungės mieste nuolat gerinama gyvenamoji ir verslo aplinka - vykdoma tęstinė susisiekimo infrastruktūros plėtra, atnaujinama ir modernizuojama viešoji infrastruktūra. Vis dėlto išlieka rekreacinių, reprezentacinių erdvių plėtros, sporto infrastruktūros vystymo poreikis.

3. Poreikių analizės metu identifikuotos šios Plungės miesto kompleksinės plėtros poreikis:

- rekreacinių, poilsio, laisvalaikio, sveikatinimo erdvių plėtra;
- sporto infrastruktūros vystymas;
- patrauklios aplinkos verslui kūrimas;
- reprezentacinių, pažintinių erdvių vystymas.

4. Išskirtos tokios projekto tikslinės grupės:

- Plungės miesto gyventojai;
- Plungės miesto verslininkai.

5. Įvertinus viešosios infrastruktūros ir viešųjų erdvių plėtros potencialą, nustatyta, palankiausias prielaidos miesto vystymui išlieka centrinėje miesto dalyje, prie pagrindinių gatvių bei prie vandens telkinių – tęsiant plėtros projektus ir baigiant kokybiškos viešosios ir verslo skatinimo infrastruktūros kūrimo darbus.

6. Optimaliausiam sprendimui parinkti analizuotos trys alternatyvos:

	I alternatyva	II alternatyva	III alternatyva
	minimalus kompleksinės plėtros projektų įgyvendinimo planas	vidutinis kompleksinės plėtros projektų įgyvendinimo planas	maksimalus kompleksinės plėtros projektų įgyvendinimo planas
Rekreacinių ir poilsio teritorijų plėtra	Skvero su prieigomis prie Babrungo upės krioklio sutvarkymas, Lurdo atnaujinimas, Palankės kūdrų su prieigomis teritorijos, Čiurlionio skvero, Babrungo upės ir	Skvero su prieigomis prie Babrungo upės krioklio sutvarkymas, Čiurlionio skvero sutvarkymas	Skvero su prieigomis prie Babrungo upės krioklio sutvarkymas, Lurdo atnaujinimas, Palankės kūdrų su prieigomis teritorijos, Čiurlionio skvero, Babrungo upės ir

	<u>I alternatyva</u>	<u>II alternatyva</u>	<u>III alternatyva</u>
	Gandingos HE „Plungės jūros“ aplinkos ir prieigų sutvarkymas		Gandingos HE „Plungės jūros“ aplinkos ir prieigų sutvarkymas
Reprezentacinių erdvių plėtra, verslui palankios aplinkos sukūrimas	Babruno slėnio estrados su prieigomis, Laisvės alėjos, Vytauto gatvės, Paprūdžio gatvės su prieigomis, Miesto centrinės aikštės prieigų sutvarkymas	Babruno slėnio estrados su prieigomis, Laisvės alėjos, Vytauto gatvės sutvarkymas, Plungės dvaro komplekso teritorijos sutvarkymas	Babruno slėnio estrados su prieigomis, Laisvės alėjos, Vytauto gatvės, Paprūdžio gatvės su prieigomis, Miesto centrinės aikštės prieigų sutvarkymas, Plungės dvaro komplekso teritorijos sutvarkymas
Sporto infrastruktūra plėtra	Plungės miesto centrinio stadiono rekonstrukcija, Irklavimo bazės ir jos prieigų sutvarkymas	Plungės miesto centrinio stadiono rekonstrukcija	Plungės miesto centrinio stadiono rekonstrukcija, Irklavimo bazės ir jos prieigų sutvarkymas
Susisiekimo sistemos optimizavimas, modernizavimas, saugumo užtikrinimas	Miesto centrinės dalies saugumo didinimas (vaizdo kamerų įrengimas), miesto centrinės dalies dviračių takų sistemos sukūrimas, Autobusų stoties aplinkos sutvarkymas, Birutės gatvės tilto remontas	Miesto centrinės dalies saugumo didinimas (vaizdo kamerų įrengimas), miesto centrinės dalies dviračių takų sistemos sukūrimas, rekreacinio pažintinio dviračių-pėsčiųjų tako įrengimas, Birutės gatvės tilto remontas	Miesto centrinės dalies saugumo didinimas (vaizdo kamerų įrengimas), miesto centrinės dalies dviračių takų sistemos sukūrimas, Autobusų stoties aplinkos sutvarkymas, Birutės gatvės tilto remontas, rekreacinių pažintinių dviračių-pėsčiųjų takų įrengimas, Lėntpjūvės gatvės, Salantų gatvės sutvarkymas

Palyginus analizuojamas alternatyvas išaiškėjo, kad optimaliausia ir priimtinausia yra I alternatyva, kuri daugiakriterinio vertinimo metu surinko aukščiausią balą. Kitos alternatyvos, surinkusios mažesnę balų skaičių, atmetamos.

7. Pasirinktos alternatyvos atveju, Plungės mieste bus įgyvendinami šie kompleksinės plėtros projektai:

Etapas	Projekto pavadinimas
I etapas	Babrungo slėnio estrados su prieigomis sutvarkymas
	Laisvės alėjos sutvarkymas
	Vytauto gatvės sutvarkymas
	Čiurlionio skvero sutvarkymas
II etapas	Plungės miesto centrinio stadiono rekonstrukcija
	Autobusų stoties aplinkos sutvarkymas
	Skvero su prieigomis prie Babrungo upės krioklio sutvarkymas
	Irklavimo bazės ir jos prieigų sutvarkymas
	Lurdo atnaujinimas
	Palankės kūdrų su prieigomis teritorijos sutvarkymas
	Paprūdžio gatvės su prieigomis sutvarkymas
III etapas	Babrungo upės ir Gandingos HE „Plungės jūros“ aplinkos ir prieigų sutvarkymas
	Miesto centrinės aikštės prieigų sutvarkymas
	Miesto centrinės dalies saugumo didinimas (vaizdo kameros)
	Centrinės dalies dviračių tinklų sistemos sukūrimas
	Birutės gatvės tilto remontas

8. Galimybių studijoje pateiktas detalus pasirinktos įgyvendinti alternatyvos apibūdinimas:

- Plungės miesto kompleksinės plėtros projektų pareiškėjas bus Plungės rajono savivaldybės administracija, kuri, vadovaudamasi galimybių studija, sieks gauti 2014-2020 metų Europos Sąjungos struktūrinę paramą Plungės miesto viešosioms erdvėms planuoti, apleistoms teritorijoms sutvarkyti ir nuosekliai vystyti jų urbanistinę infrastruktūrą.

- Preliminari visų kompleksinės plėtros projektų įgyvendinimo trukmė, įvertinus parengiamąsias ir pagrindines veiklas – apie 6 metai. Projekto biudžetas sudarys 48 006 000 Lt. Remiantis prielaida, kad 2014-2020 metų laikotarpiu Europos Sąjungos struktūrinių fondų parama sudarys 85,0 proc. visų tinkamų finansuoti lėšų, iš ES fondų tikimasi gauti 40 802 000 tūkst. Lt paramos, valstybės lėšos sudarys apie 3 602 000 Lt ir pareiškėjo lėšos sieks apie 3 602 000 Lt.

- Ekonominis socialinis projekto poveikis siejamas su Plungės miesto viešosios infrastruktūros ir gyvenamosios aplinkos pagerėjimu:

- nauda miestui, regionui sumažėjus emigracijai;
- nauda miestui, regionui sumažėjus nusikalstamumui;
- nauda miestui, regionui pritraukus verslo investicijas ir lėšas.

- Įgyvendinus projektą pagerės Plungės miesto gyvenamoji ir investicinė aplinka, bus suformuotas patrauklus miesto veidas, sukurtos rekreacinės ir laisvalaikio praleidimo zonos vietos gyventojams.

9. Siekiant įvertinti gyvenimo kokybės pasikeitimą Plungės mieste, rekomenduojama prieš pradėdant vykdyti projektą ir jį pabaigus (pokyčių įvertinimas po investicijų) atlikti vietos gyventojų apklausas.

PRIEDAI

1 priedas. Plungės mieste numatytos įgyvendinti strateginio plėtros plano priemonės

Eil. Nr.	Priemonės/ veiksmo pavadinimas	Numatytas įgyvendinimo laikotarpis (jei taikoma)	Numatytas lėšų poreikis, tūkst. Lt (jei taikoma)
1	<i>Viso miesto plėtrai svarbūs projektai</i>		
1.1	Žiedinės sankryžos Dariaus ir Girėno gatvėje, kuri sutampa su rajoniniu keliu Nr.3201 Truikiai-Prūsaliai, ir naujos gatvės tarp Dariaus ir Girėno gatvės ir Alanto gatvės techninių projektų parengimas ir darbai	2014-2017	2.250
1.2	Plungės miesto S. Dariaus ir S. Girėno g., kuri sutampa su rajoniniu keliu Nr. 3201 Truikiai Prūsaliai, transporto mazgo su tuneliu po geležinkeliu įrengimas	2014-2020	22.000
1.3	Įrengti dviračių taką „Gandingos–V. Mačernio jungtis“ (palei irklavimo bazę)	2013-2017	100
1.4	Įrengti naujas automobilių laikymo aikšteles (arba išplėsti esamas) miesto centrinėje dalyje	2014-2020	1.500
1.5	Įrengti dviračių saugojimo vietas šalia prekybos centrų, administracinių, švietimo įstaigų ir pan.	2014-2020	3.200
1.6	Prie Babrungo upės ir Gandingos HE („Plungės jūros“) prieinančių teritorijų sutvarkymas	2014-2020	15.000
1.7	Sinagogų kvartalo sutvarkymas, Palankės skvero rekreacinės erdvės suformavimas	2014-2020	10.000
1.8	Babrungo upės slėnio estrados rekonstravimas ir jos prieigų sutvarkymas	2014-2020	12.000
1.9	Laisvės alėjos rekonstravimas	2014-2020	7.000
1.10	Babrungo upės pakrančių tarp Dariaus ir Girėno g. ir Vandentiekio g. sutvarkymas ir pritaikymas rekreacijai	2014-2020	5.000
1.11	Atnaujinti ir įrengti naujas vaizdo stebėjimo kameras potencialiai pavojingose Plungės miesto ir rajono miestelių vietose	2014-2020	200
1.12	Rekonstruoti Plungės miesto parko stadioną	2011-2020	3.500
1.13	Renovuoti Plungės miesto irklavimo bazę	2011-2020	1.000
1.14	Įrengti dirbtinės dangos futbolo stadioną Plungės mieste, prie Plungės technologijų ir verslo mokyklos	2018-2020	1.200
1.15	Pastatyti universalų sporto ir sveikatingumo kompleksą Plungės mieste (I. Končiaus g.)	2015-2020	25.000

Eil. Nr.	Priemonės/ veiksmo pavadinimas	Numatytas įgyvendinimo laikotarpis (jei taikoma)	Numatytas lėšų poreikis, tūkst. Lt (jei taikoma)
2	<i>Smulkesnis (vietiniai) miesto plėtros projektai</i>		
2.1	Plungės miesto V. Lingio gatvės įrengimo II - etapo įgyvendinimas	2014-2020	570
2.2	Gerinti gatvių apšvietimą Plungės miesto ir kaimo seniūnijose	2014-2020	3.000
2.3	Įgyvendinti Plungės miesto paviršinio vandens (lietaus kanalizacijos) surinkimo specialųjį planą	2014-2020	100
2.4	Įrengti lietaus kanalizaciją Plungės mieste	2014-2020	100.000
2.5	Įgyvendinti projektą „Plungės mieste esančios Babrungo upės dalies išvalymas ir sutvarkymas“	2013-2014	2.565,1
2.6	Renovuoti Plungės kultūros centro patalpas	2010-2017	8.000
2.7	Rekonstruoti Plungės rajono savivaldybės viešosios bibliotekos pastatus ir M. Oginskio dvaro ansamblio laikrodinės oranžeriją, pritaikant bibliotekos reikmėms	2010-2020	1.000

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

2 priedas. Plungės miesto viešosios infrastruktūros objektai

Objektas	Adresas
Kultūros įstaigos	
Plungės rajono savivaldybės kultūros centras	Senamiesčio a. 3, Plungė
Plungės rajono savivaldybės viešoji biblioteka	Parko gatvė 5C, Plungė
Plungės rajono savivaldybės viešosios bibliotekos filialas	J. Tumo-Vaižganto g. 81, Plungė
Plungės rajono savivaldybės viešosios bibliotekos filialas	Laisvės alėja 19, Plungė
Žemaičių dailės muziejus	Parko g. 1, Plungė
Plungės žydų bendruomenės muziejus	V. Mačernio g. 6, Plungė
Maldos namai	
Plungės Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia	Vytauto g. 34, Plungė
Plungės miesto Evangelijos bažnyčia	Telšių g. 20, Plungė
Visų Šventųjų koplyčia	Birutės g. 24, Plungė
Plungės lurdas	Birutės g. 25, Plungė
Švietimo įstaigos	
Plungės sporto mokykla	Parko g. 1, Plungė
Plungės lopšelis-darželis "Nykštukas"	Telšių g. 27A, Plungė
Plungės lopšelis-darželis "Pasaka"	V. Mačernio g. 15, Plungė
Plungės lopšelis-darželis "Raudonkepuraitė"	V. Mačernio g. 47, Plungė
Plungės lopšelis-darželis "Rūtelė"	A. Jucio g. 38, Plungė
Plungės lopšelis-darželis "Saulutė"	A. Jucio g. 2, Plungė
Plungės lopšelis-darželis "Vyturėlis"	Birutės g. 22B, Plungė
Plungės "Saulės" gimnazija	Birutės g. 25B, Plungė
Plungės suaugusiųjų švietimo centras	V. Mačernio g. 29, Plungė
Plungės "Babrungo" pagrindinė mokykla	Dariaus ir Girėno g. 38, Plungė
Plungės "Ryto" pagrindinė mokykla	J. Tumo-Vaižganto g. 98, Plungė
Plungės akademiko Adolfo Jucio pagrindinė mokykla	A. Vaišvilos g. 32, Plungė
Plungės Senamiesčio mokykla	Minijos g. 5, Plungė
Plungės specialioji mokykla	Mendeno g. 4, Plungė
Plungės vyskupo Motiejaus Valančiaus pradinė mokykla	A. Vaišvilos g. 33A, Plungė
Plungės Mykolo Oginskio meno mokykla	Laisvės g. 69, Plungė
Plungės rajono pedagoginė psichologinė tarnyba	Vytauto g. 7, Plungė
Plungės technologijų ir verslo mokykla	Mendeno g. 7, Plungė
Sporto centrai, įstaigos ir sporto infrastruktūra	
Plungės regbio stadionas	A. Vaišvilos g. 32, Plungė
Plungės miesto centrinis miesto stadionas	Parko al. 1, Plungė
„Žirgyno“ sporto salė	Parko al. 1, Plungė
Specializuota dziudo salė	Parko al. 1, Plungė
„Žemaitijos suvenyro“ sporto salė	Telšių g. 26 A, Plungė
Šachmatų klubas „Bokštas“	Vytauto g. 9, Plungė
Irklavimo bazė	Godingos g. 65, Plungė
Dirbtinės dangos futbolo aikštė	Mendeno g. 7, Plungė

Objektas	Adresas
Teniso aikštelė	Vandentiekio g. 23, Plungė
Universali dirbtinės dangos aikštelė	J. Tumo-Vaižganto g. 98, Plungė
888, krepšinio klubas	J. Tumo-Vaižganto g. 114, Plungė
Ketorė tekėne, Plungės automobilių sporto klubas	Telšių g. 2, Plungė
Plungės sporto ir rekreacijos centras	Senamiesčio a. 5, Plungė
Plungės dziudo klubas	Telšių skg. 9, Plungė
Plungės žiogeliai, vaikų futbolo klubas	J. Tumo-Vaižganto g. 98, Plungė
Viduramžių šauliai, lankininkų klubas	Parko al. 2, Plungė
Sveikatos ir socialinių paslaugų įstaigos	
Plungės vaikų globos namai	V. Mačernio g. 31, Plungė
Aldonos Murašovienės neurologinis kabinetas	J. Tumo-Vaižganto g. 114, Plungė
A. Klišonio komercinė firma "Inesa"	J. Tumo-Vaižganto g. 114, Plungė
A. Sirtautienės klinika	Senamiesčio a. 5, Plungė
A. Zamulskio gydymo įmonė "Pulsas"	Vytauto g. 3, Plungė
P. Stonkaus medicininių paslaugų įmonė "Monada"	Telšių g. 2, Plungė
UAB "Gydora"	Mačernio g. 13, Plungė
IĮ „Pulsanum“	Vytauto g. 3, Plungė
UAB „Plungės sveikatos centras“	J. Tumo-Vaižganto g. 112, Plungė
UAB „Sg konsultacinė klinika“	Telšių g. 13, Plungė
UAB „Sveikatos ir grožio klinika“	Telšių g. 1, Plungė
UAB „Žemaitijos Medea klinika“	Telšių g. 13, Plungė
UAB „Žemaitijos medicinos centras“	J. Tumo-Vaižganto g. 112, Plungė
VšĮ Plungės rajono greitoji medicinos pagalba	J. Tumo-Vaižganto g. 91, Plungė
VšĮ Plungės rajono savivaldybės ligoninė	J. Tumo-Vaižganto g. 89, Plungė
UAB Pirmas žingsnis (filialas)	J. Tumo-Vaižganto g. 91, Plungė
UAB „Sveikatos ir grožio klinika“	Telšių g. 13, Plungė
Plungės Parapijos Senelių Globos Namai	Birutės g. 2, Plungė
Plungės trumpalaikės globos centras	Dariaus ir Girėno g. 50, Plungė
Plungės Nakvynės namai	Dariaus ir Girėno g. 50, Plungė
Plungės socialinių paslaugų centras	V. Mačernio g. 4, Plungė
Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	J. Tumo-Vaižganto g. 93, Plungė
VšĮ Plungės atviras jaunimo centras	Laisvės alėja 19, Plungė
Svarbiausi verslo objektai	
UAB „Plungės kooperatinė prekyba“	Birutės g. 50, Plungė
UAB „Vičiūnai ir partneriai“	Birutės g. 50, Plungė
UAB „Plungės duona“	Salomėjos Nėries g. 79, Plungė
UAB „Baltic food partners“	Birutės skg. 8, Plungė
UAB "Plungės autobusų parkas"	Pramonės pr. 13, Plungė
UAB "Plungės šilumos tinklai"	V. Mačernio g.19, Plungė
UAB „Irva“	E. Pliaterytės g. 5, Plungė
UAB „Plungupė“	Laisvės g. 5, Plungė
Maitinimo ir apgyvendinimo paslaugų įstaigos	

Objektas	Adresas
V. Stuobrienės apgyvendinimo namai	Lankos g. 31, Plungė
UAB „Beržas“ (viešbutis - kavinė)	Minijos g. 2, Plungė
UAB „Sadovalis“	I. Končiaus g. 5, Plungė
UAB "Vegenta" Galera, kavinė-naktinis klubas	Stoties g. 46, Plungė
Restoranas „Skalvija“	Vytauto g. 3, Plungė
Picerija „Charlie pizza“	V. Mačernio g. 4, Plungė
Kavinė „Kaukė“	Senamiesčio a. 3, Plungė
Kavinė „Centras“	Senamiesčio a. 3, Plungė
Picerija „Verona“	Dariaus ir Girėno g. 19, Plungė
Kavinė „Mažoji Gondinga“	V. Mačernio g. 20, Plungė
Prekybos įstaigos	
IKI, parduotuvė, UAB "Palink"	V. Mačernio g. 4, Plungė
IKI Cento, parduotuvė, UAB "Palink"	A. Vaišvilos g. 17, Plungė
IKI, parduotuvė, UAB "Palink"	Senamiesčio a. 1, Plungė
IKI Cento, parduotuvė, UAB "Palink"	Laisvės g. 5, Plungė
Maxima XX, prekybos centras, UAB MAXIMA LT	J. Tumo-Vaižganto g. 81, Plungė
Maxima X, prekybos centras, UAB MAXIMA LT	A. Jucio g. 5, Plungė
Norfos mažmena, parduotuvė, UAB	J. Tumo-Vaižganto g. 31, Plungė
Gyventojų ir verslo aptarnavimo įstaigos	
Plungės rajono savivaldybė	Vytauto g. 12, Plungė
Plungės miesto seniūnija	Vytauto g. 7, Plungė
Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Plungės rajono policijos komisariatas	Vytauto g. 1, Plungė
Telšių apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdybos Plungės priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba	Pramonės pr. 2, Plungė
Plungės rajono savivaldybės priešgaisrinės apsaugos tarnyba	Pramonės pr. 13, Plungė
Plungės paštas	Dariaus ir Girėno g. 2, Plungė
Registru centras, Telšių filialo Plungės skyrius	Telšių skg. 4, Plungė
Plungės kredito unija	Telšių g. 3, Plungė
DNB banko Plungės klientų aptarnavimo poskyris	Telšių g. 5, Plungė
SEB banko Plungės skyrius	Vytauto g. 14, Plungė
Swedbank klientų aptarnavimo padalinys Plungėje	Minijos g. 4, Plungė
Šiaulių banko Plungės klientų aptarnavimo skyrius	Telšių g. 1, Plungė
Plungės teritorinė darbo birža	A. Jucio g. 9, Plungė
Sodra Plungės skyrius	Paprūdžio g. 20, Plungė
VMI Plungės poskyris	Vytauto g. 14, Plungė

Šaltinis: sudaryta UAB „Eurointegracijos projektai“

3 priedas. Preliminarus statybos skaičiuojamosios kainos nustatymas

PRELIMINARUS STATYBOS SKAIČIUOJAMOSIOS KAINOS NUSTATYMAS

Objekto pavadinimas: Plungės miesto kompleksinė plėtra

Statybos vieta: Plungės miestas, Plungės miesto seniūnija, Plungės r. sav.

Preliminarus statybos skaičiuojamosios kainos nustatymas parengtas vadovaujantis statinio statybos skaičiuojamosios kainos palyginamaisiais ekonominiais rodikliais XIX, apskaičiuotais remiantis statinių analogų pagrindu pagal statybos darbų skaičiuojamųjų kainų nustatymo rekomendacijas, skaičiuojamųjų kainų nustatymo normatyvus, bei 2013 metų kovo mėn. statybos resursų (darbo, medžiagų ir mechanizmų eksploatacijos) skaičiuojamąsias kainas.

Šie sustambinti statinių statybos skaičiuojamųjų kainų rodikliai skirti naudoti planuojant investicijų poreikį statinių statybos darbams, kai nėra parengti detalizuoti projektiniai sprendiniai, prieš projektavimo darbų pradžią, taip pat rengiant statinių statybos pagrindimus ir kitais atvejais.

Statybos kainos apskaičiavimuose yra numatyti ir įskaičiuoti visi kaštai, kurie paprastai bus patiriami statinio statybos procese: tiesioginės ir netiesioginės išlaidos, taip pat pridėtinės vertės mokestis.

Nr.	Babrungo slėnio estrados su prieigomis sutvarkymas				
	Paskirtis	Bendras plotas, m ²	1000 m ² statybos kaina, tūkst. LT	Koeficientas	Preliminari statybos darbų kaina LT
1	Grindiniai (reprezentacinės miesto erdvės sutvarkymas, Babrungo slėnio estrados prieigų sutvarkymas)*	1400	2260	2,5	7.910.000,00
	Estrados įrengimas (amfiteatro tipo atvirą vasaros estradą viešiesiems renginiams)**	300	1400	2	840.000,00
	Tribūnų įrengimas (sanitarinės ir buitinės patalpos (sandėliukai, sanitarinės patalpos). Žiūrovų tribūnose skaičius – apie 1 tūkst.	150	3900	2	1.170.000,00
	Apšvietimas (apšvietimo klasikinių kalto metalo stulpų įrengimas)	25 vnt.			375.000,00
	Klasikinių mažosios architektūros elementų – kalto metalo su kietmedžio apdaila – įrengimas (suoliukai, šiukšliadėžės ir pan.)	10 vnt.			25.000,00
	Biliūno g. atkarpa (m)	215	260	1,2	67.080,00
				Suma:	10.387.080,00

Nr.	Laisvės alėjos sutvarkymas				
	Paskirtis	Bendras plotas, m ²	1000 m ² statybos kaina, tūkst. LT	Koeficientas	Preliminari statybos darbų kaina LT
2	Grindiniai (dangų keitimas, alėjos suformavimas, grindinio keitimas)*	1500	2260	1	3.390.000,00
	Želdiniai (medžių persodinimas, vazų pastatymas ir apželdinimas)	3500	22	1,2	92.400,00
	Laisvės skulptūros sutvarkymas (restauravimas, aptvėrimo įrengimas)	1 vnt.			70.000,00
	Klasikinių mažosios architektūros elementų – kalto metalo su kietmedžio apdaila – įrengimas (suoliukų įrengimas, šviestuvų pastatymas ir pan.)	10 vnt.			25.000,00
	Florijono paminklo su laiptais sutvarkymas	1 vnt.			170.000,00
	Biliūno g. atkarpa (m)	215	260	1,2	67.080,00
	Suma:				3.747.400,00

Nr.	Vytauto gatvės teritorijos sutvarkymas				
	Paskirtis	Mato vnt.	1000 m ² statybos kaina, tūkst. LT	Koeficientas	Preliminari statybos darbų kaina LT
3	Grindiniai (Vytauto gatvės atkarpos rekonstrukcija)*	780	2260	1,6	2.820.480,00
	Mažosios architektūros elementų įrengimas (suoliukai, dviračių stovai, gatvių pavadinimų lentelės, nuorodų lentelės įrengimas)	20 vnt.			50.000,00
	Apšvietimas (apšvietimo klasikinių kalto metalo stulpų įrengimas)	10 vnt.			150.000,00
	Suma:				3.020.480,00

Nr.	Plungės miesto centrinio stadiono rekonstrukcija				
	Paskirtis	Bendras plotas, m ²	1000 m ² statybos kaina, tūkst. LT	Koeficientas	Preliminari statybos darbų kaina LT
4	Dangos (trinkelės)*	850	260	1	221.000,00

Dangos (stadionas ir kt.)	7900	620	1	4.898.000,00
Želdiniai (pagrindinės aikštės, apšilimo zonos, epizodinio naudojimo takų ir pan. paviršių žolė)	13200	22		290.400,00
Tribūnų įrengimas (įskaitant sanitarines ir buitines patalpas (sandėliukai, sanitarinės patalpos). Žiūrovų tribūnose skaičius – apie 1,2 tūkst.	600	1000		600.000,00
Suma:				6.009.400,00

Nr.	Skvero su prieigomis prie Babrungo upės krioklio sutvarkymas				
	Paskirtis	Bendras plotas, m2	1000 m2 statybos kaina, tūkst. LT	Koeficientas	Preliminari statybos darbų kaina LT
5	Grindiniai (automobilių stovėjimo aikštelės sutvarkymas, prieigų prie krioklio įrengimas (nusileidimo prie vandens laipteliai, krantinės įrengimas, pėsčiųjų – dviračių tiltelio per Babrungo upę įrengimas/atnaujinimas)*	1000	260	1,65	429.000,00
	Apšvietimas (apšvietimo klasikinių kalto metalo stulpų įrengimas)	10 vnt.			150.000,00
	Klasikinių mažosios architektūros elementų – kalto metalo su kietmedžio apdaila – įrengimas (suoliukai, šiukšliadėžės ir pan.)	10 vnt.			25.000,00
	Dviračių/pėsčiųjų takų įrengimas	900	260	1,4	327.600,00
	Apšvietimas (apšvietimo klasikinių kalto metalo stulpų įrengimas) Dariaus ir Girėno g.	600	340		204.000,00
	Suma:				

Nr.	Irklavimo bazės ir jos prieigų sutvarkymas				
	Paskirtis	Bendras plotas, m2	1000 m2 statybos kaina, tūkst. LT	Koeficientas	Preliminari statybos darbų kaina LT
6	Grindiniai (krantinės įrengimas, irklavimo bazės ir jos prieigų sutvarkymas)*	700	1260	1	882.000,00

Dviračių/pėsčiųjų takų įrengimas	600	260		156.000,00
Apšvietimas, prieigos, aikštelės ir pan.	500	2260	1,2	1.356.000,00
Suma:				2.394.000,00

Nr.	Lurdo atnaujinimas				
	Paskirtis	Bendras plotas, m2	1000 m2 statybos kaina, tūkst. LT	Koeficientas	Preliminari statybos darbų kaina LT
7	Grindiniai (pakrantės sutvarkymas)*	1800	262	1,65	778.140,00
	Apšvietimas (apšvietimo klasikinių kalto metalo stulpų įrengimas)	4 vnt.			60.000,00
	Klasikinių mažosios architektūros elementų – kalto metalo su kietmedžio apdaila – įrengimas (suoliukai, šiukšliadėžės ir pan.)	4 vnt.			10.000,00
	Dviračių/pėsčiųjų takų įrengimas (su apsauginiais turėklais)	300	262		78.600,00
	Suma:				926.740,00

Nr.	Birutės gatvės tilto remontas				
	Paskirtis	Bendras plotas, m2	1000 m2 statybos kaina, tūkst. LT	Koeficientas	Preliminari statybos darbų kaina LT
8	Grindiniai (turėklai, pėsčiųjų tako danga)*	200	2260	1,65	745.800,00
	Suma:				745.800,00

Nr.	Paprūdžio gatvės su prieigomis sutvarkymas				
	Paskirtis	Bendras plotas, m2	1000 m2 statybos kaina, tūkst. LT	Koeficientas	Preliminari statybos darbų kaina LT
9	Automobilių aikštelės įrengimas	60	2260	1,5	203.400,00
	Šaligatvių rekonstrukcija	1020	170	1,6	277.440,00
		Bendras ilgis, m	1 km	statybos kaina, tūkst. LT	Koeficientas

Miesto keliai (gatvės rekonstrukcija: važiuojamosios dalies dangą)	850	1725		1.466.250,00
Apšvietimas	850	340		289.000,00
Birutės skr. (m)	144	260		37.440,00
			Suma:	2.273.530,00

Nr.	Čiurlionio skvero sutvarkymas					
	Paskirtis	Bendras plotas, m ²	1000 m ² statybos kaina, tūkst. LT	Koeficientas	Preliminari statybos darbų kaina LT	
10	Želdiniai	900	22	1,65	32.670,00	
	Informacinio stendo įrengimas (informacija apie miestą su vaizdine medžiaga)	1 vnt.			50.000,00	
	Šaligatvių rekonstrukcija	200	164		32.800,00	
		Bendras ilgis, m	1 km	statybos kaina, tūkst. LT	Koeficientas	
	Miesto keliai (gatvės rekonstrukcija: važiuojamosios dalies dangą)	100	1725		172.500,00	
	Apšvietimas	100	341		34.100,00	
				Suma:	322.070,00	

Nr.	Palankės kūdrų su prieigomis teritorijos sutvarkymas				
	Paskirtis	Bendras plotas, m ²	1000 m ² statybos kaina, tūkst. LT	Koeficientas	Preliminari statybos darbų kaina LT
11	Želdiniai	23000	22	1,5	759.000,00
	Apšvietimas (parkinio tipo apšvietimo klasikinių kalto metalo stulpų įrengimas)	8 vnt.			120.000,00
	Klasikinių mažosios architektūros elementų – kalto metalo su kietmedžio apdaila – įrengimas (suoliukai, šiukšliadėžės ir pan.)	6 vnt.			15.000,00
	Dviračių/pėsčiųjų tako įrengimas (su tilteliu)	450	260		117.000,00
	I. Končiaus g. tęsinys (m)	160	2260	1,5	542.400,00
	Palankės g. (m)	200	2260	1,5	678.000,00
				Suma:	2.231.400,00

Nr.	Miesto centrinės aikštės prieigų sutvarkymas				
	Paskirtis	Bendras plotas, m ²	1000 m ² statybos kaina, tūkst. LT	Koeficientas	Preliminari statybos darbų kaina LT
12	Mažosios architektūros elementų įrengimas (suoliukai, dviračių stovai, gatvių pavadinimų lentelės, nuorodų lentelės įrengimas)	25 vnt.			62.500,00
	Dviračių/pėsčiųjų tako įrengimas	870	260		226.200,00
		Bendras ilgis, m	1 km statybos kaina, tūkst. LT	Koeficientas	
	Apšvietimas	290	340		98.600,00
	Rietavo, Minijos ir Sinagogų gatvių atkarpų sutvarkymas (m)	390	540		210.600,00
	Suma:				597.900,00

Nr.	Babrungo upės ir Gandingos HE „Plungės jūros“ aplinkos ir prieigų sutvarkymas				
	Paskirtis	Bendras plotas, m ²	1000 m ² statybos kaina, tūkst. LT	Koeficientas	Preliminari statybos darbų kaina LT
13	Grindiniai (įskaitant laiptų nuo apžvalgos aikštelės įrengimą, prieplaukų, vaikų žaidimų aikštelių įrengimą)*	500	2260	3,2	3.616.000,00
	Apžvalgos aikštelės įrengimas (apžvalgos aikštelė metalo konstrukcijų konsolė, nerūdijančio plieno porankiai)**	100	460	4	184.000,00
	Automobilių stovėjimo aikštelė įrengimas	700	238	1,5	249.900,00
	Dviračių/pėsčiųjų takų įrengimas	5460	260	1,5	1.419.600,00
		Bendras ilgis, m	1 km statybos kaina, tūkst. LT	Koeficientas	
	Apšvietimas	1820	340	1,5	928.200,00
	Suma:				6.397.700,00

Nr.	Miesto centrinės dalies saugumo didinimas				
14	Paskirtis				
	Vaizdo kamerų įrengimas	30 vnt.	20.000		600.000,00
	Suma:				600.000,00

Nr.	Autobusų stoties aplinkos sutvarkymas				
15	Paskirtis	Bendras plotas, m ²	1000 m ² statybos kaina, tūkst. LT	Koeficientas	Preliminari statybos darbų kaina LT
	Autobusų stoties pastato aplinkos sutvarkymas	1200	440	1,3	686.400,00
	Suma:				686.400,00

Nr.	Centrinės dalies dviračių tinklų sistemos sukūrimas				
16	Paskirtis	Bendras plotas, m ²	1000 m ² statybos kaina, tūkst. LT	Koeficientas	Preliminari statybos darbų kaina LT
	Dviračio takai	5000	260	2,5	3.250.000,00
	Suma:				3.250.000,00

Bendra preliminari statybos darbų kaina LT su PVM: 44.725.500,00

*Pagal statinių statybos skaičiuojamųjų kainų palyginamuosius ekonominius rodiklius XIX, sudarytus pagal 2013 m. kovo mėn. statybos skaičiuojamąsias kainas, 16 psl. 2 pastabą – kai grindiniai iš akmens, 1000 m² kaina didinama koeficientu 1,5-1,65.

**Pagal statinių statybos skaičiuojamųjų kainų palyginamuosius ekonominius rodiklius XIX, sudarytus pagal 2013 m. kovo mėn. statybos skaičiuojamąsias kainas, 4 psl. 1.5 pastraipą – kai gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų sustambintos statybos kainos perskaičiuojamos pastatų patalpų ploto vienetui, sustambintų kainų pastato tūrio vieneto rodikliams taikomas koeficientas k=4.0.

4 priedas. Plungės miesto pasirinktos alternatyvos objektų esamos būklės aprašymas ir fotofiksacijos

Rekreacijos, poilsio ir laisvalaikio erdvės:

- Skvero su prieigomis prie Babrungo upės krioklio sutvarkymas
- Lurdo atnaujinimas
- Palankės kūdrų su prieigomis teritorijos sutvarkymas
- Čiurlionio skvero sutvarkymas
- Babrungo upės ir Gandingos HE „Plungės jūros“ aplinkos ir prieigų sutvarkymas

Teritorijos tvarkytos epizodiškai – daugiausia atliekant remonto darbus. Trūksta bendruomeninės infrastruktūros, suoliukų, pasivaikščiojimo takų, tvarkingų ir saugių prieigų prie vandens. Nesutvarkyti želdynai. Dalinai įrengti dviračių takai – tik dalyje teritorijos galima judėti dviračiu.

Reprezentacinės ir verslui patrauklios erdvės:

- Babrungo slėnio estrados su prieigomis sutvarkymas
- Laisvės alėjos sutvarkymas
- Vytauto gatvės sutvarkymas
- Paprūdžio gatvės su prieigomis sutvarkymas
- Miesto centrinės aikštės prieigų sutvarkymas

Pagrindinių gatvių tinklas yra gana tankus, tačiau gatvių dangos yra pažeistos, apsunkintas privažiavimas prie pagrindinių viešųjų objektų, verslo objektų. Babrungo slėnio estrada prižiūrima, tačiau nusidėvėjusios jos dangos, vietos žiūrovams, nėra tinkamo apšvietimo.

Sporto infrastruktūra:

- Plungės miesto centrinio stadiono rekonstrukcija
- Irklavimo bazės ir jos prieigų sutvarkymas

Sporto infrastruktūra yra nusidėvėjusi, reikalauja esminio atnaujinimo – įrengiant drenažą, kokybiškas dangas įvairioms sporto šakoms, gerinant priėjimą prie šių sporto objektų.

Susisiekimą ir saugumą užtikrinanti infrastruktūra:

- Miesto centrinės dalies saugumo didinimas (vaizdo kameros)
- Centrinės dalies dviračių tinklų sistemos sukūrimas
- Autobusų stoties aplinkos sutvarkymas
- Birutės gatvės tilto remontas

Modernizavus ir atnaujinus pagrindines miesto viešąsias erdves ir objektus, atsiranda poreikis užtikrinti šios teritorijos prieinamumą ir saugumą. Turimas kamerų tinklas yra gana mažas, būtina plėsti vaizdo kameromis stebimos teritorijos plotą ypačingai pavojingose vietose. Kai kur trūksta apšvietimo, šaligatvių, kitos susisiekimo ir saugumo infrastruktūros.

Šaltinis: UAB „Eurointegracijos projektai“